

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

C 473

Ediția în limba română

Comunicări și informări

Anul 59

16 decembrie 2016

Cuprins

IV Informări

INFORMĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI ORGANISMELE UNIUNII EUROPENE

Curtea de Conturi

2016/C 473/01	Sinteza rezultatelor obținute în urma auditului anual efectuat de Curte cu privire la întreprinderile comune europene din domeniul cercetării pentru exercițiul financiar 2015	1
2016/C 473/02	Raportul privind conturile anuale ale întreprinderii comune pentru bioindustrii pentru exercițiul financiar 2015, însoțit de răspunsul întreprinderii comune	7
2016/C 473/03	Raportul privind conturile anuale ale întreprinderii comune Clean Sky pentru exercițiul financiar 2015, însoțit de răspunsul întreprinderii comune	15
2016/C 473/04	Raportul privind conturile anuale ale întreprinderii comune ECSEL („Componente și sisteme electronice pentru o poziție de lider a Europei”) pentru exercițiul financiar 2015, însoțit de răspunsul întreprinderii comune	24
2016/C 473/05	Raportul privind conturile anuale ale întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune pentru exercițiul financiar 2015, însoțit de răspunsul întreprinderii comune	33
2016/C 473/06	Raportul privind conturile anuale ale întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen” pentru exercițiul financiar 2015, însoțit de răspunsul întreprinderii comune	47
2016/C 473/07	Raport privind conturile anuale ale întreprinderii comune pentru inițiativa privind medicamentele inovatoare pentru exercițiul financiar 2015, însoțit de răspunsul întreprinderii comune	57
2016/C 473/08	Raportul privind conturile anuale ale întreprinderii comune de cercetare în domeniul managementului traficului aerian în contextul cerului unic european pentru exercițiul financiar 2015, însoțit de răspunsul întreprinderii comune	66

RO

IV

(Informări)

INFORMĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI ORGANISMELE
UNIUNII EUROPENE

CURTEA DE CONTURI

**Sinteza rezultatelor obținute în urma auditului anual efectuat de Curte cu privire la întreprinderile
comune europene din domeniul cercetării pentru exercițiul financiar 2015**

(2016/C 473/01)

CUPRINS

	<i>Puncte</i>	<i>Pagina</i>
INTRODUCERE	1–7	2
INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL OPINIILOR CURȚII	8–9	2
REZULTATELE AUDITURILOR	10–22	3
Opiniile privind fiabilitatea conturilor	10	3
Opiniile privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor	11–12	3
Paragraf de evidențiere a unor aspecte cu privire la contribuția UE la costurile aferente proiectului ITER	13	3
Observații formulate de Curte în rapoartele sale de audit	14–20	3
Situția acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare	21–22	4
CONCLUZII	23–25	4
ANEXA I — Activitățile, bugetul și personalul întreprinderilor comune		5
ANEXA II — Observații formulate de Curte pentru exercițiul 2015		6

INTRODUCERE

1. În conformitate cu dispozițiile articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Curtea a desfășurat audituri și a emis opinii privind fiabilitatea conturilor aferente exercițiului financiar încheiat la 31 decembrie 2015 și privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora pentru șapte întreprinderi comune europene din domeniul cercetării, și anume:

- F4E (ITER) – dezvoltarea energiei de fuziune;
- BBI – întreprinderea comună pentru bioindustrii;
- Clean Sky – tehnologii nepoluante de transport aerian;
- IMI – inițiativa privind medicamentele inovatoare;
- FCH – pile de combustie și hidrogen;
- SESAR – cercetare privind managementul traficului aerian în contextul cerului unic european; și
- ECSEL – componente și sisteme electronice.

2. Această sinteză prezintă o imagine generală a rezultatelor auditurilor efectuate și urmărește să faciliteze analiza și compararea rapoartelor de audit elaborate de Curte cu privire la fiecare dintre aceste întreprinderi comune pentru exercițiul 2015. Opiniile și observațiile complete ale Curții, precum și răspunsurile întreprinderilor comune se găsesc în rapoartele de audit respective publicate. Sinteza de față nu este un raport de audit sau o opinie de audit.

3. În afară de Uniunea Europeană (UE), reprezentată de Comisie, printre membrii întreprinderilor comune se pot număra diferiți parteneri publici și privați care contribuie la finanțarea activităților desfășurate de aceste întreprinderi. Întreprinderile comune funcționează fie după un model bipartit, la acestea participând Comisia Europeană și parteneri din sectorul industrial, fie după un model tripartit, la care participă în plus și statele membre. Întreprinderile comune joacă un rol important în punerea în aplicare a unor aspecte specifice aferente politicii de cercetare a UE.

4. Finanțarea de către UE a întreprinderilor comune este asigurată din bugetul UE alocat cercetării prin intermediul celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare (PC 7) și prin intermediul programului Orizont 2020 (Orizont 2020)⁽¹⁾. Ceilalți parteneri participă cu contribuții în natură și în numerar la activitățile întreprinderilor comune.

5. Bugetul total pe 2015 al întreprinderilor comune s-a ridicat la 1,3 miliarde de euro (1,1 miliarde de euro în 2014) sau la aproape 1 % din bugetul general al UE aferent exercițiului 2015 (1,6 % în 2014).

6. La sfârșitul exercițiului 2015, personalul întreprinderilor comune număra 455 de funcționari permanenți și agenți temporari (432 în 2014).

7. În *anexa I* sunt prezentate cifre privind activitățile, bugetul și personalul întreprinderilor comune.

INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL OPINIILOR CURȚII

8. Referitor la auditul fiabilității conturilor, trebuie precizat că 2015 a fost cel de al doilea exercițiu pentru care conturile anuale ale două întreprinderi comune [F4E (ITER) și SESAR] au fost verificate de un auditor extern independent (societăți de audit), în conformitate cu articolul 208 alineatul (4) din Regulamentul financiar al UE⁽²⁾ și cu articolul 107 alineatul (1) din noul regulament financiar cadru pentru agențiile și alte organisme ale UE⁽³⁾. În conformitate cu standardele internaționale de audit, Curtea a examinat activitatea societăților de audit și a obținut o asigurare suficientă conform căreia activitatea respectivă putea servi ca bază la formularea opiniilor sale de audit privind fiabilitatea conturilor întreprinderilor comune. În ceea ce privește celelalte întreprinderi comune, Curtea a efectuat propria sa activitate de audit cu privire la conturile anuale.

9. La fel ca în anii precedenți, Curtea a auditat legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor sub propria sa răspundere. Abordarea de audit adoptată de Curte cuprinde proceduri analitice de audit, testarea unui eșantion de operațiuni la nivelul fiecărei întreprinderi comune și o evaluare a controalelor-cheie din cadrul sistemelor de supraveghere și de control, inclusiv un control al calității auditurilor *ex post* efectuate de întreprinderile comune la beneficiari. Aceste elemente sunt completate cu probe de audit rezultate din activitatea relevantă a altor auditori, precum și cu o analiză a declarațiilor conducerii.

⁽¹⁾ Întreprinderea comună SESAR a primit finanțare și prin programul Rețele transeuropene de transport (TEN-T).

⁽²⁾ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 298, 26.10.2012, p. 1).

⁽³⁾ Articolul 107 din Regulamentul delegat (UE) nr. 1271/2013 al Comisiei (JO L 328, 7.12.2013, p. 42).

REZULTATELE AUDITURILOR***Opiniile privind fiabilitatea conturilor***

10. Conturile finale ale tuturor întreprinderilor comune prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acestora la 31 decembrie 2015, precum și rezultatele operațiunilor lor și fluxurile lor de numerar pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentelor financiare aplicabile și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei.

Opiniile privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor

11. În opinia Curții, operațiunile subiacente conturilor anuale aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2015 erau conforme cu legile și reglementările în vigoare sub toate aspectele semnificative în cazul a șase întreprinderi comune (F4E, BBI, Clean Sky, IMI, FCH și SESAR).

12. Curtea a emis o opinie cu rezerve cu privire la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor întreprinderii comune ECSEL. Mecanismele existente în cadrul întreprinderii comune ECSEL pentru desfășurarea de audituri ex post nu îi permit acestora să calculeze o rată de eroare ponderată unică și fiabilă și nici o rată de eroare reziduală. Prin urmare, Curtea nu a fost în măsură să concluzioneze dacă acest instrument esențial de control permitea obținerea unei asigurări suficiente privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente legate de proiectele derulate în cadrul PC7 și gestionate de întreprinderea comună.

Paragraf de evidențiere a unor aspecte cu privire la contribuția UE la costurile aferente proiectului ITER

13. Declarația de asigurare a Curții pentru întreprinderea comună F4E include paragrafe de evidențiere a unor aspecte ⁽⁴⁾ legate de contribuția UE la costurile proiectului ITER. În 2010, Consiliul a aprobat suma de 6,6 miliarde de euro reprezentând contribuția totală estimată a UE la faza de construcție din cadrul proiectului ITER. Complexitatea activităților ITER implică un risc semnificativ ca suma cu care UE contribuie să crească. Acest risc este determinat, în principal, de modificările aduse sferei proiectului, dar și de întârzierile în implementare. În 2015, întreprinderea comună F4E a lansat un exercițiu de amploare pentru a calcula costul estimat, la momentul finalizării, aferent contribuției UE la faza de construcție a proiectului. Rezultatul acestui calcul a indicat o majorare preconizată a costurilor cu aproximativ 2 375 de milioane de euro. Întreprinderea comună F4E nu și-a actualizat încă evaluarea contribuției sale la proiectul ITER după faza de construcție. În reuniunea sa din 15-16 iunie 2016, Consiliul ITER a aprobat un calendar integrat actualizat pentru proiectul ITER, în care data de finalizare a etapei strategice reprezentate de faza de construcție a proiectului („First Plasma”) este fixată pentru decembrie 2025.

Observații formulate de Curte în rapoartele sale de audit

14. Fără a pune în discuție opiniile pe care le-a exprimat, Curtea a formulat în total 61 de observații (55 pentru exercițiul 2014) cu privire la toate întreprinderile comune, evidențiind o serie de aspecte importante și indicând domeniile în care se pot aduce îmbunătățiri. Anexa II include o prezentare generală a observațiilor formulate. În continuare, sunt prezentate, sub formă sintetizată, principalele chestiuni semnalate de Curte în observațiile sale.

15. În cazul a trei întreprinderi comune (BBI, FCH, ECSEL), membrii acestora, cu excepția Uniunii, nu furnizaseră rapoartele necesare privind valoarea contribuțiilor lor în natură legate de participarea lor la proiecte în cadrul Orizont 2020. În consecință, în aceste cazuri, valoarea contribuțiilor în natură aduse în 2015 și înscrise în conturi se bazează pe estimări.

16. Nivelul de detaliu al informațiilor privind execuția bugetară variază de la o întreprindere comună la alta, ceea ce demonstrează că este nevoie de orientări clare din partea Comisiei cu privire la informațiile care trebuie prezentate de întreprinderile comune în conturile lor anuale și în rapoartele lor anuale privind gestiunea bugetară și financiară.

17. În patru cazuri (Clean Sky, IMI, FCH, SESAR), rata de execuție a creditelor de angajament/plată pentru exercițiul 2015 a fost mai scăzută decât se preconizase, din cauza întârzierilor la semnarea acordurilor de grant. În patru cazuri (BBI, FCH, SESAR, ECSEL), în 2015, majoritatea angajamentelor au fost realizate la un nivel global, ceea ce reflectă faptul că procedurile de atribuire de granturi individuale nu au fost finalizate în cursul exercițiului.

18. Curtea raportează cu privire la execuția multianuală a bugetului aferent programelor PC 7, TEN-T și Orizont 2020. Informații mai detaliate cu privire la execuția multianuală a angajamentelor și a plăților pot fi consultate în rapoartele anuale de activitate ale întreprinderilor comune.

⁽⁴⁾ Un paragraf de evidențiere a unui aspect este utilizat pentru a atrage atenția cititorilor asupra unei chestiuni care, deși nu reprezintă o denaturare semnificativă în conturi, prezintă o importanță atât de mare încât este esențială pentru înțelegerea conturilor de către utilizatori.

19. Întreprinderile comune au instituit **proceduri de control ex ante** bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale și desfășoară **auditori ex post la beneficiari**. Aceste controale constituie instrumente-cheie de evaluare a legalității și regularității operațiunilor subiacente, inclusiv a celor legate de contribuțiile în numerar și în natură aduse de către ceilalți membri ai întreprinderilor comune în afară de UE. Auditurile ex post au permis întreprinderilor comune (cu excepția F4E și ECSEL) să stabilească rate de eroare reziduală, care se situează sub 2 % în toate cazurile.

20. În ceea ce privește **întreprinderea comună F4E**, s-au realizat progrese semnificative în ceea ce privește soluționarea aspectelor legate de costul și calendarul proiectului ITER, aceasta în condițiile în care, în 2015, F4E a continuat dezvoltarea **sistemelor sale de monitorizare și de control**. Întreprinderea comună F4E a asigurat, în 2015, creșterea **nivelului de concurență din cadrul procedurilor sale de achiziții pentru activitățile operaționale** (55 % din achiziții fiind desfășurate pe baza unor proceduri deschise, comparativ cu procentul de 42 % din 2014), însă trebuie să depună în continuare eforturi pentru a îmbunătăți nivelul de concurență în cadrul procedurilor sale.

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

21. În majoritatea cazurilor, în ceea ce privește **monitorizarea și raportarea rezultatelor proiectelor de cercetare**, întreprinderile comune prezentau indicatori specifici privind rezultatele din domeniul cercetării în rapoartele lor anuale de activitate (indicatori de performanță și indicatori pentru monitorizarea aspectelor transversale), în conformitate cu normele programului Orizont 2020.

22. În iulie 2015, Comisia a emis orientări în atenția întreprinderilor comune cu privire la normele în materie de **conflicte de interese**; aceste orientări includ un model comun de declarație privind absența conflictelor de interese, care ar trebui să fie încorporat de către întreprinderile comune în procedurile lor.

CONCLUZII

23. Curtea a emis opinii fără rezerve cu privire la fiabilitatea conturilor aferente exercițiului financiar încheiat la 31 decembrie 2015 pentru toate întreprinderile comune.

24. Curtea a emis opinii fără rezerve cu privire la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor aferente exercițiului financiar încheiat la 31 decembrie 2015 pentru șase dintre cele șapte întreprinderi comune. Curtea a emis o opinie cu rezerve cu privire la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor întreprinderii comune ECSEL.

25. Întreprinderile comune și-au îmbunătățit procedurile prin luarea unor măsuri corective ca răspuns la observațiile formulate de Curte în anii precedenți. Cu toate acestea, există încă o serie de probleme care trebuie soluționate de întreprinderile comune pentru a asigura ameliorarea în continuare a situației.

ANEXA I

Activitățile, bugetul și personalul întreprinderilor comune

ÎNȚEPRINDEREA COMUNĂ	Direcția generală sub tutela căreia se află întreprinderea comună	Domeniul de politică	Activitatea principală	Buget		Personal	
				2014 (milioane euro)	2015 (milioane euro)	Schema de personal pe 2014	Schema de personal pe 2015
BBI	DG RTD	Cercetare	Cercetare și dezvoltarea de bioproduse și de bio-combustibili	Nu se aplică	21,1	Nu se aplică	10
CLEAN SKY	DG RTD	Cercetare	Cercetare și dezvoltare în sectorul aeronautic	153,6	245,9	37	42
ECSEL (începând cu 27 iunie 2014)	DG CONNECT	Cercetare	Cercetare și inovare în domeniul componentelor și sistemelor electronice	Nu se aplică	107,7	28	31
F4E – FUSION FOR ENERGY	DG ENER	Cercetare	Cercetare și dezvoltare în domeniul energiei de fuziune	567,6	526,1	262	262
FCH – PILE DE COMBUSTIE ȘI HIDROGEN	DG RTD	Cercetare	Cercetare și dezvoltare în domeniul pilelor de combustie și al hidrogenului	97,5	95,1	26	24
IMI – INITIATIVA PRIVIND ME- DICAMENTELE INOVATOARE	DG RTD	Cercetare	Cercetare și dezvoltare în sectorul farmaceutic	170,8	195,4	37	44
SESAR	DG MOVE	Cercetare	Cercetare și dezvoltare privind sistemul de management al traficului aerian	121,9	140,1	42	42
Total				1 111,4	1 331,4	432	455

RAPORTUL**privind conturile anuale ale întreprinderii comune pentru bioindustrii pentru exercițiul financiar 2015, însoțit de răspunsul întreprinderii comune**

(2016/C 473/02)

CUPRINS

	<i>Puncte</i>	<i>Pagina</i>
INTRODUCERE	1–4	8
INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL DECLARAȚIEI DE ASIGURARE	5	8
DECLARAȚIA DE ASIGURARE	6–13	8
Opinia privind fiabilitatea conturilor	11	9
Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor	12	10
OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA GESTIUNEA BUGETARĂ ȘI FINANCIARĂ	14–20	10
Prezentarea conturilor	14–16	10
Execuția bugetului pentru exercițiul 2015	17–18	10
Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune pentru bioindustrii în cadrul programului Orizont 2020	19–20	10
ALTE ASPECTE	21–24	11
Controalele-cheie și sistemele de supraveghere	21	11
Strategia antifraudă	22–24	11
SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTREPRINSE ÎN URMA OBSERVAȚIILOR ANTERIOARE	25–26	11
Monitorizarea și raportarea rezultatelor proiectelor de cercetare	25	11
Conflictele de interese	26	11
ANEXĂ		12

INTRODUCERE

1. Întreprinderea comună pentru bioindustrii, cu sediul la Bruxelles, a fost creată în mai 2014 ⁽¹⁾ pentru o perioadă de zece ani și a început să funcționeze în mod autonom la 26 octombrie 2015.
2. Obiectivul întreprinderii comune pentru bioindustrii este să implementeze un program de activități de cercetare și inovare în Europa, care vor evalua disponibilitatea resurselor biologice regenerabile care pot fi utilizate pentru producerea de biomateriale, și, pe această bază, să sprijine crearea de lanțuri valorice bioeconomice durabile ⁽²⁾. Activitățile respective trebuie să fie realizate prin intermediul unor colaborări între părțile interesate, de-a lungul întregului lanț valoric bioeconomic, care includ producția primară și industrii de prelucrare, mărci de consum, IMM-uri, centre de cercetare și tehnologie și universități.
3. Membrii fondatori ai întreprinderii comune sunt Uniunea Europeană (UE), reprezentată de Comisia Europeană, și o serie de parteneri industriali reprezentați de consorțiul bioindustriilor (consorțiul BIC).
4. Contribuția maximă care poate fi acordată de UE pentru acoperirea costurilor legate de activitățile de cercetare și a celor administrative ⁽³⁾ ale întreprinderii comune pentru bioindustrii este de 975 de milioane de euro din bugetul Programului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020 ⁽⁴⁾. Ceilalți membri ai întreprinderii comune au obligația de a contribui cu resurse în valoare de cel puțin 2 730 de milioane de euro pe durata de funcționare a întreprinderii comune ⁽⁵⁾, incluzând contribuții în numerar de cel puțin 182,5 milioane de euro, contribuții în natură la activitățile suplimentare ⁽⁶⁾ de cel puțin 1 755 de milioane de euro și contribuții în natură la activitățile întreprinderii comune ⁽⁷⁾.

INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL DECLARAȚIEI DE ASIGURARE

5. Abordarea de audit adoptată de Curte cuprinde proceduri analitice de audit, testarea operațiunilor la nivelul întreprinderii comune și o evaluare a controalelor-cheie din cadrul sistemelor de supraveghere și de control. Acestea sunt completate cu probe de audit rezultate din activitatea relevantă a altor auditori, precum și cu o analiză a declarațiilor conducerii.

DECLARAȚIA DE ASIGURARE

6. În temeiul dispozițiilor articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Curtea a auditat:
 - (a) conturile anuale ale întreprinderii comune pentru bioindustrii, care cuprind situațiile financiare ⁽⁸⁾ și rapoartele privind execuția bugetară ⁽⁹⁾ pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2015; și
 - (b) legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi.

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 560/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune pentru bioindustrii (JO L 169, 7.6.2014, p. 130).

⁽²⁾ În anexă sunt prezentate în mod sintetic și în scop informativ competențele și activitățile întreprinderii comune, precum și resursele de care dispune aceasta.

⁽³⁾ Costurile administrative ale întreprinderii comune pentru bioindustrii nu pot depăși 58,5 milioane de euro și sunt acoperite din contribuții financiare împărțite anual în mod egal între Uniune, pe de o parte, și ceilalți membri ai întreprinderii comune, de cealaltă parte.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020 și de abrogare a Deciziei nr. 1982/2006/CE (JO L 347, 20.12.2013, p. 104).

⁽⁵⁾ Articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 560/2014.

⁽⁶⁾ Conform articolului 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 560/2014, activitățile suplimentare sunt contribuții în natură pentru activități din afara planului de lucru și a bugetului întreprinderii comune pentru bioindustrii, dar care contribuie la îndeplinirea obiectivelor inițiativei pentru bioindustrii. În conformitate cu articolul 4 alineatul (4) din același regulament, costurile suportate în cadrul activităților suplimentare trebuie să fie certificate de un auditor extern independent și nu sunt auditate de întreprinderea comună sau de către un alt organism al Uniunii.

⁽⁷⁾ Valoarea contribuțiilor în natură la activitățile întreprinderii comune depinde de valoarea celorlalte contribuții primite.

⁽⁸⁾ Acestea cuprind bilanțul, situația performanței financiare, tabelul fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, o sinteză a principalelor politici contabile, precum și o serie de alte note explicative.

⁽⁹⁾ Acestea cuprind rapoartele privind execuția bugetară, o sinteză a principiilor bugetare și alte note explicative.

Responsabilitatea conducerii

7. În conformitate cu articolele 16 și 22 din Regulamentul delegat (UE) nr. 110/2014 al Comisiei ⁽¹⁰⁾, conducerea este responsabilă de întocmirea și de prezentarea fidelă a conturilor anuale ale întreprinderii comune, precum și de legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora.

- (a) Responsabilitățile conducerii în ceea ce privește conturile anuale ale întreprinderii comune includ conceperea, implementarea și menținerea sistemului de control intern necesar pentru întocmirea și pentru prezentarea fidelă a unor situații financiare care să nu fie afectate de denaturări semnificative, fie rezultate din acte de fraudă, fie rezultate din erori; aceste responsabilități includ, de asemenea, alegerea și aplicarea politicilor contabile corespunzătoare, pe baza normelor contabile adoptate de contabilul Comisiei ⁽¹¹⁾, precum și elaborarea unor estimări contabile rezonabile în lumina circumstanțelor existente. Directorul executiv aprobă conturile anuale ale întreprinderii comune după ce contabilul acesteia le-a întocmit pe baza tuturor informațiilor disponibile și după ce acesta a elaborat o notă ce însoțește conturile, în care declară, *inter alia*, că a obținut o asigurare rezonabilă conform căreia aceste conturi prezintă, sub toate aspectele semnificative, o imagine corectă și fidelă a situației financiare a întreprinderii comune.
- (b) Responsabilitățile conducerii în ceea ce privește asigurarea legalității și regularității operațiunilor subiacente și respectarea principiului bunei gestiuni financiare constau în conceperea, implementarea și menținerea unui sistem eficient și eficient de control intern, care să facă apel la o supraveghere adecvată și la măsuri corespunzătoare de prevenire a neregularităților și a fraudei, precum și, dacă se dovedește necesar, la acțiuni în justiție pentru recuperarea fondurilor plătite sau utilizate în mod incorect.

Responsabilitatea auditorului

8. Responsabilitatea Curții este de a furniza Parlamentului European și Consiliului ⁽¹²⁾, pe baza auditului pe care l-a desfășurat, o declarație de asigurare cu privire la fiabilitatea conturilor anuale și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Auditul Curții este efectuat în conformitate cu standardele internaționale de audit și codul deontologic formulate de IFAC și cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit formulate de INTOSAI. Aceste standarde impun Curții să planifice și să efectueze auditul astfel încât să obțină o asigurare rezonabilă referitor la prezența sau la absența unor denaturări semnificative în cadrul conturilor anuale ale întreprinderii comune și la conformitatea operațiunilor subiacente cu legile și reglementările în vigoare.

9. Auditul implică aplicarea unor proceduri în vederea obținerii de probe de audit privind sumele și informațiile prezentate în conturi și privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Procedurile de audit sunt alese pe baza raționamentului auditorului, care se întemeiază pe evaluarea riscului ca în cadrul conturilor să se regăsească denaturări semnificative sau ca la nivelul operațiunilor subiacente să existe neconformități semnificative cu cerințele din legislația Uniunii Europene, fie că aceste denaturări sau neconformități rezultă din acte de fraudă, fie că rezultă din erori. Atunci când evaluează aceste riscuri, auditorul analizează controalele interne referitoare la întocmirea și la prezentarea fidelă a conturilor, precum și sistemele de supraveghere și de control introduse pentru a asigura legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente, și definește proceduri de audit corespunzătoare în raport cu circumstanțele. Auditul include, în egală măsură, aprecierea caracterului adecvat al politicilor contabile și a caracterului rezonabil al estimărilor contabile, precum și evaluarea prezentării globale a conturilor.

10. Curtea consideră că probele de audit obținute sunt suficiente și adecvate pentru a sta la baza declarației sale de asigurare.

Opinia privind fiabilitatea conturilor

11. În opinia Curții, conturile anuale ale întreprinderii comune prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acesteia la 31 decembrie 2015, precum și rezultatele operațiunilor sale și fluxurile sale de numerar pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei.

⁽¹⁰⁾ JO L 38, 7.2.2014, p. 2.

⁽¹¹⁾ Normele contabile adoptate de contabilul Comisiei derivă din Standardele internaționale de contabilitate pentru sectorul public (*International Public Sector Accounting Standards – IPSAS*) adoptate de Federația Internațională a Contabililor (*International Federation of Accountants – IFAC*) sau, după caz, din Standardele internaționale de contabilitate (*International Accounting Standards – IAS*)/ Standardele internaționale de raportare financiară (*International Financial Reporting Standards – IFRS*) adoptate de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (*International Accounting Standards Board – IASB*).

⁽¹²⁾ Articolul 47 din Regulamentul delegat (UE) nr. 110/2014.

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor

12. În opinia Curții, operațiunile subiacente conturilor anuale aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2015 sunt, sub toate aspectele semnificative, conforme cu legile și reglementările în vigoare.

13. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opiniile exprimate de Curte.

OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA GESTIUNEA BUGETARĂ ȘI FINANCIARĂ**Prezentarea conturilor**

14. Membrii întreprinderii comune pentru bioindustrii, cu excepția Uniunii, au obligația de a raporta anual, până la data de 31 ianuarie, Consiliului de conducere cu privire la valoarea contribuțiilor lor în natură efectuate pentru fiecare exercițiu financiar anterior⁽¹³⁾. Pe baza acestor informații și în conformitate cu orientările furnizate de Comisia Europeană întreprinderii comune, contribuțiile în natură ale membrilor acesteia trebuie înscrise în conturile întreprinderii comune.

15. La momentul la care au fost elaborate conturile sale finale, întreprinderea comună nu primise rapoartele necesare din partea membrilor săi. În consecință, valoarea totală a contribuțiilor în natură pentru exercițiul 2015 care a fost înscrisă în conturi se bazează pe estimările realizate de întreprinderea comună cu privire la costurile suportate de membri până la sfârșitul exercițiului 2015⁽¹⁴⁾.

16. Conturile prezentate de întreprinderea comună pentru bioindustrii nu includ contul rezultatului bugetar și nici tabelul de reconciliere cu contul de rezultat economic. Contul rezultatului bugetar este publicat în raportul întreprinderii comune privind gestiunea bugetară și financiară pe 2015⁽¹⁵⁾, dar nivelul informațiilor din acest raport diferă față de nivelul oferit de majoritatea întreprinderilor comune; acest lucru demonstrează că este nevoie de orientări clare din partea Comisiei cu privire la raportarea bugetară realizată de întreprinderile comune.

Execuția bugetului pentru exercițiul 2015

17. Bugetul definitiv pentru 2015 disponibil pentru execuție includea credite de angajament în valoare de 209,4 milioane de euro și credite de plată în valoare de 21,1 milioane de euro. Pentru creditele de angajament, rata de utilizare a fost de 87 %, iar pentru creditele de plată, de 89 %⁽¹⁶⁾.

18. Totalitatea angajamentelor operaționale din 2015, în valoare de 180,4 milioane de euro, au fost realizate la un nivel global și vizau două cereri de propuneri din 2015, ale căror proceduri de atribuire se aflau în derulare la 31 decembrie 2015.

Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune pentru bioindustrii în cadrul programului Orizont 2020

19. Din totalul de 975 de milioane de euro alocat pentru activitățile operaționale și administrative care urmează să fie finanțat de UE, angajamentele operaționale realizate de întreprinderea comună până la 31 decembrie 2015 se ridicau la suma de 230 de milioane de euro (23,6 %). Această sumă include plăți de prefinanțare în valoare de 17,7 milioane de euro efectuate de Comisie înainte ca întreprinderea comună să obțină autonomia financiară în octombrie 2015. Contribuția în numerar din partea UE la costurile administrative ale întreprinderii comune s-a ridicat la 0,8 milioane de euro.

20. Din totalul de 975 de milioane de euro⁽¹⁷⁾ corespunzând contribuțiilor în natură și în numerar pe care trebuiau să le facă ceilalți membri ai întreprinderii comune pentru a acoperi costurile aferente activităților operaționale, nu fusese raportată nicio sumă în acest sens de către acești membri până la 31 decembrie 2015. Întreprinderea comună pentru bioindustrii a înregistrat în conturile pe 2015 o sumă estimativă de 3,5 milioane de euro reprezentând contribuții în natură, precum și 0,3 milioane de euro reprezentând contribuții în numerar⁽¹⁸⁾ pentru activitățile operaționale. Contribuțiile din partea celorlalți membri la costurile administrative ale întreprinderii comune s-au ridicat la 0,8 milioane de euro.

⁽¹³⁾ Articolul 4 alineatele (3) și (4) din Regulamentul (UE) nr. 560/2014.

⁽¹⁴⁾ Valoarea contribuțiilor în natură calculată pe bază de estimări este de 3,5 milioane de euro. Întreprinderea comună a utilizat informațiile cele mai exacte care erau disponibile pentru a calcula valoarea estimată a contribuțiilor în natură, dar această sumă nu a fost certificată de auditori externi independenți [articolul 4 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 560/2014] și nici nu a fost validată de directorul executiv al întreprinderii comune.

⁽¹⁵⁾ Raportul privind gestiunea bugetară și financiară pe 2015, p. 17.

⁽¹⁶⁾ Rata de execuție a plăților indicată în conturile anuale pe 2015 este de doar 2 %, calculată de la data la care întreprinderea comună a început să funcționeze în mod autonom. Cu toate acestea, rata de execuție a plăților pentru întregul exercițiu financiar 2015 este de 89 %. La capitolul 3 din Raportul privind gestiunea bugetară și financiară întocmit de întreprinderea comună pentru bioindustrii, este furnizată o prezentare detaliată a execuției bugetare.

⁽¹⁷⁾ Contribuții în natură în valoare de 792,5 milioane de euro și contribuții în numerar în valoare de 182,5 milioane de euro.

⁽¹⁸⁾ Contribuție financiară la costurile operaționale, adusă de către alți membri decât Uniunea, în conformitate cu articolul 12 alineatul (3) litera (a) și alineatul (4) din anexa la Regulamentul (UE) nr. 560/2014.

ALTE ASPECTE***Controalele-cheie și sistemele de supraveghere***

21. Întreprinderea comună pentru bioindustrii a instituit proceduri de control *ex ante* bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale și este în curs de elaborare a unui program de audituri *ex post* care urmează să fie desfășurate începând cu 2017 la beneficiarii granturilor ⁽¹⁹⁾. Aceste controale constituie instrumente-cheie de evaluare a legalității și regularității operațiunilor subiacente, inclusiv a celor legate de contribuțiile în numerar și în natură aduse întreprinderii comune de ceilalți membri ai acesteia în afară de UE.

Strategia antifraudă

22. Conform articolului 12 din regulamentul financiar al întreprinderii comune pentru bioindustrii, bugetul se execută în condițiile unui control intern eficace și eficient, inclusiv prin prevenirea, detectarea, corectarea și urmărirea subsecventă a cazurilor de fraudă și de neregularitate.

23. În urma adoptării de către Comisie, în iunie 2011, a unei strategii antifraudă, a fost adoptată, în iulie 2012, prima strategie comună antifraudă în domeniul cercetării, aceasta fiind actualizată în martie 2015 pentru a ține seama de modificările introduse prin Orizont 2020 ⁽²⁰⁾. Această strategie include un plan de acțiune care trebuie pus în aplicare de întreprinderile comune care activează în domeniul cercetării.

24. Întreprinderea comună pentru bioindustrii are deja instituite proceduri de control intern pentru a obține o asigurare rezonabilă că fraudele și neregulile sunt prevenite și detectate (verificări *ex ante* ale plăților, politica privind conflictele de interese și audituri *ex post* planificate a fi realizate la beneficiarii finali ai granturilor). Întreprinderea comună este în curs de a implementa măsurile prevăzute în planul de acțiune, cum ar fi utilizarea bazelor de date ale Comisiei pentru a identifica organizațiile excluse sau posibilele cazuri de dublă finanțare ⁽²¹⁾, în conformitate cu calendarul convenit.

SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTEPRINSE ÎN URMA OBSERVAȚIILOR ANTERIOARE***Monitorizarea și raportarea rezultatelor proiectelor de cercetare***

25. În conformitate cu normele programului Orizont 2020 ⁽²²⁾, întreprinderea comună pentru bioindustrii a prezentat informații privind indicatori specifici pentru rezultatele din domeniul cercetării în raportul său anual de activitate (indicatori de performanță și indicatori pentru monitorizarea aspectelor transversale) ⁽²³⁾. În legătură cu exercițiul 2015 au fost furnizate însă puține detalii, deoarece primele proiecte ale întreprinderii comune erau într-o fază incipientă.

Conflictele de interese

26. În iulie 2015, Comisia a emis orientări în atenția întreprinderilor comune cu privire la normele în materie de conflicte de interese; aceste orientări includ un model comun de declarație privind absența conflictelor de interese, care ar trebui să fie încorporat de către întreprinderea comună în procedurile sale.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera IV, condusă de domnul Baudilio TOMÉ MUGURUZA, membru al Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 18 octombrie 2016.

Pentru Curtea de Conturi

Klaus-Heiner LEHNE

Președinte

⁽¹⁹⁾ A se vedea Raportul anual de activitate pe 2015 al întreprinderii comune pentru bioindustrii, p. 40. Abordarea de audit pentru proiectele din cadrul programului Orizont 2020 este prezentată în strategia comună de audit *ex post* în domeniul cercetării stabilită pentru acest program. Auditurile *ex post* ale proiectelor finanțate de întreprinderea comună în cadrul Orizont 2020 vor fi demarate în 2017.

⁽²⁰⁾ De exemplu, crearea unui centru de sprijin comun, cu un serviciu de audit centralizat și procese operaționale armonizate la nivelul organismelor de cercetare din cadrul UE.

⁽²¹⁾ În ceea ce privește prevenirea situațiilor de dublă finanțare, acest plan de acțiune include și verificarea recurgerii la alte surse de finanțare decât cele furnizate de UE.

⁽²²⁾ Articolul 31 din Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 și anexa II la Decizia 2013/743/UE a Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 965).

⁽²³⁾ Raportul anual de activitate al întreprinderii comune pentru bioindustrii, secțiunea 1.3.1, pp. 8-16 și anexa 12, pp. 47-58.

ANEXĂ

Întreprinderea comună pentru bioindustrii (Bruxelles)**Competențe și activități**

Domenii de competență a Uniunii conform tratatului <i>(articolele 187 și 188 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene)</i>	Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020 și Decizia 2013/743/UE, în special partea III. Programul Orizont 2020 are ca obiectiv obținerea unui impact mai mare asupra cercetării și inovării, prin combinarea programului Orizont 2020 cu fondurile din sectorul privat în cadrul unor parteneriate public-privat în domenii esențiale în care cercetarea și inovarea ar putea contribui la obiectivele mai ample de competitivitate ale Europei, la mobilizarea investițiilor private și la abordarea provocărilor societale. Regulamentul (UE) nr. 560/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune pentru bioindustrii.
Competențele întreprinderii comune <i>[Regulamentul (UE) nr. 560/2014 al Consiliului]</i>	Misiune: să implementeze, pe fondul cadrului juridic aferent programului Orizont 2020, agenda strategică de inovare și cercetare elaborată de părțile interesate din domeniul bioindustriilor Întreprinderea comună pentru bioindustrii organizează cereri de propuneri pentru sprijinirea cercetării, a activităților demonstrative și de implementare, care să permită colaborări între părțile interesate, de-a lungul întregului lanț valoric bioeconomic, care includ producția primară de biomasă, industrii de prelucrare și consumul final. Este însărcinată în mod specific cu: — coordonarea elaborării programului anual de activitate; — contribuții la agenda strategică de inovare și cercetare și la evaluarea indicatorilor-cheie de performanță; — gestionarea cererilor de propuneri; — evaluarea proiectelor; — prelucrarea contractelor de finanțare; — întregul ciclu de gestionare a proiectelor; — comunicare, diseminarea informațiilor și gestionarea legăturii cu părțile interesate; — sprijinirea dezvoltării politicilor în domeniu. Obiective: dezvoltarea unor bioindustrii durabile și competitive în Europa, bazate pe biorafinării avansate care se aprovizionează cu biomasă durabilă, prin: 1. testarea unor tehnologii noi care utilizează biomasă europeană: noi elemente de structură chimice, noi materiale și noi produse de consum din biomasă europeană; 2. dezvoltarea unor modele de afaceri care să integreze operatori economici de-a lungul întregului lanț valoric; 3. crearea unor biorafinării-model care să utilizeze tehnologii și modele de afaceri axate pe biomateriale, bioproduse chimice și biocombustibili.

Organizare	Structurile de guvernare ale întreprinderii comune pentru bioindustrii sunt: (i) Consiliul de conducere, (ii) directorul executiv (iii) comitetul științific și (iv) grupul de reprezentanți ai statelor. (i) Consiliul de conducere este format din cinci reprezentanți ai Comisiei, în numele Uniunii, și cinci reprezentanți ai membrilor privați, dintre care cel puțin unul ar trebui să fie reprezentant al unei întreprinderi mici sau mijlocii (IMM). Consiliul de conducere exercită responsabilitatea globală asupra orientării strategice și a operațiunilor întreprinderii comune pentru bioindustrii și supraveghează punerea în aplicare a activităților acesteia. (ii) Directorul executiv este responsabilul principal cu gestionarea cotidiană a întreprinderii comune pentru bioindustrii în conformitate cu deciziile Consiliului de conducere. Directorul executiv este reprezentantul legal al întreprinderii comune pentru bioindustrii. Acesta răspunde în fața Consiliului de conducere. Directorul executiv este sprijinit de un birou de programe format din personal al întreprinderii comune pentru bioindustrii. (iii) și (iv) Comitetul științific și grupul de reprezentanți ai statelor sunt organisme consultative ale întreprinderii comune pentru bioindustrii.
Resurse puse la dispoziția întreprinderii comune în 2015	Bugetul 209 422 797 de euro pentru angajamente 21 075 192 de euro pentru plăți Situația personalului la 31 decembrie 2015 22 de posturi prevăzute în schema de personal (agenți temporari și agenți contractuali), dintre care 13 posturi erau ocupate; acestea erau alocate pentru: activități operaționale (7); sarcini administrative (2); sarcini mixte (4).
Activități și servicii furnizate în 2015	A se vedea Raportul anual de activitate al întreprinderii comune pentru bioindustrii, disponibil la adresa www.bbi-europe.eu

Sursa: informații furnizate de întreprinderea comună pentru bioindustrii.

RĂSPUNSUL ÎNTREPRINDERII COMUNE

Întreprinderea comună a luat notă de raportul Curții.

RAPORTUL**privind conturile anuale ale întreprinderii comune Clean Sky pentru exercițiul financiar 2015, însoțit de răspunsul întreprinderii comune**

(2016/C 473/03)

CUPRINS

	<i>Puncte</i>	<i>Pagina</i>
INTRODUCERE	1–6	16
INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL DECLARAȚIEI DE ASIGURARE	7	17
DECLARAȚIA DE ASIGURARE	8–15	17
Opinia privind fiabilitatea conturilor	13	18
Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor	14	18
OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA GESTIUNEA BUGETARĂ ȘI FINANCIARĂ	16–22	18
Prezentarea conturilor	16	18
Execuția bugetului pentru exercițiul 2015	17–18	19
Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune Clean Sky în cadrul PC 7	19–20	19
Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune Clean Sky în cadrul programului Orizont 2020	21–22	19
ALTE ASPECTE	23–27	19
Controalele-cheie și sistemele de supraveghere	23	19
Strategia antifraudă	24–26	20
Auditurile Serviciului de Audit Intern al Comisiei	27	20
SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTREPRINSE ÎN URMA OBSERVAȚIILOR ANTERIOARE	28–29	20
Monitorizarea și raportarea rezultatelor proiectelor de cercetare	28	20
Conflictele de interese	29	20
ANEXĂ		21

INTRODUCERE

1. Întreprinderea comună pentru punerea în aplicare a inițiativei tehnologice comune în sectorul aeronauticii (denumită în continuare „întreprinderea comună Clean Sky”), cu sediul la Bruxelles, a fost înființată în decembrie 2007 ⁽¹⁾ pentru o perioadă de 10 ani și funcționează în mod autonom de la 16 noiembrie 2009. La data de 6 mai 2014 ⁽²⁾, Consiliul a adoptat un nou regulament care a abrogat regulamentul inițial de înființare și a încredințat sarcini noi întreprinderii comune (denumite în continuare „întreprinderea comună Clean Sky 2” ⁽³⁾) în cadrul Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020 ⁽⁴⁾, prelungind durata de existență a acesteia până la 31 decembrie 2024.

2. Obiectivul întreprinderii comune Clean Sky este să contribuie la finalizarea activităților de cercetare inițiate în contextul celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare (PC 7) ⁽⁵⁾ și la îmbunătățirea impactului de mediu al tehnologiilor aeronautice, precum și la dezvoltarea în Europa a unei industrii aeronautice și a unui lanț de aprovizionare puternice și competitive la nivel global. Obiectivele întreprinderii comune Clean Sky 2 se înscriu în domeniul transportului inteligent, ecologic și integrat aferent pilonului privind provocările societale din cadrul programului Orizont 2020 ⁽⁶⁾.

3. Activitățile de cercetare coordonate de întreprinderea comună sunt organizate în: (a) șase sectoare tehnologice existente care se axează pe activități demonstrative, intitulate „demonstratori tehnologici integrați” (DTI), și care implementează proiectele aferente celui de Al șaptelea program-cadru; și (b) nouă sectoare tehnologice noi, care se axează pe activități demonstrative și care implementează proiectele din cadrul programului Orizont 2020.

— trei demonstratori tehnologici integrați (DTI);

— trei platforme inovatoare de demonstrație în domeniul aviației (IADP);

— trei activități transversale (AT), care includ evaluatorul de tehnologii.

4. În temeiul noului regulament, membrii întreprinderii comune sunt Uniunea Europeană, reprezentată de Comisie, responsabilii din sectorul industrial care se ocupă de DTI/IADP/AT, precum și partenerii de bază selectați prin intermediul unor cereri de propuneri deschise și competitive ⁽⁷⁾. Membrii asociați ai întreprinderii comune Clean Sky în contextul celui de Al șaptelea program-cadru își vor păstra acest statut până la finalizarea activităților și a acțiunilor lor de cercetare inițiate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 71/2008.

5. Contribuția maximă a Uniunii Europene la întreprinderea comună Clean Sky în contextul celui de Al șaptelea program-cadru, contribuție care acoperă cheltuielile administrative și pe cele legate de activitățile de cercetare ⁽⁸⁾, era de 800 de milioane de euro. Ceilalți membri ai întreprinderii comune urmau să contribuie cu resurse cel puțin egale ca valoare cu contribuția UE, excluzându-se suma alocată prin cereri de propuneri ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 71/2008 al Consiliului din 20 decembrie 2007 privind înființarea întreprinderii comune Clean Sky (JO L 30, 4.2.2008, p. 1).

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 558/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune Clean Sky 2 (JO L 169, 7.6.2014, p. 77).

⁽³⁾ Prezentul raport se referă la „întreprinderea comună Clean Sky 2”, cu excepția cazului în care trebuie să se facă o distincție între cele două programe.

⁽⁴⁾ Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020, adoptat prin Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020 și de abrogare a Deciziei nr. 1982/2006/CE (JO L 347, 20.12.2013, p. 104).

⁽⁵⁾ Al șaptelea program-cadru, adoptat prin Decizia nr. 1982/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 412, 30.12.2006, p. 1).

⁽⁶⁾ În *anexă* sunt prezentate în mod sintetic și în scop informativ competențele și activitățile întreprinderii comune, precum și resursele de care dispune aceasta.

⁽⁷⁾ Ca urmare a primei cereri lansate pentru selectarea de parteneri de bază, 76 de noi parteneri s-au alăturat programului în 2015, Clean Sky 2 având deci deja un număr mai mare de membri decât programul Clean Sky (66 de asociați). Întreprinderea comună a lansat în 2015 a doua cerere pentru selectarea de parteneri de bază.

⁽⁸⁾ Costurile administrative ale întreprinderii comune Clean Sky au fost împărțite în mod egal între, de o parte, UE și, de cealaltă parte, ceilalți membri, care au contribuit cu restul de 50 % în numerar. Costurile administrative nu pot depăși 3 % din totalul contribuției în numerar și al contribuțiilor în natură ale membrilor și partenerilor.

⁽⁹⁾ Contribuția Uniunii Europene este repartizată după cum urmează: (a) o sumă de până la 400 de milioane de euro este alocată responsabililor DTI și o sumă de până la 200 de milioane de euro, asociaților. Responsabilii DTI și asociații contribuie cu resurse cel puțin egale ca valoare cu contribuția UE; (b) o sumă de cel puțin 200 de milioane de euro este alocată partenerilor selectați prin intermediul cererilor competitive de propuneri.

6. Contribuția financiară a Uniunii Europene la întreprinderea comună Clean Sky 2 în contextul programului Orizont 2020 se va ridica la 1 755 de milioane de euro. Responsabilii și partenerii de bază trebuie să contribuie în cadrul programului cu o sumă minimă de 2 193,7 milioane de euro sub formă de contribuții private pe durata întreprinderii comune⁽¹⁰⁾, aceasta incluzând, în aceeași perioadă, contribuții de cel puțin 965,2 milioane de euro pentru activități suplimentare⁽¹¹⁾⁽¹²⁾. Costurile administrative nu ar trebui să depășească suma de 78 de milioane de euro și ar trebui suportate în mod egal de UE și de membrii privați ai întreprinderii comune.

INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL DECLARAȚIEI DE ASIGURARE

7. Abordarea de audit adoptată de Curte cuprinde proceduri analitice de audit, testarea operațiunilor la nivelul întreprinderii comune și o evaluare a controalelor-cheie din cadrul sistemelor de supraveghere și de control, inclusiv un control al calității auditurilor *ex post* efectuate de întreprinderea comună la beneficiari. Acestea sunt completate cu probe de audit rezultate din activitatea relevantă a altor auditori, precum și cu o analiză a declarațiilor conducerii.

DECLARAȚIA DE ASIGURARE

8. În temeiul dispozițiilor articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Curtea a auditat:

(a) conturile anuale ale întreprinderii comune Clean Sky 2, care cuprind situațiile financiare⁽¹³⁾ și rapoartele privind execuția bugetară⁽¹⁴⁾ pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2015; și

(b) legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi.

Responsabilitatea conducerii

9. În conformitate cu articolele 16 și 22 din regulamentul financiar-tip aplicabil întreprinderii comune Clean Sky 2⁽¹⁵⁾, conducerea este responsabilă de întocmirea și de prezentarea fidelă a conturilor anuale ale întreprinderii comune, precum și de legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora.

(a) Responsabilitățile conducerii în ceea ce privește conturile anuale ale întreprinderii comune includ conceperea, implementarea și menținerea sistemului de control intern necesar pentru întocmirea și pentru prezentarea fidelă a unor situații financiare care să nu fie afectate de denaturări semnificative, fie rezultate din acte de fraudă, fie rezultate din erori; aceste responsabilități includ, de asemenea, alegerea și aplicarea politicilor contabile corespunzătoare, pe baza normelor contabile adoptate de contabilul Comisiei⁽¹⁶⁾, precum și elaborarea unor estimări contabile rezonabile în lumina circumstanțelor existente. Directorul executiv aprobă conturile anuale ale întreprinderii comune după ce contabilul acesteia le-a întocmit pe baza tuturor informațiilor disponibile și după ce acesta a elaborat o notă ce însoțește conturile, în care declară, *inter alia*, că a obținut o asigurare rezonabilă conform căreia aceste conturi prezintă, sub toate aspectele semnificative, o imagine corectă și fidelă a situației financiare a întreprinderii comune.

⁽¹⁰⁾ Articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 558/2014.

⁽¹¹⁾ Conform articolului 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 558/2014, activitățile suplimentare sunt activități din afara planului de lucru al întreprinderii comune, dar care contribuie la îndeplinirea obiectivelor inițiativei tehnologice comune Clean Sky. În temeiul articolului 4 alineatul (4) din regulament, costul suportat în cadrul activităților suplimentare trebuie să fie certificat de un auditor extern independent și nu este auditat de întreprinderea comună sau de către un alt organism al Uniunii.

⁽¹²⁾ Articolul 15 alineatul (3) din anexa la Regulamentul (UE) nr. 558/2014 prevede că „Costurile operaționale ale întreprinderii comune Clean Sky 2 sunt acoperite prin intermediul: (a) unei contribuții financiare din partea Uniunii; (b) contribuțiilor în natură din partea responsabililor, a partenerilor de bază și a entităților lor afiliate, care constau în costurile suportate de către aceștia în legătură cu punerea în aplicare a acțiunilor indirecte, mai puțin contribuția întreprinderii comune Clean Sky 2 și orice contribuție a Uniunii la costurile respective”.

⁽¹³⁾ Acestea cuprind bilanțul, situația performanței financiare, tabelul fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, o sinteză a principalelor politici contabile, precum și o serie de alte note explicative.

⁽¹⁴⁾ Acestea cuprind rapoartele privind execuția bugetară, o sinteză a principiilor bugetare și alte note explicative.

⁽¹⁵⁾ Regulamentul delegat (UE) nr. 110/2014 al Comisiei din 30 septembrie 2013 privind regulamentul financiar-tip pentru organismele de parteneriat public-privat menționate la articolul 209 din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 38, 7.2.2014, p. 2).

⁽¹⁶⁾ Normele contabile adoptate de contabilul Comisiei derivă din Standardele internaționale de contabilitate pentru sectorul public (*International Public Sector Accounting Standards – IPSAS*) adoptate de Federația Internațională a Contabililor (*International Federation of Accountants – IFAC*) sau, după caz, din Standardele internaționale de contabilitate (*International Accounting Standards – IAS*)/ Standardele internaționale de raportare financiară (*International Financial Reporting Standards – IFRS*) adoptate de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (*International Accounting Standards Board – IASB*).

- (b) Responsabilitățile conducerii în ceea ce privește asigurarea legalității și regularității operațiunilor subiacente și respectarea principiului bunei gestiuni financiare constau în conceperea, implementarea și menținerea unui sistem eficace și eficient de control intern, care să facă apel la o supraveghere adecvată și la măsuri corespunzătoare de prevenire a neregularităților și a fraudei, precum și, dacă se dovedește necesar, la acțiuni în justiție pentru recuperarea fondurilor plătite sau utilizate în mod incorect.

Responsabilitatea auditorului

10. Responsabilitatea Curții este de a furniza Parlamentului European și Consiliului ⁽¹⁷⁾, pe baza auditului pe care l-a desfășurat, o declarație de asigurare cu privire la fiabilitatea conturilor anuale și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Auditul Curții este efectuat în conformitate cu standardele internaționale de audit și codul deontologic formulate de IFAC și cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit formulate de INTOSAI. Aceste standarde impun Curții să planifice și să efectueze auditul astfel încât să obțină o asigurare rezonabilă referitor la prezența sau la absența unor denaturări semnificative în cadrul conturilor anuale ale întreprinderii comune și la conformitatea operațiunilor subiacente cu legile și reglementările în vigoare.

11. Auditul implică aplicarea unor proceduri în vederea obținerii de probe de audit privind sumele și informațiile prezentate în conturi și privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Procedurile de audit sunt alese pe baza raționamentului auditorului, care se întemeiază pe evaluarea riscului ca în cadrul conturilor să se regăsească denaturări semnificative sau ca la nivelul operațiunilor subiacente să existe neconformități semnificative cu cerințele din legislația Uniunii Europene, fie că aceste denaturări sau neconformități rezultă din acte de fraudă, fie că rezultă din erori. Atunci când evaluează aceste riscuri, auditorul analizează controalele interne referitoare la întocmirea și la prezentarea fidelă a conturilor, precum și sistemele de supraveghere și de control introduse pentru a asigura legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente, și definește proceduri de audit corespunzătoare în raport cu circumstanțele. Auditul include, în egală măsură, aprecierea caracterului adecvat al politicilor contabile și a caracterului rezonabil al estimărilor contabile, precum și evaluarea prezentării globale a conturilor.

12. Curtea consideră că probele de audit obținute sunt suficiente și adecvate pentru a sta la baza declarației sale de asigurare.

Opinia privind fiabilitatea conturilor

13. În opinia Curții, conturile anuale ale întreprinderii comune prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acesteia la 31 decembrie 2015, precum și rezultatele operațiunilor sale și fluxurile sale de numerar pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei.

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor

14. În opinia Curții, operațiunile subiacente conturilor anuale ale întreprinderii comune Clean Sky aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2015 sunt, sub toate aspectele semnificative, conforme cu legile și reglementările în vigoare.

15. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opinia exprimată de Curte.

OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA GESTIUNEA BUGETARĂ ȘI FINANCIARĂ

Prezentarea conturilor

16. Valoarea contribuțiilor în natură înregistrate în conturile finale se bazează pe informațiile primite de la alți membri ai întreprinderii comune decât UE ⁽¹⁸⁾. Din suma de 47 de milioane de euro reprezentând contribuții în natură legate de cheltuielile operaționale aferente programului Orizont 2020, 19 milioane de euro au fost certificați în conformitate cu regulamentul Consiliului, dar nu au primit încă validarea din partea Consiliului de conducere, iar restul de 28 de milioane de euro nu au fost încă certificați și validați ⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁷⁾ Articolul 47 din Regulamentul delegat (UE) nr. 110/2014.

⁽¹⁸⁾ Articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 558/2014.

⁽¹⁹⁾ Conturile finale ale întreprinderii comune, p. 30.

Execuția bugetului pentru exercițiul 2015

17. Bugetul definitiv pentru 2015 disponibil pentru execuție includea credite de angajament în valoare de 440,7 milioane de euro și credite de plată în valoare de 245,9 milioane de euro. Pentru creditele de angajament, rata de utilizare a fost de 99,5 %, iar pentru creditele de plată, de 81 %⁽²⁰⁾. Rata mai scăzută de execuție a creditelor de plată se explică prin întârzieri în punerea în aplicare a programului Clean Sky 2 (din cauza semnării cu întârziere a unui acord de grant important cu un membru al întreprinderii comune, precum și din cauza întârzierilor în demararea proiectelor selectate prin cerere de propuneri).

18. Din totalul angajamentelor operaționale realizate în 2015 (430,6 milioane de euro), 226 de milioane de euro (52,7 %) au fost angajamente individuale bazate pe proceduri de atribuire finalizate pentru granturi. Restul de 203,5 milioane de euro (47,3 %) a fost alocat pentru angajamente globale din cadrul programului Orizont 2020 legate de două cereri pentru selectarea partenerilor de bază și de două cereri de propuneri pentru care procedurile de atribuire erau în curs de desfășurare la 31 decembrie 2015.

Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune Clean Sky în cadrul PC 7

19. Din totalul de 800 de milioane de euro care era alocat pentru activitățile operaționale și administrative și care urma să fie finanțat de UE în cadrul PC 7, întreprinderea comună a realizat, până la sfârșitul exercițiului 2015, angajamente care se ridicau la suma de 756,96 milioane de euro (94,6 %) și a efectuat plăți în valoare de 740,3 milioane de euro (92,5 % din pachetul financiar destinat operațiunilor). Deoarece întreprinderea comună nu mai are dreptul de a lansa cereri de propuneri în cadrul programului PC7, angajamentele rămase vor fi utilizate în mod corespunzător pentru acordurile de grant cu membrii (conform listei de finanțare convenite de către Consiliul de conducere și în funcție de gradul global de punere în aplicare a fiecărui DTI)⁽²¹⁾. Contribuția în numerar din partea UE la costurile administrative ale întreprinderii comune s-a ridicat la suma de 12,6 milioane de euro.

20. Contribuțiile celorlalți membri pentru activitățile operaționale însumau 550,9 milioane de euro la 31 decembrie 2015, din care suma de 501,6 milioane de euro, respectiv 91 %, fusese validată de Consiliul de conducere. Sumele rămase, aflate în așteptarea validării, includeau 37,9 milioane de euro din exercițiile anterioare (2008-2014), precum și 12,6 milioane de euro sub formă de contribuții în natură din partea membrilor în 2015. Contribuția în numerar din partea celorlalți membri la costurile administrative ale întreprinderii comune s-a ridicat la suma de 13,5 milioane de euro.

Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune Clean Sky în cadrul programului Orizont 2020

21. Din totalul de 1 755 de milioane de euro care era alocat pentru activitățile operaționale și administrative și care urma să fie finanțat de UE în cadrul programului Orizont 2020, întreprinderea comună a realizat angajamente operaționale în valoare de 436,7 milioane de euro și a efectuat plăți în valoare de 89,8 de milioane de euro (20,5 % din angajamentele operaționale). Nivelul scăzut al plăților se datorează în principal întârzierilor în negocierea acordurilor de grant din cadrul programului Orizont 2020. Contribuția în numerar din partea UE la costurile administrative ale întreprinderii comune s-a ridicat la suma de 3,3 milioane de euro.

22. Din totalul minim de 1 229 de milioane de euro corespunzând contribuțiilor în natură și în numerar pe care trebuiau să le aducă ceilalți membri pentru a acoperi costurile operaționale și administrative (fără legătură cu activitățile suplimentare), întreprinderii comune îi fusese raportată, până la 31 decembrie 2015, o sumă de 47 de milioane de euro reprezentând contribuții în natură la activitățile operaționale. Contribuțiile în numerar din partea celorlalți membri la costurile administrative ale întreprinderii comune s-au ridicat la 3,5 milioane de euro.

ALTE ASPECTE**Controalele-cheie și sistemele de supraveghere**

23. Întreprinderea comună Clean Sky 2 a instituit proceduri de control *ex ante* bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale, precum și audituri *ex post* la beneficiarii granturilor. Aceste controale constituie un instrument-cheie de evaluare a legalității și regularității operațiunilor subiacente, inclusiv a celor legate de contribuțiile în numerar și în natură aduse întreprinderii comune de ceilalți membri ai acesteia în afară de UE. Rata de eroare reziduală pentru auditurile *ex post* prezentată în raportul anual de activitate pe 2015 al întreprinderii comune Clean Sky a fost de 1,52 %⁽²²⁾.

⁽²⁰⁾ Rata de execuție a creditelor de plată este calculată fără să se țină seama de cei 17,4 milioane de euro reprezentând credite de plată neutilizate de care nu a fost nevoie în 2015. Dacă această sumă ar fi inclusă în bugetul total pentru plăți, atunci rata de execuție ar fi de 75 %. A se vedea conturile finale ale întreprinderii comune, p. 58.

⁽²¹⁾ A se vedea raportul Clean Sky privind gestiunea financiară și bugetară pe 2015, p. 22.

⁽²²⁾ Raportul anual de activitate al întreprinderii comune Clean Sky, p. 90. Auditurile *ex post* efectuate în 2015 au acoperit proiecte finanțate de întreprinderea comună în cadrul PC7. Abordarea de audit pentru proiectele din cadrul programului Orizont 2020 este prezentată în strategia comună de audit *ex post* în domeniul cercetării stabilită pentru acest program. Auditurile *ex post* ale proiectelor finanțate de întreprinderea comună în cadrul Orizont 2020 vor fi demarate în 2016.

Strategia antifraudă

24. Conform regulamentului financiar al întreprinderii comune, bugetul se execută cu respectarea unor norme de control intern eficace și eficient, inclusiv prin prevenirea, detectarea, corectarea și urmărirea subsecventă a cazurilor de fraudă și de neregularitate ⁽²³⁾.

25. În urma adoptării de către Comisie, în iunie 2011, a unei strategii antifraudă, a fost adoptată în iulie 2012 prima strategie comună antifraudă în domeniul cercetării, aceasta fiind actualizată în 2015 pentru a ține seama de modificările introduse prin Orizont 2020 ⁽²⁴⁾. Această strategie include un plan de acțiune care trebuie pus în aplicare de întreprinderile comune care activează în domeniul cercetării.

26. Întreprinderea comună Clean Sky 2 are deja instituite proceduri de control intern pentru a obține o asigurare rezonabilă că fraudele și neregulile sunt prevenite și detectate (verificări *ex ante* ale plăților, politica privind conflictele de interese și audituri *ex post* la beneficiarii granturilor). Întreprinderea comună este în curs de implementare a măsurilor prevăzute în planul de acțiune, cum ar fi utilizarea bazelor de date ale Comisiei pentru a identifica organizațiile excluse sau posibilele cazuri de dublă finanțare ⁽²⁵⁾, în conformitate cu calendarul convenit.

Auditurile Serviciului de Audit Intern al Comisiei

27. În 2015, Serviciul de Audit Intern a efectuat un audit privind diseminarea rezultatelor cercetării finanțate de UE de către întreprinderea comună Clean Sky, concentrându-se asupra proceselor utilizate de întreprinderea comună pentru monitorizarea proiectelor din cadrul PC7. Serviciul de Audit Intern a recomandat îmbunătățiri într-o serie de domenii: planificarea și raportarea privind utilizarea și diseminarea rezultatelor cercetării membrilor în conformitate cu acordurile de grant cu aceștia; evaluarea rapoartelor partenerilor de bază cu privire la diseminarea și exploatarea rezultatelor cercetării; monitorizarea și raportarea performanței; diseminarea centralizată a rezultatelor cercetării de către întreprinderea comună Clean Sky 2 și controlul cu privire la calitatea publicațiilor beneficiarilor. De asemenea, Serviciul de Audit Intern a recomandat crearea unui registru de centralizare a realizărilor obținute în cadrul planurilor de diseminare și de exploatare, precum și a activităților raportate. Întreprinderea comună a instituit un plan de acțiune pentru a răspunde acestor recomandări.

SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTREPRINSE ÎN URMA OBSERVAȚIILOR ANTERIOARE**Monitorizarea și raportarea rezultatelor proiectelor de cercetare**

28. În conformitate cu normele programului Orizont 2020 ⁽²⁶⁾, întreprinderea comună Clean Sky a prezentat indicatori specifici privind rezultatele din domeniul cercetării în raportul său anual de activitate (indicatori de performanță și indicatori pentru monitorizarea aspectelor transversale) ⁽²⁷⁾.

Conflictele de interese

29. În iulie 2015, Comisia a emis orientări în atenția întreprinderilor comune cu privire la normele în materie de conflicte de interese; aceste orientări includ un model comun de declarație privind absența conflictelor de interese, care ar trebui să fie încorporat de către întreprinderea comună în procedurile sale.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera IV, condusă de domnul Baudilio TOMÉ MUGURUZA, membru al Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 18 octombrie 2016.

Pentru Curtea de Conturi

Klaus-Heiner LEHNE

Președinte

⁽²³⁾ Articolul 12 din regulamentului financiar al întreprinderii comune Clean Sky 2.

⁽²⁴⁾ De exemplu, crearea unui centru de sprijin comun, cu un departament de audit centralizat și procese operaționale armonizate la nivelul organismelor de cercetare din cadrul UE și al sistemelor informatice aferente.

⁽²⁵⁾ În ceea ce privește prevenirea situațiilor de dublă finanțare, acest plan de acțiune include și verificarea recurgerii la alte surse de finanțare decât cele furnizate de UE.

⁽²⁶⁾ Articolul 31 din Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 și anexa II la Decizia 2013/743/UE a Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 965).

⁽²⁷⁾ Raportul anual de activitate al întreprinderii comune Clean Sky, anexa 5, p. 134-137.

ANEXĂ

Întreprinderea comună Clean Sky 2 (Bruxelles)**Competențe și activități**

Domenii de competență a Uniunii conform tratatului <i>(articolele 187 și 188 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene)</i>	Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020 și de abrogare a Deciziei nr. 1982/2006/CE (JO L 347, 20.12.2013, p. 104). Programul Orizont 2020 are ca obiectiv obținerea unui impact mai mare asupra cercetării și inovării, prin combinarea finanțării Programului-cadru Orizont 2020 și a fondurilor din sectorul privat în cadrul unor parteneriate public-privat în domenii-cheie în care cercetarea și inovarea pot contribui la obiectivele mai ample ale Uniunii privind competitivitatea, la mobilizarea investițiilor private și la abordarea provocărilor societale. Regulamentul (CE) nr. 558/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune Clean Sky 2 (JO L 169/77, 7.6.2014).
Competențele întreprinderii comune <i>[Regulamentul (UE) nr. 558/2014 al Consiliului]</i>	Obiective Întreprinderea comună Clean Sky 2 are următoarele obiective: (a) să contribuie la finalizarea activităților de cercetare inițiate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 71/2008 și la punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1291/2013, în special a provocării privind transportul inteligent, ecologic și integrat din cadrul părții III – Provocări societale a Deciziei 2013/743/UE; (b) să contribuie la îmbunătățirea impactului de mediu al tehnologiilor aeronautice, inclusiv al celor aferente aviației de mici dimensiuni, precum și la dezvoltarea în Europa a unei industrii aeronautice și a unui lanț de aprovizionare puternice și competitive la nivel global. Acest lucru poate fi realizat prin accelerarea dezvoltării de tehnologii de transport aerian mai curate, funcționale cât mai curând posibil, și, în special, prin integrarea, demonstrarea și validarea tehnologiilor capabile: (i) să sporească eficiența aeronavelor din punctul de vedere al consumului de combustibil, reducând, prin urmare, emisiile de CO₂ cu 20 % până la 30 % în raport cu aeronavele „de ultimă generație” care urmează să fie puse în funcțiune începând cu 2014; (ii) să reducă cu 20 % până la 30 % emisiile de NO_x și de zgomot produse de aeronave în raport cu aeronavele „de ultimă generație” care urmează să fie puse în funcțiune începând cu 2014.
Organizare	Consiliul de conducere este organul director al întreprinderii comune, fiind alcătuit din: (a) un reprezentant al Comisiei, în numele Uniunii Europene; (b) un reprezentant din partea fiecărui responsabil; (c) un reprezentant al partenerilor de bază pentru fiecare demonstrator tehnologic integrat (DTI); (d) un reprezentant al asociațiilor pentru fiecare demonstrator tehnologic integrat; (e) un reprezentant al partenerilor de bază pentru fiecare platformă inovatoare de demonstrație în domeniul aviației (IADP). Competențele și sarcinile Consiliului de conducere sunt stabilite la articolul 8 din statutul întreprinderii comune (anexa I la regulamentul acesteia). Uniunea Europeană deține 50 % din drepturile de vot. Aceste drepturi de vot sunt indivizibile. Fiecare dintre ceilalți reprezentanți deține un număr egal de voturi. Biroul de programe este condus de un director executiv ale cărui competențe/sarcini sunt stabilite la articolul 10 din statut.

	Industria este reprezentată în mod direct în cadrul Consiliului de conducere și în celelalte organisme ale întreprinderii comune, și anume în comitetele de coordonare ale DTI și IADP, competențele/sarcinile acestora fiind prevăzute la articolul 11 din statutul întreprinderii comune. Grupul de reprezentanți ai statelor și Comitetul științific sunt, de asemenea, organisme ale întreprinderii comune, însă ele îndeplinesc doar un rol consultativ.
Resurse puse la dispoziția întreprinderii comune în 2015	Bugetul 440 705 606 euro (credite de angajament) 245 990 262 de euro (credite de plată) Situația personalului la 31 decembrie 2015 42 de posturi prevăzute în schema de personal (36 de agenți temporari și 6 agenți contractuali), dintre care 36 de posturi erau ocupate; acestea erau alocate astfel: activități operaționale (21) și sarcini mixte (15); sarcinile mixte includ managementul, finanțele, auditul, comunicarea și resursele umane.
Activități și servicii furnizate în 2015	A se consulta Raportul anual de activitate al întreprinderii comune Clean Sky 2 pe 2015, disponibil pe site-ul www.cleansky.eu .

Sursa: informații furnizate de întreprinderea comună Clean Sky 2.

RĂSPUNSUL ÎNTREPRINDERII COMUNE

16. Deși membrii și-au prezentat estimările până la 31 ianuarie 2016, declarațiile reale au fost primite mai târziu deoarece mulți membri consideră că, din cauza procedurilor interne mai lungi, este dificil să prezinte cifrele reale într-un termen atât de scurt.

Până la 30 septembrie 2016, întreprinderea comună a primit și evaluat majoritatea rapoartelor financiare ale membrilor care majoraseră deja contribuțiile în natură validate cu 17,4 milioane EUR în comparație cu sumele raportate în conturile finale. Toate contribuțiile în natură suplimentare validate, legate de cheltuielile operaționale aferente programului Orizont 2020, vor fi prezentate spre avizare Consiliului de conducere înainte de sfârșitul anului 2016 și vor reflecta contribuția validată a membrilor privați la activele nete din conturile provizorii pentru 2016.

27. Întreprinderea comună a primit raportul de audit privind constatările și recomandările Serviciului de audit intern al Comisiei în ianuarie 2016. Până în luna august, întreprinderea comună a convenit cu IAS închiderea parțială a chestiunii referitoare la planificarea și raportarea utilizării și diseminării rezultatelor cercetării efectuate de beneficiari și a stabilit termenele pentru punerea în aplicare integrală în cursul anului 2017. Acțiunea privind monitorizarea și raportarea execuției a fost pe deplin îndeplinită, iar chestiunea a fost închisă de IAS. Diseminarea centrală a rezultatelor cercetării va fi finalizată până în noiembrie 2016.

RAPORTUL

privind conturile anuale ale întreprinderii comune ECSEL („Componente și sisteme electronice pentru o poziție de lider a Europei”) pentru exercițiul financiar 2015, însoțit de răspunsul întreprinderii comune

(2016/C 473/04)

CUPRINS

	<i>Puncte</i>	<i>Pagina</i>
INTRODUCERE	1–5	25
INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL DECLARAȚIEI DE ASIGURARE	6	25
DECLARAȚIA DE ASIGURARE	7–18	25
Opinia privind fiabilitatea conturilor	12	26
Argumentele care stau la baza exprimării unei opinii cu rezerve privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente	13–16	27
Opinie cu rezerve privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor	17	27
OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA GESTIUNEA BUGETARĂ ȘI FINANCIARĂ	19–26	27
Prezentarea conturilor	19–20	27
Execuția bugetului pentru exercițiul 2015	21–22	28
Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune ECSEL în cadrul PC7	23	28
Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune ECSEL în cadrul programului Orizont 2020	24–26	28
ALTE ASPECTE	27–30	28
Controalele-cheie și sistemele de supraveghere	27	28
Strategia antifraudă	28–30	28
SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTREPRINSE ÎN URMA OBSERVAȚIILOR ANTERIOARE	31–32	29
Monitorizarea și raportarea rezultatelor proiectelor de cercetare	31	29
Conflictele de interese	32	29
ANEXĂ		30

INTRODUCERE

1. Întreprinderea comună pentru punerea în aplicare a inițiativei tehnologice comune „Componente și sisteme electronice pentru o poziție de lider a Europei” (denumită în continuare „întreprinderea comună ECSEL”), cu sediul la Bruxelles, a fost înființată în mai 2014 ⁽¹⁾, în contextul Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020 ⁽²⁾, pentru o perioadă care se încheie la 31 decembrie 2024. Întreprinderea comună ECSEL a înlocuit și a succedat întreprinderilor comune ENIAC și ARTEMIS, care au fost înființate prin Regulamentul (CE) nr. 72/2008 și, respectiv, prin Regulamentul (CE) nr. 74/2008 și a căror închidere oficială a avut loc la 26 iunie 2014. Întreprinderea comună ECSEL a început să își desfășoare activitatea în mod autonom la data de 27 iunie 2014.
2. Obiectivul urmărit de întreprinderea comună ECSEL este de a contribui la dezvoltarea în Uniunea Europeană (UE) a unei industrii a componentelor și a sistemelor electronice puternică și competitivă la nivel mondial. Întreprinderea comună își propune să asigure disponibilitatea componentelor și a sistemelor electronice pentru piețele-cheie și pentru abordarea provocărilor societale, precum și să mențină și să dezvolte capacitățile de producție din Europa pentru semiconductori și sisteme inteligente. În fine, întreprinderea comună ECSEL urmărește să alinieze strategiile cu cele ale statelor membre pentru a atrage investiții private și a contribui la eficacitatea sprijinului public, evitând dublarea și fragmentarea inutilă a eforturilor și facilitând participarea actorilor implicați în cercetare și inovare ⁽³⁾.
3. Membrii fondatori ai întreprinderii comune ECSEL sunt Uniunea Europeană, reprezentată de Comisie, statele participante la ECSEL (Austria, Belgia, Bulgaria, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Israel, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Norvegia, Polonia, Portugalia, Regatul Unit, Republica Cehă, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Țările de Jos și Ungaria) și „membrii privați”, reprezentați de asociațiile AENEAS, ARTEMIS-IA și EPoSS, care reunesc întreprinderi și alte organizații din domeniul cercetării, active în sectorul sistemelor integrate și cyber-fizice, al integrării sistemelor inteligente și al micro- și nanoelectronicii.
4. Contribuția maximă care poate fi acordată de UE în cadrul programului Orizont 2020 pentru întreprinderea comună ECSEL se ridică la 1 185 de milioane de euro. Statele participante la ECSEL ar trebui să contribuie cu o sumă similară, iar contribuția privată ar trebui să fie de cel puțin 1 657,5 milioane de euro. Costurile administrative trebuie să fie acoperite în totalitate de contribuțiile financiare ⁽⁴⁾, în timp ce costurile operaționale vor fi acoperite atât din contribuțiile financiare ale UE și ale statelor participante la ECSEL, cât și din contribuțiile în natură aduse de membrii privați.
5. Întreprinderea comună ECSEL este responsabilă de plata angajamentelor din cadrul proiectelor ENIAC și ARTEMIS – finanțate în cadrul celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare (PC7) – care nu erau încă lichidate la momentul la care cele două întreprinderi comune au fost închise în mod oficial, și anume la 26 iunie 2014 (a se vedea punctul 23).

INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL DECLARAȚIEI DE ASIGURARE

6. Abordarea de audit adoptată de Curte cuprinde proceduri analitice de audit, testarea operațiunilor la nivelul întreprinderii comune și o evaluare a controalelor-cheie din cadrul sistemelor de supraveghere și de control, inclusiv un control al calității auditurilor *ex post* efectuate de întreprinderea comună (sau de către firme private de audit în contul acesteia) la beneficiari. Acestea sunt completate cu probe de audit rezultate din activitatea relevantă a altor auditori, precum și cu o analiză a declarațiilor conducerii.

DECLARAȚIA DE ASIGURARE

7. În temeiul dispozițiilor articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Curtea a auditat:
 - (a) conturile anuale ale întreprinderii comune ECSEL, care cuprind situațiile financiare ⁽⁵⁾ și rapoartele privind execuția bugetară ⁽⁶⁾ pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2015; și

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 561/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune ECSEL (JO L 169, 7.6.2014, p. 152).

⁽²⁾ Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020, adoptat prin Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020 și de abrogare a Deciziei nr. 1982/2006/CE (JO L 347, 20.12.2013, p. 104).

⁽³⁾ În anexă sunt prezentate în mod sintetic și în scop informativ competențele și activitățile întreprinderii comune, precum și resursele de care dispune aceasta.

⁽⁴⁾ Următoarele contribuții la costurile administrative ale întreprinderii comune ECSEL urmează să fie plătite în cursul perioadei 2014-2017 pentru a finaliza acțiunile lansate în temeiul Regulamentelor (CE) nr. 72/2008 privind înființarea întreprinderii comune ENIAC (JO L 30, 4.2.2008, p. 21) și (CE) nr. 74/2008 privind înființarea întreprinderii comune ARTEMIS (JO L 30, 4.2.2008, p. 52): (a) 2 050 000 de euro de către UE; (b) 1 430 000 de euro de către AENEAS; (c) 975 000 de euro de către ARTEMIS-IA.

⁽⁵⁾ Acestea cuprind bilanțul, situația performanței financiare, tabelul fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, o sinteză a principalelor politici contabile, precum și o serie de alte note explicative.

⁽⁶⁾ Acestea cuprind rapoartele privind execuția bugetară, o sinteză a principiilor bugetare și alte note explicative.

(b) legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi.

Responsabilitatea conducerii

8. În conformitate cu articolele 16 și 22 din Regulamentul delegat (UE) nr. 110/2014 al Comisiei ⁽⁷⁾, conducerea este responsabilă de întocmirea și de prezentarea fidelă a conturilor anuale ale întreprinderii comune, precum și de legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora.

(a) Responsabilitățile conducerii în ceea ce privește conturile anuale ale întreprinderii comune includ conceperea, implementarea și menținerea sistemului de control intern necesar pentru întocmirea și pentru prezentarea fidelă a unor situații financiare care să nu fie afectate de denaturări semnificative, fie rezultate din acte de fraudă, fie rezultate din erori; aceste responsabilități includ, de asemenea, alegerea și aplicarea politicilor contabile corespunzătoare, pe baza normelor contabile adoptate de contabilul Comisiei ⁽⁸⁾, precum și elaborarea unor estimări contabile rezonabile în lumina circumstanțelor existente. Directorul executiv aprobă conturile anuale ale întreprinderii comune după ce contabilul acesteia le-a întocmit pe baza tuturor informațiilor disponibile și după ce acesta a elaborat o notă ce însoțește conturile, în care declară, *inter alia*, că a obținut o asigurare rezonabilă conform căreia aceste conturi prezintă, sub toate aspectele semnificative, o imagine corectă și fidelă a situației financiare a întreprinderii comune.

(b) Responsabilitățile conducerii în ceea ce privește asigurarea legalității și regularității operațiunilor subiacente și respectarea principiului bunei gestiuni financiare constau în conceperea, implementarea și menținerea unui sistem eficient și eficient de control intern, care să facă apel la o supraveghere adecvată și la măsuri corespunzătoare de prevenire a neregularităților și a fraudei, precum și, dacă se dovedește necesar, la acțiuni în justiție pentru recuperarea fondurilor plătite sau utilizate în mod incorrect.

Responsabilitatea auditorului

9. Responsabilitatea Curții este de a furniza Parlamentului European și Consiliului ⁽⁹⁾, pe baza auditului pe care l-a desfășurat, o declarație de asigurare cu privire la fiabilitatea conturilor anuale și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Auditul Curții este efectuat în conformitate cu standardele internaționale de audit și codul deontologic formulate de IFAC și cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit formulate de INTOSAI. Aceste standarde impun Curții să planifice și să efectueze auditul astfel încât să obțină o asigurare rezonabilă referitor la prezența sau la absența unor denaturări semnificative în cadrul conturilor anuale ale întreprinderii comune și la conformitatea operațiunilor subiacente cu legile și reglementările în vigoare.

10. Auditul implică aplicarea unor proceduri în vederea obținerii de probe de audit privind sumele și informațiile prezentate în conturi și privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Procedurile de audit sunt alese pe baza raționamentului auditorului, care se întemeiază pe evaluarea riscului ca în cadrul conturilor să se regăsească denaturări semnificative sau ca la nivelul operațiunilor subiacente să existe neconformități semnificative cu cerințele din legislația Uniunii Europene, fie că aceste denaturări sau neconformități rezultă din acte de fraudă, fie că rezultă din erori. Atunci când evaluează aceste riscuri, auditorul analizează controalele interne referitoare la întocmirea și la prezentarea fidelă a conturilor, precum și sistemele de supraveghere și de control introduse pentru a asigura legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente, și definește proceduri de audit corespunzătoare în raport cu circumstanțele. Auditul include, în egală măsură, aprecierea caracterului adecvat al politicilor contabile și a caracterului rezonabil al estimărilor contabile, precum și evaluarea prezentării globale a conturilor.

11. Curtea consideră că probele de audit obținute sunt suficiente și adecvate pentru a sta la baza declarației sale de asigurare.

Opinia privind fiabilitatea conturilor

12. În opinia Curții, conturile anuale ale întreprinderii comune prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acesteia la 31 decembrie 2015, precum și rezultatele operațiunilor sale și fluxurile sale de numerar pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei.

⁽⁷⁾ JO L 38, 7.2.2014, p. 2.

⁽⁸⁾ Normele contabile adoptate de contabilul Comisiei derivă din Standardele internaționale de contabilitate pentru sectorul public (*International Public Sector Accounting Standards – IPSAS*) adoptate de Federația Internațională a Contabililor (*International Federation of Accountants – IFAC*) sau, după caz, din Standardele internaționale de contabilitate (*International Accounting Standards – IAS*)/ Standardele internaționale de raportare financiară (*International Financial Reporting Standards – IFRS*) adoptate de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (*International Accounting Standards Board – IASB*).

⁽⁹⁾ Articolul 47 din Regulamentul delegat (UE) nr. 110/2014.

Argumentele care stau la baza exprimării unei opinii cu rezerve privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente

13. Întreprinderea comună ECSEL a preluat proiectele PC7 ale întreprinderilor comune ARTEMIS și ENIAC. Plățile pe care întreprinderea comună ECSEL le-a efectuat pentru aceste proiecte în 2015, pe baza certificatelor de acceptare a costurilor emise de autoritățile naționale de finanțare din statele participante la ECSEL, s-au ridicat la 94,2 milioane de euro, ceea ce reprezintă 65 % din totalul plăților efectuate de întreprinderea comună în 2015.

14. Acordurile administrative încheiate de întreprinderile comune ARTEMIS și ENIAC cu autoritățile naționale de finanțare au continuat să se aplice și după ce aceste două întreprinderi comune au fuzionat pentru a forma ECSEL. În baza acordurilor respective, auditurile *ex post* ale plăților din cadrul proiectelor PC7 sunt efectuate de către autoritățile naționale de finanțare în numele întreprinderii comune. Strategiile de audit *ex post* ale întreprinderilor comune ARTEMIS și ENIAC se bazează în mare măsură pe auditul declarațiilor de cheltuieli aferente proiectelor care este efectuat de autoritățile naționale de finanțare ⁽¹⁰⁾.

15. Întreprinderea comună ECSEL a luat măsuri pentru a evalua modul de desfășurare a auditurilor *ex post* de către autoritățile naționale de finanțare și a obținut de la acestea declarații scrise în care se afirmă că implementarea procedurilor lor naționale oferă o asigurare rezonabilă referitor la legalitatea și regularitatea operațiunilor. Cu toate acestea, diferențele semnificative de la nivelul metodologiilor și al procedurilor utilizate de către autoritățile naționale de finanțare nu permit întreprinderii comune ECSEL să calculeze o rată de eroare ponderată unică și fiabilă și nici o rată de eroare reziduală. Prin urmare, Curtea nu este în măsură să concluzioneze dacă auditurile *ex post* funcționează în mod eficient și dacă acest instrument esențial de control permite obținerea unei asigurări suficiente privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente în ceea ce privește proiectele din cadrul PC7 ⁽¹¹⁾.

16. Această chestiune legată de diferențele de la nivelul metodologiilor și al procedurilor utilizate de autoritățile naționale de finanțare nu mai este relevantă pentru implementarea proiectelor din cadrul Orizont 2020, întrucât auditurile *ex post* vor fi desfășurate fie de către întreprinderea comună ECSEL, fie de către Comisie ⁽¹²⁾.

Opinie cu rezerve privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor

17. În opinia Curții, cu excepția posibilelor efecte ale aspectului descris la punctele 13-15, operațiunile subiacente conturilor anuale ale întreprinderii comune ECSEL aferente exercițiului financiar încheiat la 31 decembrie 2015 sunt, sub toate aspectele semnificative, conforme cu legile și reglementările în vigoare.

18. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opiniile exprimate de Curte.

OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA GESTIUNEA BUGETARĂ ȘI FINANCIARĂ**Prezentarea conturilor**

19. Membrii întreprinderii comune, cu excepția Uniunii (și a partenerilor asociați), au obligația de a raporta anual, până la data de 31 ianuarie, Consiliului de conducere cu privire la valoarea contribuțiilor lor în natură efectuate pentru fiecare exercițiu financiar anterior ⁽¹³⁾. Pe baza acestor informații și în conformitate cu orientările furnizate de Comisia Europeană întreprinderii comune, contribuțiile în natură ale membrilor acesteia trebuie înscrise în conturile întreprinderii comune.

20. La momentul pregătirii conturilor finale, membrii privați ai întreprinderii comune nu erau în măsură să raporteze cu privire la valoarea costurilor efectiv suportate în contextul implementării proiectelor Orizont 2020 ⁽¹⁴⁾. În consecință, valoarea contribuțiilor în natură aduse în 2015 pentru programul Orizont 2020 și înscrise în conturi se bazează pe estimările realizate de întreprinderea comună cu privire la costurile suportate de membri până la sfârșitul exercițiului 2015 ⁽¹⁵⁾.

⁽¹⁰⁾ Potrivit strategiilor de audit *ex post* ale întreprinderilor comune ARTEMIS și ENIAC, acestea trebuie să evalueze cel puțin o dată pe an dacă informațiile primite de la statele membre furnizează o asigurare suficientă în ceea ce privește regularitatea și legalitatea operațiunilor executate.

⁽¹¹⁾ A se vedea și capitolul 9 din Raportul anual de activitate pe 2015 al întreprinderii comune ECSEL.

⁽¹²⁾ Articolul 13 din Regulamentul (UE) nr. 561/2014.

⁽¹³⁾ Articolul 4 alineatele (3) și (4) din Regulamentul (UE) nr. 561/2014.

⁽¹⁴⁾ Articolul 16 alineatul (3) din statutul întreprinderii comune definește contribuțiile în natură ca reprezentând costurile suportate de membrii privați, din care se scad contribuțiile financiare ale întreprinderii comune ECSEL, ale statelor participante și orice alte contribuții din partea UE la aceste costuri. Totuși, așa cum se admite în orientările Comisiei Europene din iulie 2016, în cazul specific al întreprinderii comune ECSEL, „contribuția financiară la un proiect poate fi stabilită numai la sfârșitul acestuia, atunci când membrii privați sunt în măsură să își calculeze contribuțiile în natură pe care le-au adus (altfel spus, numeroase state participante recunosc costurile numai la sfârșitul proiectului)”.
⁽¹⁵⁾ Valoarea contribuțiilor în natură din 2015 la programul Orizont 2020 este estimată la 58,7 milioane de euro. Întreprinderea comună a utilizat informațiile cele mai exacte care erau disponibile pentru a calcula valoarea estimată a contribuțiilor în natură, dar această sumă nu a fost certificată de auditori externi independenți [articolul 4 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. 561/2014] și nici nu a fost validată de Consiliul de conducere al întreprinderii comune.

Execuția bugetului pentru exercițiul 2015

21. Bugetul definitiv pentru 2015 disponibil pentru execuție includea credite de angajament în valoare de 108,5 milioane de euro și credite de plată în valoare de 168 de milioane de euro. Pentru creditele de angajament, rata de utilizare a fost de 99 %, iar pentru creditele de plată, de 91 %⁽¹⁶⁾.

22. Toate angajamentele operaționale realizate în 2015 (102,5 milioane de euro) au fost angajamente globale pentru care nu fuseseră încă semnate acorduri de grant. Nivelul angajamentelor globale reflectă timpul necesar pentru procedura de negociere cu privire la cererile de proiecte din 2015 din cadrul programului Orizont 2020.

Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune ECSEL în cadrul PC7

23. Până la închiderea lor la 26 iunie 2014, întreprinderile comune ARTEMIS și ENIAC realizaseră angajamente în valoare de 623 de milioane de euro⁽¹⁷⁾ pentru activitățile operaționale care urmează să fie finanțate din PC7. La sfârșitul exercițiului 2015, plățile înscrise în conturile întreprinderii comune ECSEL se ridicau la 293 de milioane de euro⁽¹⁸⁾ (47 % din angajamentele operaționale)⁽¹⁹⁾.

Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune ECSEL în cadrul programului Orizont 2020

24. Pentru activitățile lansate de întreprinderea comună ECSEL în cadrul programului Orizont 2020, din contribuția UE de până la 1 185 de milioane de euro pentru costurile operaționale și administrative⁽²⁰⁾, întreprinderea comună realizase angajamente în valoare de 257,5 milioane de euro (22 %) și efectuase plăți în valoare de 56 de milioane de euro (22 % din angajamente) până la sfârșitul exercițiului 2015. Contribuția în numerar din partea UE la costurile administrative ale întreprinderii comune s-a ridicat la suma de 1,4 milioane de euro.

25. Celor 28 de state participante în cadrul întreprinderii comune ECSEL li se cere să aducă o contribuție financiară la costurile operaționale ale întreprinderii comune ECSEL care să fie proporțională cu contribuția financiară a UE și să se ridice la cel puțin 1 170 de milioane de euro⁽²¹⁾. În aprilie 2016, dintre cele 20 de state participante la cererile de propuneri lansate în 2014, nouă au declarat că nu au efectuat nicio plată în cursul perioadei și unsprezece au declarat plăți (în special de prefinanțare) în valoare totală de 15,8 milioane de euro.

26. Ceilalți membri sunt așteptați să participe cu o contribuție în natură de cel puțin 1 657,5 milioane de euro⁽²²⁾. Valoarea contribuțiilor în natură aduse de membrii privați în 2015 este estimată la 58,7 milioane de euro. La 31 decembrie 2015, contribuțiile în numerar din partea membrilor privați la costurile administrative ale întreprinderii comune se ridicau la 3,6 milioane de euro⁽²³⁾.

ALTE ASPECTE**Controalele-cheie și sistemele de supraveghere**

27. Întreprinderea comună ECSEL a instituit proceduri de control *ex ante* bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale și este în curs de elaborare a unor proceduri de audit *ex post* la beneficiarii granturilor din cadrul programului Orizont 2020. Pentru proiectele PC7, auditurile *ex post* la beneficiari au fost delegate autorităților naționale de finanțare⁽²⁴⁾. Aceste controale constituie instrumente-cheie de evaluare a legalității și regularității operațiunilor subiacente, inclusiv a celor legate de contribuțiile în numerar și în natură aduse întreprinderii comune de ceilalți membri ai acesteia în afară de UE.

Strategia antifraudă

28. Conform regulamentului financiar al întreprinderii comune, bugetul se execută cu respectarea unor norme de control intern eficace și eficient, inclusiv prin prevenirea, detectarea, corectarea și urmărirea subsecventă a cazurilor de fraudă și de neregularitate⁽²⁵⁾.

⁽¹⁶⁾ Creditele de plată executate, în valoare de 152,4 milioane de euro (91 %), includeau: 64,7 milioane de euro pentru proiectele ENIAC din cadrul PC7, 27,5 milioane de euro pentru proiectele ARTEMIS din cadrul PC7, 55,7 milioane de euro pentru cererile de proiecte ale ECSEL din 2014 din cadrul programului Orizont 2020 și 4,5 milioane de euro pentru cheltuielile administrative.

⁽¹⁷⁾ 181 de milioane de euro pentru ARTEMIS și 442 de milioane de euro pentru ENIAC.

⁽¹⁸⁾ 114,5 milioane de euro pentru ARTEMIS și 178,5 milioane de euro pentru ENIAC.

⁽¹⁹⁾ 63 % pentru ARTEMIS și 40 % pentru ENIAC.

⁽²⁰⁾ Articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 561/2014.

⁽²¹⁾ Articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 561/2014.

⁽²²⁾ Articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 561/2014.

⁽²³⁾ La sfârșitul exercițiului, o contribuție în numerar în valoare de 188 000 de euro de la una dintre asociațiile industriale nu fusese încă primită; suma a fost vărsată în totalitate în 2016.

⁽²⁴⁾ A se vedea, de asemenea, punctul 14 de mai sus.

⁽²⁵⁾ Articolul 12 din regulamentului financiar al întreprinderii comune ECSEL.

29. În urma adoptării de către Comisie, în iunie 2011, a unei strategii antifraudă, a fost adoptată în iulie 2012 prima strategie comună antifraudă în domeniul cercetării, aceasta fiind actualizată în martie 2015 pentru a ține seama de modificările introduse prin Orizont 2020 ⁽²⁶⁾. Această strategie include un plan de acțiune care trebuie pus în aplicare de întreprinderile comune care activează în domeniul cercetării.

30. Întreprinderea comună ECSEL are deja instituite proceduri de control intern pentru a obține o asigurare rezonabilă că fraudele și neregulile sunt prevenite și detectate (verificări *ex ante* ale plăților, politica privind conflictele de interese și audituri *ex post* la beneficiarii granturilor). Cu toate acestea, întreprinderea comună nu a realizat încă o analiză cuprinzătoare a noilor măsuri introduse prin strategia antifraudă actualizată din domeniul cercetării.

SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTREPRINSE ÎN URMA OBSERVAȚIILOR ANTERIOARE

Monitorizarea și raportarea rezultatelor proiectelor de cercetare

31. În conformitate cu normele programului Orizont 2020 ⁽²⁷⁾, întreprinderea comună ECSEL a prezentat indicatori specifici privind rezultatele din domeniul cercetării în raportul său anual de activitate (indicatori de performanță și indicatori pentru monitorizarea aspectelor transversale) ⁽²⁸⁾.

Conflictele de interese

32. În iulie 2015, Comisia a emis orientări în atenția întreprinderilor comune cu privire la normele în materie de conflicte de interese; aceste orientări includ un model comun de declarație privind absența conflictelor de interese, care ar trebui să fie încorporat de către întreprinderea comună în procedurile sale.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera IV, condusă de domnul Baudilio TOMÉ MUGURUZA, membru al Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 18 octombrie 2016.

Pentru Curtea de Conturi

Klaus-Heiner LEHNE

Președinte

⁽²⁶⁾ De exemplu, crearea unui centru de sprijin comun, cu un serviciu de audit centralizat și procese operaționale armonizate la nivelul organismelor de cercetare din cadrul UE.

⁽²⁷⁾ Articolul 31 din Regulamentul (UE) nr. 1291/2013.

⁽²⁸⁾ Raportul anual de activitate pe 2015 al întreprinderii comune ECSEL, anexele 5, 6 și 7, pp. 71-77.

ANEXĂ

Întreprinderea comună ECSEL (Bruxelles)**Competențe și activități**

Domenii de competență a Uniunii conform tratatului <i>(articolele 187 și 188 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene)</i>	Regulamentul (UE) nr. 561/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune ECSEL Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului
Competențele întreprinderii comune <i>[Regulamentul (UE) nr. 561/2014 al Consiliului]</i>	Obiective Întreprinderea comună ECSEL are următoarele obiective: (a) să contribuie la punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1291/2013 și, în special, a părții a II-a din Decizia 2013/743/UE; (b) să contribuie la dezvoltarea în Uniune a unei industrii a componentelor și a sistemelor electronice puternică și competitivă la nivel mondial; (c) să asigure disponibilitatea componentelor și a sistemelor electronice pentru piețele-cheie și pentru abordarea provocărilor societale, vizând menținerea Europei în fruntea dezvoltării tehnologice, eliminarea discontinuităților dintre cercetare și exploatare, consolidarea capacităților de inovare și generarea de creștere economică și locuri de muncă în Uniune; (d) să alinieze strategiile cu cele ale statelor membre pentru a atrage investiții private și a contribui la eficacitatea sprijinului public, evitând dublarea și fragmentarea inutilă a eforturilor și facilitând participarea actorilor implicați în cercetare și inovare; (e) să mențină și să dezvolte capacitățile de producție din Europa pentru semiconductori și sisteme inteligente, inclusiv să atingă poziția de lider în domeniul echipamentelor de producție și al prelucrării materialelor; (f) să își asigure și consolideze un rol director în proiectarea și ingineria sistemelor, inclusiv în tehnologiile integrate; (g) să asigure accesul tuturor părților interesate la o infrastructură de nivel mondial pentru proiectarea și fabricarea componentelor electronice și a sistemelor integrate/cyber-fizice și inteligente; (h) să construiască un ecosistem dinamic care să cuprindă întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri), consolidând astfel grupurile existente și încurajând crearea de noi grupuri în domenii promițătoare noi.
Organizare	Consiliul de conducere este organul director al întreprinderii comune. Biroul de programe este condus de directorul executiv. Sectorul industrial este reprezentat de Consiliul membrilor privați. Comisia, care reprezintă Uniunea Europeană, și statele participante alcătuiesc Consiliul autorităților publice.
Resurse puse la dispoziția întreprinderii comune în 2015	Bugetul 107 654 814,00 euro pentru angajamente 161 500 000,00 euro pentru plăți

	Situația personalului la 31 decembrie 2015 30 de posturi prevăzute în schema de personal (14 agenți temporari, 15 agenți contractuali și 1 expert detașat), dintre care 28 de posturi erau ocupate; acestea erau alocate pentru: activități operaționale (13); sarcini administrative (12); sarcini mixte (3).
Activități și servicii furnizate în 2015	A se consulta Raportul anual de activitate pe 2015 al întreprinderii comune ECSEL, disponibil pe site-ul www.ecsel.eu

Sursa: Informații furnizate de întreprinderea comună ECSEL.

RĂSPUNSUL ÎNTREPRINDERII COMUNE ECSEL

20. Contribuțiile în natură pentru anul 2015 au fost introduse în conturile finale pentru exercițiul financiar 2015, conform adoptării de către Consiliul de conducere și în conformitate cu prevederile metodologiei relevante, de asemenea validată de Consiliul de conducere în iunie 2016.

30. Strategia comună antifraudă în domeniul cercetării a fost aprobată de Consiliul de conducere al întreprinderii comune la 13 mai 2015 (Decizia GB-2015-34). Începând din toamna anului 2015, toți membrii personalului întreprinderii comune ECSEL implicați în proceduri de gestionare a granturilor au participat la sesiuni de pregătire organizate de Comisia Europeană. Sunt planificate noi sesiuni.

În 2016, întreprinderea comună ECSEL va continua să ia o serie de măsuri în sensul îmbunătățirii mediului de control intern cu privire la politica internă de prevenire a fraudelor.

RAPORTUL

privind conturile anuale ale întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune pentru exercițiul financiar 2015, însoțit de răspunsul întreprinderii comune

(2016/C 473/05)

CUPRINS

	<i>Puncte</i>	<i>Pagina</i>
INTRODUCERE	1–3	34
INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL DECLARAȚIEI DE ASIGURARE	4	34
DECLARAȚIA DE ASIGURARE	5–17	34
Opinia privind fiabilitatea conturilor	10	35
Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor	11	35
Paragrafe de evidențiere a unor aspecte	12–17	36
OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA GESTIUNEA BUGETARĂ ȘI FINANCIARĂ	18–19	37
Prezentarea conturilor	18	37
Execuția bugetului pentru exercițiul 2015	19	37
OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA CONTROALELE-CHEIE DIN CADRUL SISTEMELOR DE SUPRAVEGHERE ȘI DE CONTROL ALE ÎNTREPRINDERII COMUNE	20–25	37
Achizițiile pentru activitățile operaționale și granturile	21–22	38
Controlul și monitorizarea globală a granturilor și a contractelor de achiziții aferente activităților operaționale	23–25	39
ALTE ASPECTE	26–30	39
Strategia antifraudă	26	39
Cadrul juridic	27–29	39
Raportul anual de activitate	30	40
SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTREPRINSE ÎN URMA OBSERVAȚIILOR ANTERIOARE	31–36	40
Drepturile de proprietate intelectuală și politica industrială	31–33	40
Acordul de găzduire	34–35	40
Normele de aplicare a Statutului funcționarilor	36	40
ANEXĂ		41

INTRODUCERE

1. Întreprinderea comună europeană pentru ITER ⁽¹⁾ și pentru dezvoltarea energiei de fuziune [denumită în continuare „întreprinderea comună F4E” (*Fusion for Energy*)] a fost înființată în martie 2007 ⁽²⁾, pe o perioadă de 35 de ani. Instalațiile principale de fuziune urmau să fie dezvoltate în Cadarache, Franța, în timp ce întreprinderea comună este situată la Barcelona.
2. Sarcinile întreprinderii comune sunt următoarele ⁽³⁾:
 - (a) să furnizeze, în numele Euratom, la Organizația Internațională a Energiei de Fuziune ITER ⁽⁴⁾;
 - (b) să contribuie, în numele Euratom, la activitățile din cadrul abordării extinse (activități complementare de cercetare comună în domeniul fuziunii) desfășurate împreună cu Japonia, în vederea dezvoltării rapide a energiei de fuziune;
 - (c) să pregătească și să coordoneze un program de activități în vederea pregătirilor pentru construirea unui reactor de fuziune experimental și a instalațiilor conexe, inclusiv a Centrului internațional de iradiere a materialelor de fuziune.
3. Membrii întreprinderii comune sunt Euratom, reprezentată de Comisia Europeană, statele membre ale Euratom și alte țări care au încheiat cu Euratom acorduri de cooperare în domeniul fuziunii nucleare controlate (din 31 decembrie 2015: Elveția).

INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL DECLARAȚIEI DE ASIGURARE

4. Abordarea de audit adoptată de Curte cuprinde proceduri analitice de audit, testarea operațiunilor la nivelul întreprinderii comune și o evaluare a controalelor-cheie din cadrul sistemelor de supraveghere și de control. Acestea sunt completate cu probe de audit rezultate din activitatea relevantă a altor auditori, precum și cu o analiză a declarațiilor conducerii.

DECLARAȚIA DE ASIGURARE

5. În temeiul dispozițiilor articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Curtea a auditat:
 - (a) conturile anuale ale întreprinderii comune F4E ⁽⁵⁾, care cuprind situațiile financiare și rapoartele privind execuția bugetară ⁽⁶⁾ pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2015; și
 - (b) legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi.

Responsabilitatea conducerii

6. În conformitate cu articolele 39 și 50 din Regulamentul delegat (UE) nr. 1271/2013 al Comisiei ⁽⁷⁾, conducerea este responsabilă de întocmirea și de prezentarea fidelă a conturilor anuale ale întreprinderii comune, precum și de legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora.

⁽¹⁾ *International Thermonuclear Experimental Reactor* – reactorul termonuclear experimental internațional.

⁽²⁾ Decizia 2007/198/Euratom a Consiliului din 27 martie 2007 de înființare a întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune, cu oferirea unor avantaje conexe (JO L 90, 30.3.2007, p. 58), modificată prin Decizia 2013/791/Euratom a Consiliului din 13 decembrie 2013 (JO L 349, 21.12.2013, p. 100) și prin Decizia (Euratom) 2015/224 a Consiliului din 10 februarie 2015 (JO L 37, 13.2.2015, p. 8).

⁽³⁾ În anexă sunt prezentate în mod sintetic și în scop informativ competențele și activitățile întreprinderii comune, precum și resursele de care dispune aceasta.

⁽⁴⁾ Organizația Internațională a Energiei de Fuziune ITER a fost înființată în octombrie 2007 pentru o perioadă inițială de 35 de ani, cu scopul de a implementa proiectul ITER, care urmărește să demonstreze fezabilitatea științifică și tehnologică a energiei de fuziune. Membrii acestei organizații sunt Euratom, Republica Populară Chineză, Republica India, Japonia, Republica Coreea, Federația Rusă și Statele Unite ale Americii.

⁽⁵⁾ Acestea cuprind bilanțul, situația performanței financiare, tabelul fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, o sinteză a principalelor politici contabile, precum și o serie de alte note explicative.

⁽⁶⁾ Acestea cuprind rapoartele privind execuția bugetară, o sinteză a principiilor bugetare și alte note explicative.

⁽⁷⁾ JO L 328, 7.12.2013, p. 42.

- (a) Responsabilitățile conducerii în ceea ce privește conturile anuale ale întreprinderii comune includ conceperea, implementarea și menținerea sistemului de control intern necesar pentru întocmirea și prezentarea fidelă a unor situații financiare care să nu fie afectate de denaturări semnificative, fie rezultate din acte de fraudă, fie rezultate din erori; aceste responsabilități includ, de asemenea, alegerea și aplicarea politicilor contabile corespunzătoare, pe baza normelor contabile adoptate de contabilul Comisiei⁽⁸⁾, precum și elaborarea unor estimări contabile rezonabile în lumina circumstanțelor existente. Directorul aprobă conturile anuale ale întreprinderii comune după ce contabilul acesteia le-a întocmit pe baza tuturor informațiilor disponibile și după ce acesta a elaborat o notă ce însoțește conturile, în care declară, *inter alia*, că a obținut o asigurare rezonabilă conform căreia aceste conturi prezintă, sub toate aspectele semnificative, o imagine corectă și fidelă a situației financiare a întreprinderii comune.
- (b) Responsabilitățile conducerii în ceea ce privește asigurarea legalității și regularității operațiunilor subiacente și respectarea principiului bunei gestiuni financiare constau în conceperea, implementarea și menținerea unui sistem eficace și eficient de control intern, care să facă apel la o supraveghere adecvată și la măsuri corespunzătoare de prevenire a neregularităților și a fraudei, precum și, dacă se dovedește necesar, la acțiuni în justiție pentru recuperarea fondurilor plătite sau utilizate în mod incorect.

Responsabilitatea auditorului

7. Responsabilitatea Curții este de a furniza Parlamentului European și Consiliului⁽⁹⁾, pe baza auditului pe care l-a desfășurat, o declarație de asigurare cu privire la fiabilitatea conturilor anuale și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Auditul Curții este efectuat în conformitate cu standardele internaționale de audit și codul deontologic formulate de IFAC și cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit formulate de INTOSAI. Aceste standarde impun Curții să planifice și să efectueze auditul astfel încât să obțină o asigurare rezonabilă referitor la prezența sau la absența unor denaturări semnificative în cadrul conturilor anuale ale întreprinderii comune și la conformitatea operațiunilor subiacente cu legile și reglementările în vigoare.

8. Auditul implică aplicarea unor proceduri în vederea obținerii de probe de audit privind sumele și informațiile prezentate în conturi și privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Procedurile de audit sunt alese pe baza raționamentului auditorului, care se întemeiază pe evaluarea riscului ca în cadrul conturilor să se regăsească denaturări semnificative sau ca la nivelul operațiunilor subiacente să existe neconformități semnificative cu cerințele din legislația Uniunii Europene, fie că aceste denaturări sau neconformități rezultă din acte de fraudă, fie că rezultă din erori. Atunci când evaluează aceste riscuri, auditorul analizează controalele interne referitoare la întocmirea și la prezentarea fidelă a conturilor, precum și sistemele de supraveghere și de control introduse pentru a asigura legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente, și definește proceduri de audit corespunzătoare în raport cu circumstanțele. Auditul include, în egală măsură, aprecierea caracterului adecvat al politicilor contabile și a caracterului rezonabil al estimărilor contabile, precum și evaluarea prezentării globale a conturilor.

9. Curtea consideră că probele de audit obținute sunt suficiente și adecvate pentru a sta la baza opiniilor prezentate în continuare.

Opinia privind fiabilitatea conturilor

10. În opinia Curții, conturile anuale ale întreprinderii comune prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acesteia la 31 decembrie 2015, precum și rezultatele operațiunilor sale și fluxurile sale de numerar pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei.

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor

11. În opinia Curții, operațiunile subiacente conturilor anuale ale întreprinderii comune aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2015 sunt, sub toate aspectele semnificative, conforme cu legile și reglementările în vigoare.

⁽⁸⁾ Normele contabile adoptate de contabilul Comisiei derivă din Standardele internaționale de contabilitate pentru sectorul public (*International Public Sector Accounting Standards – IPSAS*) adoptate de Federația Internațională a Contabililor (*International Federation of Accountants – IFAC*) sau, după caz, din Standardele internaționale de contabilitate (*International Accounting Standards – IAS*)/Standardele internaționale de raportare financiară (*International Financial Reporting Standards – IFRS*) adoptate de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (*International Accounting Standards Board – IASB*).

⁽⁹⁾ Articolul 107 din Regulamentul delegat (UE) nr. 1271/2013.

Paragrafe de evidențiere a unor aspecte

12. Fără a pune în discuție opiniile formulate la punctele 10 și 11, Curtea dorește să atragă atenția asupra următoarelor aspecte. În concluziile sale adoptate la 7 iulie 2010 ⁽¹⁰⁾, Consiliul a aprobat suma de 6,6 miliarde de euro (la valorile din 2008) reprezentând contribuția întreprinderii comune la faza de construcție din cadrul proiectului ITER, planificată inițial pentru 2020. Această sumă, care reprezintă dublul costurilor inițiale prevăzute în buget pentru această fază a proiectului, nu includea cuantumul de 663 de milioane de euro propus de Comisia Europeană în 2010 pentru a acoperi eventualele cheltuieli neprevăzute ⁽¹¹⁾.

13. Complexitatea activităților ITER ⁽¹²⁾ implică un risc semnificativ ca suma cu care întreprinderea comună contribuie la faza de construcție din cadrul proiectului să crească ⁽¹³⁾. Acest risc este determinat, în principal, de modificările aduse sferei ⁽¹⁴⁾ rezultatelor preconizate ale proiectului, dar și de întârzierile înregistrate față de calendarul actual, care a fost considerat nerealist ⁽¹⁵⁾. Prezentarea unor noi valori de referință pentru proiectul ITER (în ceea ce privește sfera, calendarul și costurile acestuia) de către Consiliul Organizației Internaționale ITER, planificată pentru luna iunie 2015, a fost amânată pentru luna noiembrie 2015 și, ulterior, pentru luna iunie 2016. În reuniunea sa din 15-16 iunie 2016, Consiliul ITER a aprobat un calendar integrat actualizat pentru proiectul ITER, în care data de finalizare a etapei strategice reprezentate de faza de construcție a proiectului („First Plasma”) este fixată pentru decembrie 2025.

14. În 2015, F4E a lansat un exercițiu de amploare pentru a calcula costul estimat, la momentul finalizării, aferent contribuției sale la faza de construcție a proiectului. Rezultatul acestui calcul a indicat o majorare preconizată a costurilor cu aproximativ 2,375 miliarde de euro ⁽¹⁶⁾ (pe baza unui nivel de încredere de 50 %, care se aplică proiectelor majore de inginerie) ⁽¹⁷⁾.

15. Întreprinderea comună F4E nu și-a actualizat încă evaluarea contribuției sale la proiectul ITER după finalizarea fazei de construcție.

16. Având în vedere provocările cu care se confruntă proiectul ITER, directorul general al Organizației Internaționale ITER a prezentat, în 2015, Consiliului ITER un plan de acțiune care conține o serie de măsuri specifice menite să abordeze principalele constrângeri care afectează derularea proiectului ⁽¹⁸⁾. Consiliul de administrație al întreprinderii comune F4E a adoptat propriul său plan de acțiune, care vine, în mare parte, în sprijinul planului prezentat de Organizația Internațională ITER ⁽¹⁹⁾. Deși unele acțiuni-cheie au demarat în 2015 ⁽²⁰⁾, punerea în aplicare în integralitate a ambelor planuri de acțiune face, în prezent, obiectul unor decizii adoptate de Consiliul ITER în reuniunea sa din iunie 2016 referitor la noul calendar și la resursele puse la dispoziția proiectului ITER.

17. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opiniile exprimate de Curte.

⁽¹⁰⁾ Concluziile Consiliului din 7 iulie 2010 privind situația ITER (ref. 11902/10).

⁽¹¹⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu, intitulată „Situația ITER și posibilități de evoluție”, 4 mai 2010 [COM (2010) 226 final].

⁽¹²⁾ Această complexitate decurge în principal din natura soluțiilor inovatoare în materie de inginerie și a provocărilor tehnice ale multora dintre contribuțiile în natură care urmează să fie furnizate către Organizația Internațională ITER, precum și din schimbările survenite la nivelul sferei de cuprindere și al specificațiilor tehnice, care țin de competența Organizației Internaționale ITER și asupra cărora întreprinderea comună F4E nu are practic niciun control.

⁽¹³⁾ Așa cum se indică și în Raportul de progres al întreprinderii comune F4E (*Fusion for Energy Progress Report*), prezentat Consiliului Uniunii Europene în noiembrie 2015, precum și în cea de a patra evaluare anuală a întreprinderii comune F4E, raport prezentat Consiliului Uniunii Europene în noiembrie 2015.

⁽¹⁴⁾ În ceea ce privește cererea de modificare, în cadrul proiectului, a sferei contribuțiilor în natură care trebuie furnizate Organizației Internaționale ITER, mecanismul anterior de compensare a majorărilor de costuri rezultate din modificările respective (bazat pe orientările MAC-10 *guidelines*) s-a dovedit a fi ineficient, în detrimentul costului aferent contribuției F4E la proiect. În martie 2015, Consiliul ITER a convenit să înlocuiască acest mecanism cu un nou sistem de fonduri de rezervă conceput să compenseze deviațiile de costuri rezultate în urma modificărilor aduse sferei contribuțiilor agențiilor naționale la proiect.

⁽¹⁵⁾ Punctul 12 și nota de subsol 12 din Raportul Curții pe 2013 (JO C 452, 16.12.2014, p. 44).

⁽¹⁶⁾ Această estimare include o contribuție în numerar suplimentară, de 300 de milioane de euro, care urmează să fie furnizată Organizației Internaționale ITER până în 2020, precum și suma de 75 de milioane de euro reprezentând costul transferului achizițiilor publice ale UE în Japonia, acest cost nefiind prevăzut în baza inițială de referință privind costurile. Așa cum se indică în Raportul de progres al întreprinderii comune F4E, prezentat Consiliului Uniunii Europene în noiembrie 2015.

⁽¹⁷⁾ Noua estimare reprezintă o creștere cu 35 % față de cifra aprobată de Consiliu în 2010. Faptul că această cifră este mai mare și decât creșterea de 428 de milioane de euro raportată de F4E în noiembrie 2014 (a se vedea punctul 14 din Raportul Curții pe 2014) se explică prin sfera mai extinsă a exercițiului din 2015, al cărui obiectiv a fost să determine costul, la finalizare, al întregii faze de construcție, în timp ce exercițiul precedent viza să determine doar deviațiile costului estimat pentru contractele atribuite.

⁽¹⁸⁾ La 5 martie 2015, Consiliul Organizației Internaționale ITER a numit un nou director general și a avizat planul de acțiune pe 2015 al Organizației Internaționale ITER.

⁽¹⁹⁾ Consiliul de administrație al întreprinderii comune F4E a avizat principiile de bază ale planului de acțiune al acesteia și, în special, măsurile de sprijin pentru înființarea unei noi organizații integrate, conform viziunii noului director general al Organizației Internaționale ITER, și a solicitat examinarea oricărui chestiuni de natură juridică referitoare la punerea în aplicare a planului de acțiune.

⁽²⁰⁾ În special, constituirea unui mecanism de fonduri de rezervă, a comitetului executiv al proiectului și a echipelor de proiect integrate în domeniul construcțiilor.

OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA GESTIUNEA BUGETARĂ ȘI FINANCIARĂ**Prezentarea conturilor**

18. În notele la situațiile financiare, tabelul și informațiile incluse la rubrica 4.3.1.1. – „Acordul privind achizițiile aferente ITER (Organizația Internațională ITER)” reflectă acordurile de achiziții semnate (coloana 3) și acordurile de achiziții pentru care s-au acordat credite până în prezent (coloana 4). Tabelul nu indică însă stadiul de avansare a lucrărilor în curs. În conturile anuale pe 2015, F4E a completat aceste informații cu o estimare a valorii lucrărilor în curs ținând cont de valoarea totală a cheltuielilor antrenate de contractele legate de acordurile privind achizițiile, precum și cu un grafic ce indică gradul de îndeplinire a obiectivelor de etapă aferente fiecărui acord de achiziții semnat cu Organizația Internațională ITER⁽²¹⁾. În pofida estimării prezentate în conturile pe 2015, trebuie să se depună mai multe eforturi pentru a prezenta informații mai exacte cu privire la stadiul și valoarea activităților derulate până în prezent de către întreprinderea comună⁽²²⁾.

Execuția bugetului pentru exercițiul 2015

19. Bugetul definitiv pentru 2015 disponibil pentru execuție includea credite de angajament în valoare de 467,9 milioane de euro și credite de plată în valoare de 586,08 milioane de euro. Pentru creditele de angajament, rata de utilizare a fost de 100 %, iar pentru creditele de plată, de 99,9 %. Totuși, rata de execuție a creditelor de plată care figuraseră în bugetul inițial pentru exercițiul 2015 a fost de numai 49 %⁽²³⁾. Din cei 467,9 milioane de euro care erau disponibili pentru credite de angajament, 52 % au fost executate prin angajamente directe individuale, iar restul de 48 %, prin angajamente globale⁽²⁴⁾. Rata de execuție a creditelor de plată care figuraseră în bugetul inițial pentru exercițiul 2015 a fost de 82 %⁽²⁵⁾.

OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA CONTROALELE-CHEIE DIN CADRUL SISTEMELOR DE SUPRAVEGHERE ȘI DE CONTROL ALE ÎNȚEPRINDERII COMUNE

20. S-au realizat progrese semnificative în numeroase domenii și exercițiul derulat de F4E în 2015 pentru a calcula costul la finalizare pentru faza de construcție a proiectului a reprezentat o realizare majoră (a se vedea punctele 14 și 15). La momentul la care a avut loc auditul Curții (aprilie 2016), întreprinderea comună F4E se afla în proces de punere în aplicare a unei serii de acțiuni-cheie pentru gestionarea activităților sale:

- întreprinderea comună se află în continuare într-un proces de dezvoltare a unui sistem centralizat și uniform care să integreze toate datele operaționale, financiare și care să permită o monitorizare și un control periodic al estimărilor, al costurilor și al deviațiilor. În cadrul reuniunii sale din 8-9 iunie 2015, Consiliul de administrație a avizat o propunere din partea directorului de a implementa, în termen de doi ani, un sistem de planificare a resurselor întreprinderii;
- F4E a dezvoltat un sistem (*Contract Tracker*) de gestionare a tuturor modificărilor aduse contractelor aflate în curs de execuție și de raportare a deviațiilor și a impactului acestora asupra costurilor;
- sistemul care furnizează informații cu privire la valoarea gradului de execuție a activităților (*Earned Value Management*) face în prezent obiectul discuțiilor cu Organizația Internațională ITER, scopul urmărit fiind acela de a îmbunătăți repartizarea creditelor în funcție de îndeplinirea obiectivelor de etapă de-a lungul duratei de viață a unui acord de achiziții (a se vedea punctul 18);
- referitor la situația globală a planurilor de acțiune adoptate de întreprinderea comună F4E ca răspuns la auditurile interne anterioare⁽²⁶⁾, la data auditului Curții, doar cinci recomandări se aflau încă în curs de punere în aplicare⁽²⁷⁾;

⁽²¹⁾ A se vedea paginile 33-35 din conturile provizorii pe 2015 ale întreprinderii comune.

⁽²²⁾ La momentul desfășurării auditului (aprilie 2016), F4E era pe punctul de a încheia un acord cu Organizația Internațională ITER cu privire la un cadru modificat privind repartizarea creditelor (în funcție de îndeplinirea obiectivelor de etapă) de-a lungul duratei de viață a unui acord de achiziții, astfel încât progresele realizate de fiecare agenție națională să poată fi reflectate cu o mai mare acuratețe.

⁽²³⁾ Bugetul inițial care era disponibil pentru credite de angajament și care a fost adoptat la 3 decembrie 2014 se ridica la 953,6 milioane de euro. Acesta a fost redus la 467,9 milioane de euro, prin bugetele rectificative din 9 iunie și din 2 decembrie 2015, în principal din cauza întârzierilor în implementarea activităților legate de capitolul bugetar dedicat construcției ITER.

⁽²⁴⁾ Rata scăzută de execuție prin angajamente individuale se explică prin întârzierea generală înregistrată de proiectul ITER.

⁽²⁵⁾ Bugetul inițial care era disponibil pentru credite de plată și care a fost adoptat la 3 decembrie 2014 se ridica la 645,09 milioane de euro. Acesta a fost redus la 526,08 milioane de euro, prin bugetele rectificative din 9 iunie și din 2 decembrie 2015.

⁽²⁶⁾ Audituri interne cu privire la circuitele financiare, gestionarea granturilor, contractele încheiate cu experți, activitățile preliminare achizițiilor pentru activitățile operaționale, achizițiile efectuate în domeniul clădirilor ITER, procedurile de selecție și de recrutare a personalului, monitorizarea execuției contractelor privind clădirile ITER, pregătirea acordurilor de achiziții, examinarea procedurii dialogului competitiv utilizate pentru Lotul de achiziții 03 (complexul Tokamak) și examinarea limitată a gestionării contractelor.

⁽²⁷⁾ O recomandare rezultată din auditul achizițiilor efectuate în domeniul clădirilor ITER, două recomandări rezultate din examinarea procedurii dialogului competitiv utilizate pentru Lotul de achiziții 03 și două recomandări rezultate din examinarea limitată a gestionării contractelor.

- în 2015, structura de audit intern a întreprinderii comune a finalizat două angajamente – cel privind sistemele legate de injectorul de fascicul neutru și cel privind instalațiile criogenice. Structura de audit intern a desfășurat, de asemenea, trei misiuni de examinare a măsurilor luate în urma unor audituri ⁽²⁸⁾ ale căror recomandări fuseseră închise în mod oficial;
- în 2015, Serviciul de Audit Intern al Comisiei Europene a examinat situația măsurilor luate în urma examinării limitate pe care a desfășurat-o în 2013 cu privire la procedura dialogului competitiv legată de achizițiile pentru Lotul 03 (complexul Tokamak). Serviciul de Audit Intern a luat notă de eforturile depuse de F4E pentru a pune în aplicare recomandările menite să amelioreze procesul de achiziții în general. Două recomandări au rămas deschise ⁽²⁹⁾. De asemenea, Serviciul de Audit Intern a examinat situația măsurilor luate în urma recomandărilor pe care le-a formulat la finalul auditului său din 2012 privind acordurile de achiziții. Serviciul a concluzionat că, dintre cele nouă recomandări care erau încă deschise după prima examinare a măsurilor luate desfășurată în 2014, șapte fuseseră puse în aplicare în mod adecvat, celelalte două urmând să fie reanalizate în cadrul unui nou audit privind implementarea acordurilor de achiziții ⁽³⁰⁾;
- în 2015, întreprinderea comună F4E a dispus realizarea unei evaluări independente a contractelor aferente clădirilor sale ⁽³¹⁾. Pe lângă concluziile legate de întârzierile și abaterile de la costuri suportate de F4E în acest domeniu (a se vedea punctele 13 și 14), autorii evaluării respective au menționat din nou caracterul nerealist al calendarului și al rezervei de contingență dat fiind nivelul scăzut de maturitate conceptuală a proiectului;
- sistemul intern al F4E de gestionare a riscurilor la nivelul întreprinderii nu a identificat niciun risc nou în 2015. Dintre cele 16 acțiuni identificate în 2015 în vederea atenuării riscurilor foarte ridicate, 11 au fost puse în aplicare, trei se află în curs de punere în aplicare și două nu au fost încă demarate.

Achizițiile pentru activitățile operaționale și granturile

21. Procedurile de negociere au reprezentat 45 % din cele 84 de proceduri de achiziții pentru activități operaționale lansate în 2015 (58 % în 2014). Chiar dacă întreprinderea comună și-a redus procentul achizițiilor desfășurate pe baza procedurii de negociere în 2015, ea trebuie să depună în continuare eforturi pentru a spori nivelul de concurență din cadrul procedurilor sale de achiziții pentru activitățile operaționale. În ceea ce privește granturile, numărul mediu de propuneri primite a fost de 1,4 per cerere de propuneri.

22. Cinci proceduri de achiziții pentru activități operaționale au făcut obiectul auditului Curții. S-au realizat progrese semnificative în ceea ce privește actualizarea estimărilor de costuri după lansarea procedurilor de achiziții. Cu toate acestea, s-au identificat următoarele deficiențe:

- într-un caz, costul estimat la finalizare ⁽³²⁾ a fost cu 21 % mai mare (4,7 milioane de euro, la valorile din 2008) față de bugetul alocat contractului la momentul lansării procedurii. Într-un alt caz, s-a identificat o creștere de 20 % (11,9 milioane de euro, la valorile din 2008);
- o procedură de achiziții a fost finalizată abia după opt luni de la data stabilită în strategia de achiziții. Una dintre cauzele care explică acest interval a constat în întârzierea de trei luni înregistrată în finalizarea procedurii de depunere a ofertelor. În consecință, contractul a fost semnat în octombrie 2015, și nu în februarie 2015, astfel cum a fost planificat inițial;
- într-un caz, deși a publicat anunțul de atribuire a contractului în Jurnalul Oficial, F4E nu a publicat însă pe site-ul său nicio referință la anunț, astfel cum este prevăzut în regulamentul său financiar.

⁽²⁸⁾ Examinări ale măsurilor luate în urma auditurilor privind gestionarea granturilor, activitățile preliminare procedurilor de achiziții pentru activitățile operaționale și circuitele financiare.

⁽²⁹⁾ Recomandarea 5 – „Ameliorarea consemnării documentare a procedurilor de achiziții publice” (clasificată ca importantă) și recomandarea 6 – „Acceptarea corespunzătoare a rezultatelor la care au contribuit părțile terțe care participă la procedura de achiziții” (clasificată ca foarte importantă).

⁽³⁰⁾ Recomandarea 7 – „Adoptarea și implementarea unei politici privind estimarea costului la finalizare” (clasificată drept critică) și recomandarea 9 – „Modernizarea la nivel conceptual și la nivel de conținut a instrumentului (instrumentelor) informatic(e) utilizat(e) pentru planificarea, raportarea și monitorizarea proiectului” (clasificată ca foarte importantă).

⁽³¹⁾ *Independent Project Assessment of the ITER buildings* (Evaluare independentă privind clădirile ITER) (septembrie – noiembrie 2015), prezentată Consiliului de administrație al F4E în decembrie 2015.

⁽³²⁾ F4E definește costul estimat la finalizare ca fiind costul total previzionat pentru o activitate programată, pentru o componentă a structurii de defalcare a lucrărilor sau pentru un proiect, la momentul finalizării activităților definite. Metoda utilizată pentru estimarea costurilor este EAC50, conform căreia se ia în calcul costul pentru care probabilitatea ca proiectul să fie implementat la un cost sub cifra respectivă este de 50 %, probabilitatea implementării la un cost peste cifra respectivă fiind tot de 50 %.

Controlul și monitorizarea globală a granturilor și a contractelor de achiziții aferente activităților operaționale

23. Întreprinderea comună dispune de un sistem de efectuare de audituri ⁽³³⁾ la nivelul contractanților, obiectivul urmărit fiind acela de a se verifica respectarea cerințelor de asigurare a calității ⁽³⁴⁾.

24. În ceea ce privește controlul și monitorizarea de ansamblu a contractelor aferente activităților operaționale (inclusiv verificarea financiară și a conformității), structura de audit intern și Serviciul de Audit Intern al Comisiei Europene au inclus acest domeniu în planurile lor de audit pentru 2015 ⁽³⁵⁾.

25. În 2015, F4E a efectuat audituri *ex post* la trei beneficiari care beneficiaseră de granturi din partea sa ⁽³⁶⁾. Deși F4E ia măsurile necesare pentru a corecta erorile identificate ⁽³⁷⁾, nu s-a calculat nicio rată de eroare reziduală dat fiind numărul mic de audituri *ex post* care au fost desfășurate până în prezent ⁽³⁸⁾ și impactul scăzut al granturilor atribuite de F4E asupra bugetului total al acesteia ⁽³⁹⁾.

ALTE ASPECTE

Strategia antifraudă

26. La 8 și 9 iunie 2015, Consiliul de administrație al întreprinderii comune F4E a adoptat o strategie antifraudă și un plan de acțiune aferent. La 9 decembrie 2015, întreprinderea comună a adoptat, de asemenea, o decizie privind normele în ceea ce privește denunțările. La momentul auditului Curții (aprilie 2016), majoritatea acțiunilor fuseseră întreprinse, mecanismele de comunicare erau instituite și erau prevăzute formări pentru toate serviciile din cadrul întreprinderii comune.

Cadrul juridic

27. Noul regulament financiar aplicabil bugetului general al UE ⁽⁴⁰⁾ a fost adoptat la 25 octombrie 2012 și a devenit aplicabil la 1 ianuarie 2013 ⁽⁴¹⁾. Regulamentul financiar cadru pentru organismele ⁽⁴²⁾ menționate la articolul 208 din noul regulament financiar a intrat în vigoare la 8 decembrie 2013.

28. La 2 decembrie 2015, Consiliul de administrație al întreprinderii comune F4E și-a modificat în cele din urmă regulamentul financiar și normele de aplicare pentru a le alinia la noul cadru financiar al UE. În februarie 2016, Comisia Europeană a formulat un aviz pozitiv cu privire la modificările aduse de F4E normelor sale financiare, însă a solicitat acesteia să aibă în vedere elaborarea mai în detaliu a unor dispoziții din normele sale de aplicare privind anumite derogări de la Regulamentul financiar al UE și de la regulamentul financiar cadru aplicabil organismelor menționate la articolul 208 ⁽⁴³⁾.

⁽³³⁾ Dintre cele 19 audituri privind calitatea care au fost efectuate în 2015, 15 au fost finalizate până în aprilie 2016, trei au rămas deschise și unul a fost anulat. În urma auditurilor, au fost identificate 33 de situații de nerespectare a procedurilor, precum și 127 de aspecte care necesitau îmbunătățiri.

⁽³⁴⁾ Domeniile acoperite de audituri includ planurile referitoare la calitate, situațiile de neconformitate cu o cerință specificată, controlul achizițiilor și gestionarea subcontractărilor, gestionarea documentelor și a datelor, gestionarea modificărilor și a deviațiilor, planul de control al calității pentru construcțiile civile, programul detaliat al proiectelor, gestionarea riscurilor aferente contractelor și planul de control al calității pentru lucrările tehnice.

⁽³⁵⁾ A se vedea a treia și a patra liniuță de la punctul 20.

⁽³⁶⁾ Cele nouă granturi care au fost verificate (câte trei pentru fiecare beneficiar) se ridicau în total la 1 milion de euro, reprezentând 5 % din numărul total al beneficiarilor și 1,4 % din valoarea totală a acordurilor de grant semnate (66 de beneficiari în aprilie 2016, cu o sumă totală angajată de 76 de milioane de euro de la înființarea F4E). Impactul financiar al erorilor detectate a fost de 26 000 de euro, în favoarea întreprinderii comune.

⁽³⁷⁾ Fie prin compensarea sumei, fie prin emiterea unei note de debit.

⁽³⁸⁾ Cinci beneficiari și o sumă totală auditată de 5,7 milioane de euro, reprezentând 7,5 % atât din numărul total al beneficiarilor, cât și din numărul total al acordurilor de grant semnate de la înființarea F4E.

⁽³⁹⁾ 1,7 % din 4,4 miliarde de euro reprezentând totalul angajamentelor bugetare de la data înființării și până la 31 decembrie 2015 (a se vedea anexa I la Raportul privind gestiunea bugetară și financiară pe 2015).

⁽⁴⁰⁾ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 298, 26.10.2012, p. 1).

⁽⁴¹⁾ Articolul 214 din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012, cu excepțiile menționate.

⁽⁴²⁾ Regulamentul delegat (UE) nr. 110/2014 al Comisiei din 30 septembrie 2013 privind regulamentul financiar-tip pentru organismele de parteneriat public-privat (JO L 38, 7.2.2014, p. 2).

⁽⁴³⁾ În special: criteriile de stabilire a posibilității de a efectua un angajament juridic înainte de angajamentul bugetar [articolul 70 alineatul (2) din regulamentul financiar al întreprinderii comune]; criteriile de semnare a contractelor cu Organizația Internațională ITER, cu agențiile naționale sau cu statele membre care găzduiesc organizația sau F4E fără organizarea unei proceduri de achiziții publice (articolul 85b din regulamentul financiar al întreprinderii comune); condițiile de derogare de la durata maximă de trei ani a contractelor pentru livrabile suplimentare în temeiul articolului 85e din regulamentul financiar al întreprinderii comune; și normele privind constituirea de către Consiliul de administrație a listei cuprinzând organizațiile cărora le pot fi atribuite granturi fără organizarea unei cereri de propuneri, precum și normele privind utilizarea dată ulterior listei respective (articolul 90c din regulamentul financiar al întreprinderii comune).

29. Ultimele modificări aduse regulamentului financiar al întreprinderii comune și normelor sale de aplicare au intrat în vigoare retroactiv la 1 ianuarie 2016. Noile norme privind achizițiile și granturile au intrat în vigoare la 1 iunie 2016. În prezent, întreprinderea comună F4E este în curs de revizuire a proceselor și procedurilor sale de lucru care sunt afectate de noile cerințe.

Raportul anual de activitate

30. În raportul anual de activitate pe 2015, președintele Consiliului de administrație al întreprinderii comune F4E face trimitere la depășirile de costuri și la întârzierile suferite până la acel moment în cadrul proiectului ITER și menționează așteptările legate de un nou buget și de un nou calendar care să fie introduse până la sfârșitul anului 2016. În plus, directorul întreprinderii comune confirmă faptul că sistemul de control intern este consolidat în continuare în vederea atenuării corespunzătoare a riscurilor observate de Curte, în special în ceea ce privește valoarea contribuției întreprinderii comune la faza de construcție din cadrul proiectului ITER⁽⁴⁴⁾.

SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTREPRINSE ÎN URMA OBSERVAȚIILOR ANTERIOARE

Drepturile de proprietate intelectuală și politica industrială

31. Decizia privind implementarea politicii industriale a întreprinderii comune F4E și a politicii acesteia privind drepturile de proprietate intelectuală și diseminarea informațiilor a fost adoptată de Consiliul de administrație al întreprinderii comune la 27 iunie 2013.

32. Întreprinderea comună a întocmit câte un document de strategie privind achizițiile pentru fiecare activitate de achiziție. De asemenea, a fost întocmită o listă a elementelor de verificat referitor la monitorizarea implementării strategiei în ceea ce privește proprietatea asupra cunoștințelor noi pentru fiecare activitate de achiziții.

33. La momentul desfășurării auditului Curții (aprilie 2016), F4E implementase majoritatea dispozițiilor din decizia Consiliului de administrație din 27 iunie 2013, deși cinci nu erau încă pe deplin implementate⁽⁴⁵⁾ și trei se aflau încă în așteptarea unei decizii⁽⁴⁶⁾. Este planificată o evaluare de impact cu privire la implementarea acestor politici, însă ea nu a fost încă realizată.

Acordul de găzduire

34. Potrivit acordului de găzduire semnat cu Regatul Spaniei la 28 iunie 2007, sediul permanent al întreprinderii comune ar fi trebuit să fie pus la dispoziția întreprinderii comune până în luna iunie 2010.

35. În urma discuțiilor dintre guvernul Spaniei și întreprinderea comună F4E, acestea i-a fost prezentată o ofertă oficială la data de 10 martie 2015. În decembrie 2015, statul gazdă a informat Consiliul de administrație al întreprinderii comune F4E că discuțiile de la nivel ministerial având ca obiect formalizarea ofertei prezentate la 10 martie 2015 nu se încheiaseră și a propus să demareze negocierile cu proprietarul clădirii în care F4E este în prezent găzduită, cu scopul de a transforma această locație în sediul permanent al întreprinderii comune. La momentul auditului (aprilie 2016), această nouă propunere era în curs de examinare de către întreprinderea comună.

Normele de aplicare a Statutului funcționarilor

36. În 2015, întreprinderea comună F4E a adoptat în continuare, prin analogie, mai multe norme de aplicare a Statutului funcționarilor din instituțiile Uniunii Europene⁽⁴⁷⁾. Cu toate acestea, anumite norme specifice privind punerea în aplicare a statutului nu erau încă adoptate⁽⁴⁸⁾.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera IV, condusă de domnul Baudilio TOMÉ MUGURUZA, membru al Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 18 octombrie 2016.

Pentru Curtea de Conturi

Klaus-Heiner LEHNE

Președinte

⁽⁴⁴⁾ Raportul anual privind exercițiul financiar 2014, punctul 27 (JO C 422, 17.12.2015, p. 33).

⁽⁴⁵⁾ Orientări privind compensația financiară pentru participarea la o procedură de dialog competitiv.

⁽⁴⁶⁾ Derogarea extinsă de răspundere în materie nucleară, trecerea la achiziții bazate în cea mai mare parte pe performanță și explorarea posibilității unei proceduri în două etape de dialog competitiv.

⁽⁴⁷⁾ În special, în ceea ce privește recrutările, pensiile, remunerațiile și indemnizațiile, condițiile de muncă, cheltuielile medicale, etica și conduita, recrutarea, precum și personalul detașat în afara UE.

⁽⁴⁸⁾ Norme vizând, printre altele, recrutarea agenților temporari, utilizarea și angajarea agenților contractuali, procedurile de evaluare a funcționarilor permanenți și de promovare, procedura disciplinară și anchetele administrative.

ANEXĂ

Întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune (Barcelona)**Competențe și activități**

Domenii de competență a Uniunii conform tratatului (articolele 45 și 49 din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice)	Capitolul 5 privind „întreprinderile comune” din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice, în special: Articolul 45 „Întreprinderile de importanță primordială pentru dezvoltarea industriei nucleare în Comunitate se pot constitui în întreprinderi comune în sensul prezentului tratat, în conformitate cu dispozițiile articolelor următoare.” Articolul 49 „Constituirea unei întreprinderi comune are la bază decizia Consiliului. Fiecare întreprindere comună are personalitate juridică.”
Competențele întreprinderii comune [Decizia 2007/198/Euratom a Consiliului, modificată prin Decizia 2013/791/Euratom a Consiliului și prin Decizia (Euratom) 2015/224 a Consiliului]	Obiective — să contribuie, în numele Comunității Europene a Energiei Atomice („Euratom”), la Organizația Internațională a Energiei de Fuziune ITER; — să contribuie, în numele Euratom, la activitățile din cadrul abordării extinse desfășurate împreună cu Japonia în vederea dezvoltării rapide a energiei de fuziune; — să pregătească și să coordoneze un program de activități în vederea pregătirilor pentru construirea unui reactor de fuziune experimental și a instalațiilor conexe, inclusiv a Centrului internațional de iradiere a materialelor de fuziune (<i>International Fusion Materials Irradiation Facility – IFMIF</i>). Sarcini — să supravegheze pregătirea amplasamentului pentru proiectul ITER; — să furnizeze componente, echipamente, materiale și alte resurse Organizației ITER; — să gestioneze activitățile cu privire la achiziții împreună cu Organizația ITER, în special procedurile asociate de asigurare a calității; — să pregătească și să coordoneze participarea Euratom la exploatarea științifică și tehnică a proiectului ITER; — să coordoneze activitățile de cercetare și dezvoltare științifică și tehnologică, în sprijinul contribuției Euratom la Organizația ITER; — să furnizeze contribuția financiară a Euratom la Organizația ITER; — să organizeze cele necesare pentru a pune resurse umane la dispoziția Organizației ITER; — să asigure interfața cu Organizația ITER și să desfășoare orice alte activități în sprijinul acordului ITER.

Organizare	Consiliul de administrație, directorul și alte organisme Consiliul de administrație este responsabil de supravegherea întreprinderii comune în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor acesteia și asigură o colaborare strânsă între întreprinderea comună și membrii săi în procesul de punere în practică a activităților acesteia. Pe lângă Consiliul de administrație și director, care este agentul executiv principal responsabil de gestionarea curentă a întreprinderii comune și reprezentantul legal al acesteia, următoarele organisme fac parte de asemenea din structura întreprinderii comune: Biroul, Grupul consultativ pentru probleme tehnice, Comitetul pentru achiziții și contracte, Comitetul administrativ și de conducere, Comitetul de audit și Comitetul de examinare internă. Auditorul intern: structura de audit intern și, de la 1 ianuarie 2012, Serviciul de Audit Intern al Comisiei Europene. Auditorul extern: Curtea de Conturi Europeană. Autoritatea responsabilă de descărcarea de gestiune: Parlamentul European, la recomandarea Consiliului.
Activități și servicii furnizate în 2015	Pentru informații detaliate privind activitățile și serviciile furnizate în 2015, a se consulta site-ul web al întreprinderii comune F4E, http://www.fusionforenergy.europa.eu/ .

Sursa: întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune.

RĂSPUNSUL ÎNTREPRINDERII COMUNE

14. Estimarea actualizată a costului la finalizare, pentru cheltuielile directe aferente construirii proiectului ITER, a fost prezentată Consiliului Uniunii Europene în Raportul Fuziunii pentru Energie din anul 2015. Totuși, trebuie luat în considerare faptul că cifrele preliminare raportate nu au inclus contribuțiile în numerar către Organizația ITER dincolo de 2020. Motivul incertitudinilor privind nivelul solicitat al contribuțiilor în numerar necesare din partea Organizației Internaționale, rezidă în faptul că Organizația Internațională încă lucrează la agenda revizuită a ITER și la necesarul de resurse, care nu erau aprobate de Consiliul ITER, la acel moment.

În timpul anului 2016, F4E a lucrat îndeaproape cu Organizația Internațională ITER pentru a concentra resursele asupra activităților necesare pentru atingerea reperului First Plasma (FP).

Simultan, un program nou pentru planificarea pe faze a operațiunilor ITER a fost dezvoltat de Organizația Internațională ITER. Cea din urmă a fost revizuită de un grup independent de experți numit de Consiliul ITER și totodată, Consiliul ITER a aprobat ad referendum ⁽¹⁾, în iunie 2016, un program actualizat conform FP pentru decembrie 2025.

În timp ce costul estimat de finalizare pentru cheltuielile directe ale F4E pentru realizarea proiectului ITER potrivit noului program rămâne fără schimbări semnificative, comparativ cu raportul estimat din decembrie 2015, colaborarea cu Organizația ITER va putea determina mai precis nivelul contribuțiilor în numerar ale Organizației Internaționale, înainte de 2020.

Și mai mult, F4E a realizat o estimare a necesităților de finanțare orientative pentru completarea fazei de construire, prezentate Consiliului de administrație în iunie 2016. Estimarea este în continuare revizuită, cu privire la ședințele Consiliului ITER din noiembrie 2016.

În cele din urmă, Comisia pregătește o comunicare către Consiliu și Parlament privind dinamica proiectului ITER, solicitând un mandat privind poziția pe care o va lua Uniunea Europeană în cadrul întâlnirii Consiliului ITER din noiembrie 2016.

16. În timp ce numeroase acțiuni formulate în anul 2015 de către ITER și F4E sunt specifice, există câteva care se referă la îmbunătățirea continuă, având caracter permanent.

Din cele șase grupuri principale ale Planului de acțiune ITER 2015, patru au fost definitive și două sunt în desfășurare. F4E a revizuit planul de acțiune din 2015, în sensul deciziilor Consiliului ITER din iunie 2016 și consideră că planul nu este afectat substanțial.

În plus, noul director F4E, la cererea Consiliului de administrație, pregătește un plan de îmbunătățire care include elementele planului de acțiune din 2015, implementate alături de noile priorități specifice anului 2016, care includ și proiectul „Straight Road to First Plasma”.

18. În ceea ce privește valoarea lucrărilor în desfășurare, F4E utilizează valoarea obținută de creditul realizat ITER versus previziunile valorii creditului ITER. F4E este în curs de negociere cu Organizația Internațională ITER pentru a accepta o eșalonare a creditului în acord cu evoluția fiecărui contract de achiziție.

19. Întârzierile în proiectul ITER au impus părților ITER adoptarea unei noi baze, care stabilește data First Plasma în decembrie 2025. Întârzierile au afectat direct angajamentele individuale și plățile F4E, cu un procent final de execuție inferior celui estimat la începutul anului. Odată cu adoptarea unui program mai realist, planificarea bugetară și implementarea vor fi îmbunătățite și apropiate mai mult de reperele pe care F4E trebuie să le livreze.

20. Sistem centralizat și uniform de monitorizare și control al datelor

În 2015, Consiliul de administrație al F4E a fost informat asupra unei posibile implementări a unui sistem informatic. În următoarele luni, au fost desfășurate activități de pregătire care au evaluat starea sistemului informatic al F4E „așa cum este”, calitatea datelor și maturitatea proceselor.

La începutul anului 2016, la preluarea sarcinilor noului director, a fost efectuată o evaluare internă, care includea un studiu de impact precum și o analiză cost-beneficiu a diverselor abordări.

⁽¹⁾ Aprobarea ad referendum este o procedură de aprobare sub rezerva autorizării de către autoritatea bugetară și/sau financiară (Autoritatea Bugetară), în funcție de resursele bugetare necesare.

F4E a fost informat că abordarea cea mai rentabilă și cu riscul cel mai mic, ar fi introducerea treptată a instrumentelor informatice potrivite pentru managementul costurilor. Pentru a asigura îndeplinirea perfecționărilor dorite pentru planificarea și controlul costurilor, un model general de date va fi utilizat ca bază pentru integrarea diferitelor aplicații informatice. Aceasta va permite integrarea datelor care rezultă din modulele existente în managementul de proiect, în controlul deviațiilor, o bază de date pentru tabelul de estimare de finalizare și de alocare a fondurilor pentru diferite proiecte ale F4E. F4E a început să implementeze recomandările evaluării externe.

Monitorizarea contractului

F4E a implementat un sistem de monitorizare a contractului, un portal de transmitere a documentelor în relația cu furnizorii. Acesta permite echipelor angajate în proiect să monitorizeze și să controleze rezultatele contractului. Cumulat cu Platforma de Planificare Primavera, acesta permite monitorizarea reperelor și a progresul de ansamblu al proiectului. Sistemul este deja la a treia generație și este adoptat pentru toate contractele noi.

În anul 2015, F4E a decis să creeze un instrument pentru deviațiilor și Modificări contractului, pentru a gestiona schimbărilor contractuale. Instrumentul a fost dezvoltat în cursul anului 2015, testat în 2016 și cele două module principale (deviația F4E în relațiile cu furnizorii și deviația furnizorilor) au început să fie utilizate din iulie 2016.

Instrumentul pentru controlul deviațiilor și modificărilor aduse contractelor acoperă execuția în cadrul procesului de deviație, inclusiv înregistrarea corectă a repercusiunilor financiare, verificarea disponibilității bugetului înaintea creării unui angajament și legătura cu fondul de rezervă. Este conectat cu platforma Contract Tracker, astfel încât, pentru un contract dat, toate deviațiile și statusul lor pot fi vizualizate de F4E și de furnizor.

EVM

În ceea ce privește valoarea lucrărilor în desfășurare, F4E utilizează valoarea obținută de creditul realizat ITER versus previziunea valorii creditului ITER (a se vedea răspunsul la punctul 18).

Implementarea auditurilor interne

Începând cu iunie 2016, F4E a implementat toate planurile de acțiune de audit intern. Acestea au fost realizate grație eforturilor deosebite depuse de conducerea F4E în acest domeniu, constatate de comitetul de audit F4E din iunie 2016.

Rapoartele structurii de audit intern

Cele două angajamente privind sistemele legate de injectorul de fascicul neutru și, respectiv, instalațiile criogenice au fost finalizate în iunie 2016. Auditul contractelor din domeniul instalațiilor criogenice și al ciclului de combustibil s-a materializat în 7 recomandări emise de structura de audit intern, din care 6 au fost acceptate de managementul F4E (2 foarte importante, 2 importante și două dezirabile). Auditul contractelor privind furnizorii de putere și sursele pentru injectorul de fascicul neutru și acceleratorul de electroni s-a materializat în 15 recomandări, din care 13 au fost acceptate de conducerea F4E (5 foarte importante și 8 importante).

Ambele rapoarte, precum și planurile de acțiune respective, propuse de managementul F4E, au fost discutate și avizate pozitiv de comitetul de audit din iunie 2016.

Rapoartele Serviciului de Audit Intern (SAI)

SAI a realizat o a doua examinare a măsurilor luate pentru revizuirea limitată a procedurii dialogului competitiv pentru Lotul de achiziții 03, pentru revizuirea a două acțiuni care nu au fost soluționate în timpul primei examinări. În raportul final din 15 iunie 2016, se confirmă că pentru cele două recomandări F4E a schițat recent acțiuni de atenuare adecvate.

Deoarece aceste acțiuni au fost recent implementate, eficacitatea măsurilor nu putea fi evaluată în timpul vizitei SAI și va fi reevaluată în a doua parte a lui 2016, pentru a încheia recomandările.

Angajamentul SAI privind implementarea acordurilor de achiziții, pentru care munca de teren a avut loc în prima săptămână din octombrie 2015, este finalizat. În data de 7 iunie 2016, F4E a primit un proiect de raport în avans, iar întâlnirea cu directorul F4E care a încheiat acest audit a avut loc pe 8 iulie. Nicio recomandare critică nu a fost raportată în acel proiect preliminar.

Managementul riscurilor interne

Începând cu iunie 2016, când ultima actualizare a fost desfășurată și prezentată organismelor de guvernare ale F4E, există doar 3 riscuri foarte mari care sunt atent monitorizate de personalul de conducere de nivel superior al F4E. Acest 3 riscuri sunt atenuate prin 7 acțiuni. În timpul actualizării din iunie 2016, F4E a identificat 5 noi acțiuni în completarea celor 2 existente, care necesită o durată de implementare mai mare decât cea planificate inițial.

F4E subliniază că gestionarea riscurilor corporative este un proces continuu și parte din mediul de control F4E.

21. F4E caută să reducă cât mai mult utilizarea procedurilor negociate. Cu toate acestea, natura activităților de cercetare a tehnologiilor avansate specifice proiectului ITER determină o competiția limitată care este, în mod regretabil, des întâlnită.

Majoritatea oportunităților disponibile pentru F4E de a mări competitivitatea și implicarea industrială, au fost urmate. Schimbul de informații în proiectele de top de tehnologie avansată reflectă anumite elemente și preocupări comune în această zonă.

Un forum comun de discuții a fost inițiat cu mai multe organizații europene, pentru a dezvolta o strategie comună de maximizare a răspunsurilor tuturor actorilor.

22. F4E este de părere că observațiile făcute de Curtea de Conturi Europeană privind procedurile de achiziție selectate răspund următoarelor motive:

Calcularea estimării costului la momentul finalizării

Valoarea menționată în câmpul pentru bugetul alocat indică doar orizontul și nu include și contingența pentru riscuri. Calcularea estimării costului, la momentul finalizării (EAC50) a fost realizată într-un stadiu mai avansat și ia în considerare incertitudini și riscuri care pot fi sau nu materializate în timpul execuției contractului.

Întârzieri în cadrul unei procedurii de achiziții

Întârzierea de trei luni a fost cauzată în principal de prelungirea datei pentru transmiterea ofertelor și de extinderea perioadei pentru clarificarea exprimărilor de interes și a ofertelor.

Nepublicarea referinței pentru anunțul de atribuire a contractului pe website-ul F4E

O greșeală s-a produs în timpul procesului de publicare a atribuirii. Anunțul de atribuire a fost publicat corect în Jurnalul Oficial, care constituie referința legală pentru publicare, în timp ce publicarea pe website-ul F4E reprezintă un canal complementar.

28. F4E dorește să adauge astfel de prevederi în regulile de implementare, după consultarea Comisiei, până la sfârșitul anului 2016.

29. Noile cerințe au fost traduse în procedurile de lucru F4E (politici, procese, proceduri etc.)

30. F4E își îmbunătățește în permanență controlul intern prin concentrarea resurselor în elementele livrabile ale ITER, necesare atingerii reperului First Plasma, cu respectarea bugetului limitat până în 2020.

De asemenea, există acțiuni în curs de desfășurare în cadrul F4E pentru a optimiza alocarea capitalului uman în cadrul zonelor prioritare, în colaborare cu Organizația ITER, pentru a amâna cât mai mult realizarea proiectelor și a interfețelor, din cauza costurilor ridicate pe care le-a înregistrat în trecut. În prezent este dezvoltat un sistem de control al bugetului de proiect pentru o mai bună monitorizare a evoluției costurilor și pentru a gestiona toate modificările din contract.

F4E a îmbunătățit monitorizarea progresului proiectului și a elementelor sale livrabile (atingerea reperelor cheie, implementarea bugetului înaintea planului, etc.) prin crearea managementului de proiect, departamentul de Control și infrastructură și prin introducerea reuniunilor lunare de coordonare a proiectului.

În cele din urmă, începând cu octombrie 2016, structura privind acționariatul și răspunderea a fost în continuare consolidată, prin crearea unui nou departament comercial și financiar. Structura personalului de conducere va fi consolidată. Eficientizările organizatorice și de proces ulterioare vor fi implementate în cursul lunilor următoare.

32. Documentul privind proprietatea intelectuală unică este adoptat și utilizat de câteva luni. Pentru a formaliza utilizarea proprietății intelectuale unice, a fost inclus o etapă explicită în toate noile procese specifice procedurilor de achiziții conform noului FR/IR, revizuite și actualizate în lunile aprilie-iunie 2016.

33. F4E a definitivat planul de acțiune și a implementat 28 din cele 32 de acțiuni. Patru acțiuni au fost anulate, una din cauza perimării, una a fost înlocuită de dezvoltări ale proiectului și două au fost anulate după o negociere nereușită cu părțile interesate. O evaluare de impact asupra activităților F4E (și proiectul ITER în ansamblu) va fi realizată de Comisie în perioada 2016-2017.

35. După ce ministerul spaniol a luat la cunoștință faptul că, pentru sediul din Barcelona, în clădirea propusă anterior nu există suficient spațiu de lucru pentru personalul F4E, s-au început negocierile pentru un nou contract în clădirea existentă.

La 15 aprilie 2016, F4E a primit din partea ministerului o ofertă oficială pentru clădirea existentă. Această ofertă constă într-un contract de închiriere pe termen lung pentru clădirea actuală și o extindere cu 1 000 m² a spațiului de birouri utilizat în prezent.

La 28 aprilie, oferta a fost prezentată și primită de Biroul Consiliului de administrație al F4E. La 17 mai, ministerul a transmis noul contract de închiriere F4E, semnat deja de proprietarul clădirii.

La 24 mai, directorul F4E a semnat oferta și pe 8 iunie, ministerul a returnat-o la F4E, semnată de secretarul de stat pentru Cercetare, Dezvoltare și Inovație.

În cadrul acestei ședințe de la sfârșitul lunii iunie 2016, Consiliul de administrație F4E a luat la cunoștință de încheierea contractului de închiriere pe termen lung pentru birourile F4E dintre Regatul Spaniei și proprietarul clădirii și agreează planurile de reamenajare a spațiului de birouri atribuit F4E.

36. În conformitate cu articolul 110 din Statutul funcționarilor și în conformitate cu termenele limită stabilite, F4E a adoptat și a aprobat următoarele reguli de aplicare în cursul anului 2015 și în prima jumătate a anului 2016:

- utilizarea și contractarea de agenți temporari;
- evaluarea funcționarilor, agenților temporari și a agenților contractuali;
- concediu fără plată;
- promovări;
- reclassificarea agenților temporari;
- reclassificarea agenților contractuali;
- programul de lucru cu fracțiune de normă;
- munca de la distanță;
- timpul de lucru.

Restul regulilor de aplicare sunt în așteptarea aprobării de către Comisia Europeană a modelelor de decizii aplicabile agenților și întreprinderilor comune sau sunt în curs de examinare de către Comisia Europeană.

RAPORTUL

privind conturile anuale ale întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen” pentru exercițiul financiar 2015, însoțit de răspunsul întreprinderii comune

(2016/C 473/06)

CUPRINS

	<i>Puncte</i>	<i>Pagina</i>
INTRODUCERE	1–5	48
INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL DECLARAȚIEI DE ASIGURARE	6	48
DECLARAȚIA DE ASIGURARE	7–14	49
Opinia privind fiabilitatea conturilor	12	50
Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor	13	50
OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA GESTIUNEA BUGETARĂ ȘI FINANCIARĂ	15–23	50
Prezentarea conturilor	15–17	50
Execuția bugetului pentru exercițiul 2015	18–19	50
Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen” în cadrul PC7	20–21	50
Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen” în cadrul Orizont 2020	22–23	51
ALTE ASPECTE	24–28	51
Controalele-cheie și sistemele de supraveghere	24	51
Strategia antifraudă	25–27	51
Serviciul de Audit Intern al Comisiei	28	51
SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTREPRINSE ÎN URMA OBSERVAȚIILOR ANTERIOARE	29–30	52
Monitorizarea și raportarea rezultatelor proiectelor de cercetare	29	52
Conflictele de interese	30	52
ANEXĂ		53

INTRODUCERE

1. Întreprinderea comună pentru punerea în aplicare a inițiativei tehnologice comune privind pilele de combustie și hidrogenul [denumită în continuare „întreprinderea comună FCH”(Fuel Cells and Hydrogen)], cu sediul la Bruxelles, a fost înființată în mai 2008 ⁽¹⁾ pentru o perioadă care se încheie la 31 decembrie 2017, fiindu-i acordată autonomie financiară la 15 noiembrie 2010. În mai 2014 ⁽²⁾, Consiliul a abrogat regulamentul inițial și a prelungit până la data de 31 decembrie 2024 durata de existență a întreprinderii comune, denumită „întreprinderea comună «Pile de combustie și hidrogen 2»” (întreprinderea comună FCH 2) ⁽³⁾, în contextul Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020 ⁽⁴⁾.

2. Printre obiectivele întreprinderii comune FCH se numără sprijinirea activităților de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative din statele membre și din țările asociate la cel de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare (PC7) ⁽⁵⁾, în coordonare cu sectorul industrial și cu organizațiile de cercetare, punându-se accentul pe dezvoltarea de aplicații comerciale și încurajându-se astfel noile eforturi industriale în vederea mobilizării rapide a tehnologiilor pilelor de combustie și hidrogenului. În contextul programului Orizont 2020, obiectivul întreprinderii comune FCH 2 este să contribuie la punerea în aplicare a provocărilor societale „Surse de energie sigure, ecologice și eficiente” și „Transporturi inteligente, ecologice și integrate” și să contribuie la realizarea obiectivelor inițiativei tehnologice comune privind pilele de combustie și hidrogenul, prin dezvoltarea în Uniune a unui sector al pilelor de combustie și al hidrogenului puternic, durabil și competitiv pe plan mondial ⁽⁶⁾.

3. Membrii întreprinderii comune sunt Uniunea Europeană, reprezentată de Comisia Europeană, gruparea industrială (Hydrogen Europe ⁽⁷⁾) și gruparea științifică [New European Research Grouping on Fuel Cells and Hydrogen (N.ERGHY)].

4. Contribuția maximă care poate fi acordată de UE în cadrul PC7 pentru acoperirea costurilor legate de activitățile întreprinderii comune FCH este de 470 de milioane de euro (contribuția maximă pentru acoperirea costurilor administrative fiind de 20 de milioane de euro), iar gruparea industrială și gruparea științifică trebuie să contribuie cu o sumă echivalentă.

5. Contribuția maximă care poate fi acordată de UE în cadrul Orizont 2020 pentru acoperirea costurilor legate de activitățile întreprinderii comune FCH 2 este de 665 de milioane de euro (din care partea alocată costurilor administrative nu poate depăși 19 milioane de euro ⁽⁸⁾). Gruparea industrială și gruparea științifică trebuie să participe, sub forma unor contribuții în natură ⁽⁹⁾ la proiectele finanțate de întreprinderea comună FCH și la activitățile suplimentare ⁽¹⁰⁾, cu o sumă cel puțin egală cu valoarea contribuției UE și nu mai mică de 380 de milioane de euro, din care cel puțin 285 de milioane de euro trebuie să fie destinați activităților suplimentare.

INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL DECLARAȚIEI DE ASIGURARE

6. Abordarea de audit adoptată de Curte cuprinde proceduri analitice de audit, testarea operațiunilor la nivelul întreprinderii comune și o evaluare a controalelor-cheie din cadrul sistemelor de supraveghere și de control, inclusiv un control al calității auditurilor *ex post* efectuate de întreprinderea comună (sau de către firme private de audit în contul acesteia) la beneficiari. Acestea sunt completate cu probe de audit rezultate din activitatea relevantă a altor auditori, precum și cu o analiză a declarațiilor conducerii.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 521/2008 al Consiliului din 30 mai 2008 de înființare a întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen” (JO L 153, 12.6.2008, p. 1), modificat prin Regulamentul (UE) nr. 1183/2011 al Consiliului (JO L 302, 19.11.2011, p. 3).

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 559/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen 2” (JO L 169, 7.6.2014, p. 108).

⁽³⁾ Prezentul raport se referă la întreprinderea comună „Pile de combustie și hidrogen”, cu excepția cazului în care trebuie să se facă o distincție între cele două programe.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020 și de abrogare a Deciziei nr. 1982/2006/CE (JO L 347, 20.12.2013, p. 104).

⁽⁵⁾ Decizia nr. 1982/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 412, 30.12.2006, p. 1).

⁽⁶⁾ În anexă sunt prezentate în mod sintetic și în scop informativ competențele și activitățile întreprinderii comune, precum și resursele de care dispune aceasta.

⁽⁷⁾ Denumită anterior *New Energy World Industry Grouping* (NEW-IG).

⁽⁸⁾ Costurile administrative ale întreprinderii comune FCH 2 nu pot depăși 38 de milioane de euro și sunt acoperite din contribuții financiare împărțite anual în mod egal între Uniune și ceilalți membri ai întreprinderii comune.

⁽⁹⁾ Articolul 13 alineatul (3) din anexa la Regulamentul (UE) nr. 559/2014 prevede că „costurile operaționale ale întreprinderii comune FCH 2 sunt acoperite prin: (a) contribuția financiară a Uniunii; (b) contribuțiile în natură ale entităților constitutive ale altor membri decât Uniunea sau entitățile afiliate acestora care participă la acțiunile indirecte, constând în costurile suportate de acestea în legătură cu punerea în aplicare a acțiunilor indirecte, din care se scade contribuția întreprinderii comune FCH 2 și orice altă contribuție a Uniunii la costurile respective”.

⁽¹⁰⁾ Conform articolului 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 559/2014, activitățile suplimentare sunt contribuții în natură pentru activități din afara planului de lucru și a bugetului întreprinderii comune, dar care contribuie la îndeplinirea obiectivelor inițiativei tehnologice comune „Pile de combustie și hidrogen”. În conformitate cu articolul 4 alineatul (4) din același regulament, costurile suportate în cadrul activităților suplimentare trebuie să fie certificate de un auditor extern independent și nu sunt auditate de întreprinderea comună sau de către un alt organism al Uniunii.

DECLARAȚIA DE ASIGURARE

7. În temeiul dispozițiilor articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Curtea a auditat:

- (a) conturile anuale ale întreprinderii comune FCH, care cuprind situațiile financiare ⁽¹¹⁾ și rapoartele privind execuția bugetară ⁽¹²⁾ pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2015; și
- (b) legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi.

Responsabilitatea conducerii

8. În conformitate cu articolele 16 și 22 din Regulamentul delegat (UE) nr. 110/2014 al Comisiei ⁽¹³⁾, conducerea este responsabilă de întocmirea și de prezentarea fidelă a conturilor anuale ale întreprinderii comune, precum și de legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora.

- (a) Responsabilitățile conducerii în ceea ce privește conturile anuale ale întreprinderii comune includ conceperea, implementarea și menținerea sistemului de control intern necesar pentru întocmirea și pentru prezentarea fidelă a unor situații financiare care să nu fie afectate de denaturări semnificative, fie rezultate din acte de fraudă, fie rezultate din erori; aceste responsabilități includ, de asemenea, alegerea și aplicarea politicilor contabile corespunzătoare, pe baza normelor contabile adoptate de contabilul Comisiei ⁽¹⁴⁾, precum și elaborarea unor estimări contabile rezonabile în lumina circumstanțelor existente. Directorul executiv aprobă conturile anuale ale întreprinderii comune după ce contabilul acesteia le-a întocmit pe baza tuturor informațiilor disponibile și după ce acesta a elaborat o notă ce însoțește conturile, în care declară, *inter alia*, că a obținut o asigurare rezonabilă conform căreia aceste conturi prezintă, sub toate aspectele semnificative, o imagine corectă și fidelă a situației financiare a întreprinderii comune.
- (b) Responsabilitățile conducerii în ceea ce privește asigurarea legalității și regularității operațiunilor subiacente și respectarea principiului bunei gestiuni financiare constau în conceperea, implementarea și menținerea unui sistem eficace și eficient de control intern, care să facă apel la o supraveghere adecvată și la măsuri corespunzătoare de prevenire a neregularităților și a fraudei, precum și, dacă se dovedește necesar, la acțiuni în justiție pentru recuperarea fondurilor plătite sau utilizate în mod incorect.

Responsabilitatea auditorului

9. Responsabilitatea Curții este de a furniza Parlamentului European și Consiliului ⁽¹⁵⁾, pe baza auditului pe care l-a desfășurat, o declarație de asigurare cu privire la fiabilitatea conturilor anuale și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Auditul Curții este efectuat în conformitate cu standardele internaționale de audit și codul deontologic formulate de IFAC și cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit formulate de INTOSAI. Aceste standarde impun Curții să planifice și să efectueze auditul astfel încât să obțină o asigurare rezonabilă referitor la prezența sau la absența unor denaturări semnificative în cadrul conturilor anuale ale întreprinderii comune și la conformitatea operațiunilor subiacente cu legile și reglementările în vigoare.

10. Auditul implică aplicarea unor proceduri în vederea obținerii de probe de audit privind sumele și informațiile prezentate în conturi și privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Procedurile de audit sunt alese pe baza raționamentului auditorului, care se întemeiază pe evaluarea riscului ca în cadrul conturilor să se regăsească denaturări semnificative sau ca la nivelul operațiunilor subiacente să existe neconformități semnificative cu cerințele din legislația Uniunii Europene, fie că aceste denaturări sau neconformități rezultă din acte de fraudă, fie că rezultă din erori. Atunci când evaluează aceste riscuri, auditorul analizează controalele interne referitoare la întocmirea și la prezentarea fidelă a conturilor, precum și sistemele de supraveghere și de control introduse pentru a asigura legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente, și definește proceduri de audit corespunzătoare în raport cu circumstanțele. Auditul include, în egală măsură, aprecierea caracterului adecvat al politicilor contabile și a caracterului rezonabil al estimărilor contabile, precum și evaluarea prezentării globale a conturilor.

11. Curtea consideră că probele de audit obținute sunt suficiente și adecvate pentru a sta la baza declarației sale de asigurare.

⁽¹¹⁾ Acestea cuprind bilanțul, situația performanței financiare, tabelul fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, o sinteză a principalelor politici contabile, precum și o serie de alte note explicative.

⁽¹²⁾ Acestea cuprind rapoartele privind execuția bugetară, o sinteză a principiilor bugetare și alte note explicative.

⁽¹³⁾ JO L 38, 7.2.2014, p. 2.

⁽¹⁴⁾ Normele contabile adoptate de contabilul Comisiei derivă din Standardele internaționale de contabilitate pentru sectorul public (*International Public Sector Accounting Standards – IPSAS*) adoptate de Federația Internațională a Contabililor (*International Federation of Accountants – IFAC*) sau, după caz, din Standardele internaționale de contabilitate (*International Accounting Standards – IAS*)/ Standardele internaționale de raportare financiară (*International Financial Reporting Standards – IFRS*) adoptate de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (*International Accounting Standards Board – IASB*).

⁽¹⁵⁾ Articolul 47 din Regulamentul delegat (UE) nr. 110/2014.

Opinia privind fiabilitatea conturilor

12. În opinia Curții, conturile anuale ale întreprinderii comune prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acesteia la 31 decembrie 2015, precum și rezultatele operațiunilor sale și fluxurile sale de numerar pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei.

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor

13. În opinia Curții, operațiunile subiacente conturilor anuale aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2015 sunt, sub toate aspectele semnificative, conforme cu legile și reglementările în vigoare.

14. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opiniile exprimate de Curte.

OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA GESTIUNEA BUGETARĂ ȘI FINANCIARĂ**Prezentarea conturilor**

15. Membrii întreprinderii comune, cu excepția UE, au obligația de a raporta anual, până la data de 31 ianuarie, Consiliului de conducere cu privire la valoarea contribuțiilor lor în natură efectuate pentru fiecare exercițiu financiar anterior⁽¹⁶⁾. Pe baza acestor informații și în conformitate cu orientările furnizate de Comisia Europeană întreprinderii comune, contribuțiile în natură ale membrilor acesteia trebuie înscrise în conturile întreprinderii comune.

16. La momentul la care au fost elaborate conturile sale finale, întreprinderea comună nu primise rapoartele necesare din partea membrilor săi care implementau proiecte în cadrul Orizont 2020. În consecință, valoarea contribuțiilor în natură aduse în 2015 pentru programul Orizont 2020 și înscrise în conturi se bazează pe estimările realizate de întreprinderea comună cu privire la costurile suportate de membri până la sfârșitul exercițiului 2015⁽¹⁷⁾.

17. Conturile prezentate de întreprinderea comună FCH nu includ contul rezultatului bugetar și nici tabelul de reconciliere cu contul de rezultat economic. Aceste două elemente sunt publicate însă în raportul întreprinderii comune privind gestiunea bugetară și financiară pe 2015, dar nivelul informațiilor diferă față de cel oferit de majoritatea întreprinderilor comune; acest lucru demonstrează că este nevoie de orientări clare din partea Comisiei cu privire la raportarea bugetară realizată de întreprinderile comune.

Execuția bugetului pentru exercițiul 2015

18. Bugetul definitiv pentru 2015 disponibil pentru execuție includea credite de angajament în valoare de 132,6 milioane de euro și credite de plată în valoare de 95,1 milioane de euro. Pentru creditele de angajament, rata de utilizare a fost de 87 %, iar pentru creditele de plată, de 83 %⁽¹⁸⁾. Rata de execuție pentru creditele de plată a fost mai scăzută decât se preconizase, în principal din cauza rezultatelor cererilor de propuneri din 2015. O serie de propuneri de proiecte au fost respinse întrucât nu respectau cerințele de calitate, ceea ce a avut drept rezultat acumularea de credite de angajament neutilizate în valoare de 13,7 milioane de euro.

19. Din totalul angajamentelor operaționale realizate în 2015 (193,5 milioane de euro), 42,6 % au fost angajamente individuale bazate pe proceduri de atribuire finalizate pentru granturi și contracte. Restul de 57,3 % au fost angajamente globale pentru care procedura de atribuire nu fusese finalizată. Nivelul ridicat al angajamentelor globale în 2015 se explică prin intervalele de timp necesare pentru procedurile de evaluare și de negociere cu privire la cererile de proiecte din 2015 din cadrul programului Orizont 2020.

Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen” în cadrul PC7

20. Din totalul de 470 de milioane de euro alocat pentru activitățile operaționale și administrative ale întreprinderii comune FCH care urmează să fie finanțat de UE în cadrul PC7, întreprinderea comună a realizat angajamente operaționale în valoare de 453,1 milioane de euro și a efectuat plăți în valoare de 316 milioane de euro (69,8 % din angajamentele operaționale) până la sfârșitul exercițiului 2015. Conform planului de plăți al întreprinderii comune pentru proiectele aflate în derulare în cadrul PC7, plățile operaționale restante, în valoare de 137 de milioane de euro (30,2 %), vor fi utilizate până la sfârșitul exercițiului 2019. Contribuția în numerar din partea UE la costurile administrative ale întreprinderii comune s-a ridicat la 9 milioane de euro.

⁽¹⁶⁾ Articolul 4 alineatele (3) și (4) din Regulamentul (UE) nr. 559/2014.

⁽¹⁷⁾ Valoarea bazată pe estimări a contribuțiilor în natură din 2015 la programul Orizont 2020 se ridică la 3,9 milioane de euro. Întreprinderea comună a utilizat informațiile cele mai exacte care erau disponibile pentru a calcula valoarea estimată a contribuțiilor în natură, dar această sumă nu a fost certificată de auditori externi independenți [articolul 4 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 559/2014] și nici nu a fost validată de directorul executiv al întreprinderii comune.

⁽¹⁸⁾ Raportul anual de activitate al întreprinderii comune FCH, p. 28.

21. Din totalul de 470 de milioane de euro corespunzând contribuțiilor în natură și în numerar ale celorlalți membri pentru acoperirea costurilor operaționale și a costurilor administrative, până la 31 decembrie 2015 au fost raportate întreprinderii comune FCH contribuții în natură în valoare de 342,3 milioane de euro pentru activități operaționale, din care Consiliul de conducere a validat 185,6 milioane de euro sau 54,2 %. Nivelul ridicat al contribuțiilor în natură care nu au fost încă validate este cauzat de natura ciclului de certificare și de raportare a costurilor pentru proiectele derulate în cadrul PC7. Contribuțiile în numerar din partea celorlalți membri la costurile administrative ale întreprinderii comune s-au ridicat la 13 milioane de euro.

Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen” în cadrul Orizont 2020

22. Din totalul de 665 de milioane de euro care era alocat pentru activitățile operaționale și administrative și care urma să fie finanțat de UE în cadrul programului Orizont 2020, întreprinderea comună a realizat angajamente operaționale care se ridicau la 83,6 milioane de euro și a efectuat plăți în valoare de 29,4 milioane de euro (35 % din angajamentele operaționale). Contribuția în numerar din partea UE la costurile administrative ale întreprinderii comune s-a ridicat la 781 000 de euro.

23. În ceea ce privește contribuțiile în natură și în numerar ale celorlalți membri, dintr-un pachet total de 665 de milioane de euro, întreprinderea comună a estimat că, până la 31 decembrie 2015, au fost suportate 3,9 milioane de euro reprezentând contribuții în natură la activitățile operaționale. Contribuțiile în numerar din partea celorlalți membri la costurile administrative ale întreprinderii comune s-au ridicat la 781 000 de euro.

ALTE ASPECTE

Controalele-cheie și sistemele de supraveghere

24. Întreprinderea comună FCH a instituit proceduri de control *ex ante* bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale și desfășoară audituri *ex post* la beneficiarii granturilor. Aceste controale constituie instrumente-cheie de evaluare a legalității și regularității operațiunilor subiacente, inclusiv a celor legate de contribuțiile în numerar și în natură aduse întreprinderii comune de ceilalți membri ai acesteia în afară de UE. Rata de eroare reziduală pentru auditurile *ex post* prezentată în Raportul anual de activitate pe 2015 al întreprinderii comune FCH a fost de 0,98 % ⁽¹⁹⁾.

Strategia antifraudă

25. Conform articolului 12 din regulamentul financiar al întreprinderii comune FCH, bugetul se execută în condițiile unui control intern eficace și eficient, inclusiv prin prevenirea, detectarea, corectarea și urmărirea subsecventă a cazurilor de fraudă și de neregularitate.

26. În urma adoptării de către Comisia Europeană, în iunie 2011, a unei strategii antifraudă, a fost adoptată, în iulie 2012, prima strategie comună antifraudă în domeniul cercetării, aceasta fiind actualizată în martie 2015 pentru a ține seama de modificările introduse prin Orizont 2020 ⁽²⁰⁾. Această strategie include un plan de acțiune care trebuie pus în aplicare de întreprinderile comune care activează în domeniul cercetării.

27. Întreprinderea comună FCH are deja instituite proceduri de control intern pentru a obține o asigurare rezonabilă că fraudele și neregulile sunt prevenite și detectate (verificări *ex ante* ale plăților, politica privind conflictele de interese și audituri *ex post* la beneficiarii finali ai granturilor). Întreprinderea comună este în curs de implementare a măsurilor prevăzute în planul de acțiune, cum ar fi utilizarea bazelor de date ale Comisiei pentru a identifica organizațiile excluse sau posibilele cazuri de dublă finanțare ⁽²¹⁾, în conformitate cu calendarul convenit.

Serviciul de Audit Intern al Comisiei

28. Serviciul de Audit Intern a finalizat, în noiembrie 2015, un audit privind procesul de evaluare și de selecție a propunerilor primite de întreprinderea comună FCH 2 în vederea obținerii de granturi în cadrul Orizont 2020. Recomandarea acestui serviciu a fost ca întreprinderea comună să îmbunătățească transparența și claritatea modului în care selectează temele pentru propuneri. Întreprinderea comună FCH 2 este în curs de a introduce proceduri îmbunătățite în cursul anului 2016 pentru următoarea cerere de propuneri din 2017.

⁽¹⁹⁾ Raportul anual de activitate al întreprinderii comune FCH, p. 41. Auditurile *ex post* efectuate în 2015 au acoperit proiecte finanțate de întreprinderea comună în cadrul PC7. Abordarea de audit pentru proiectele din cadrul programului Orizont 2020 este prezentată în strategia comună de audit *ex post* în domeniul cercetării stabilită pentru acest program. Auditurile *ex post* ale proiectelor finanțate de întreprinderea comună în cadrul Orizont 2020 vor fi demarate în 2016.

⁽²⁰⁾ De exemplu, crearea unui centru de sprijin comun, cu un serviciu de audit centralizat și procese operaționale armonizate la nivelul organismelor de cercetare din cadrul UE.

⁽²¹⁾ În ceea ce privește prevenirea situațiilor de dublă finanțare, acest plan de acțiune include și verificarea recurgerii la alte surse de finanțare decât cele furnizate de UE.

SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTREPRINSE ÎN URMA OBSERVAȚIILOR ANTERIOARE***Monitorizarea și raportarea rezultatelor proiectelor de cercetare***

29. În conformitate cu normele programului Orizont 2020 ⁽²²⁾, întreprinderea comună FCH 2 a prezentat indicatori specifici privind rezultatele din domeniul cercetării în raportul său anual de activitate (indicatori de performanță și indicatori pentru monitorizarea aspectelor transversale) ⁽²³⁾.

Conflictele de interese

30. În iulie 2015, Comisia a emis orientări în atenția întreprinderilor comune cu privire la normele în materie de conflicte de interese; aceste orientări includ un model comun de declarație privind absența conflictelor de interese, care ar trebui să fie încorporat de către întreprinderea comună în procedurile sale.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera IV, condusă de domnul Baudilio TOMÉ MUGURUZA, membru al Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 18 octombrie 2016.

Pentru Curtea de Conturi

Klaus-Heiner LEHNE

Președinte

⁽²²⁾ Articolul 31 din Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 și anexa II la Decizia 2013/743/UE a Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 965).

⁽²³⁾ Raportul anual de activitate al întreprinderii comune FCH, anexele 5, 6 și 7, pp. 78-83.

ANEXĂ

Întreprinderea comună „Pile de combustie și hidrogen 2” (Bruxelles)**Competențe și activități**

Domenii de competență a Uniunii conform tratatului <i>(articolele 187 și 188 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene)</i>	Decizia nr. 1982/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 care prevede instituirea de parteneriate public-privat sub forma unor inițiative tehnologice comune care pot fi puse în aplicare prin intermediul unor întreprinderi comune în sensul articolului 187 TFUE și Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (Orizont 2020) al cărui obiectiv este să obțină un impact mai mare asupra cercetării și inovării prin combinarea programului Orizont 2020 cu fondurile din sectorul privat în cadrul unor parteneriate public-privat în domenii esențiale în care cercetarea și inovarea ar putea contribui la obiectivele mai ample de competitivitate ale Europei, la mobilizarea investițiilor private și la abordarea provocărilor societale. Regulamentul (UE) nr. 559/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen 2”.
Competențele întreprinderii comune, <i>astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) nr. 559/2014</i>	Obiective Întreprinderea comună FCH 2 are următoarele obiective: (a) să contribuie la punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1291/2013, în special a obiectivelor specifice „Surse de energie sigure, ecologice și eficiente” și „Transporturi inteligente, ecologice și integrate” din cadrul părții III din anexa I la Decizia 2013/743/UE; (b) să contribuie la realizarea obiectivelor inițiativei tehnologice comune privind pilele de combustie și hidrogenul, prin dezvoltarea în Uniune a unui sector al pilelor de combustie și al hidrogenului puternic, durabil și competitiv pe plan mondial. Întreprinderea comună FCH 2 urmărește, în special, următoarele aspecte: (a) reducerea costurilor de producție pentru sistemele de pile de combustie destinate aplicațiilor din domeniul transporturilor, concomitent cu creșterea duratei lor de viață până la niveluri competitive în raport cu tehnologiile convenționale; (b) sporirea randamentului electric și a durabilității diferitelor pile de combustie utilizate pentru producția de energie până la niveluri competitive în raport cu tehnologiile convenționale, concomitent cu reducerea costurilor; (c) sporirea eficienței energetice a producției de hidrogen, obținut în principal din electroliza apei și din surse regenerabile, în paralel cu reducerea cheltuielilor de utilizare și a costurilor de investiție, astfel încât combinația dintre sistemul de producție de hidrogen și conversia prin utilizarea sistemului bazat pe pile de combustie să fie competitivă în raport cu alternativele disponibile pe piață pentru producția de electricitate; (d) demonstrarea la scară largă a fezabilității utilizării hidrogenului pentru a sprijini integrarea surselor regenerabile de energie în sistemele de energie, inclusiv prin utilizarea acestuia ca mediu competitiv de stocare pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie; (e) reducerea utilizării „materiilor prime critice” definite de UE, de exemplu prin utilizarea unor resurse cu conținut redus de platină sau care nu conțin platină și prin reciclarea sau reducerea sau evitarea utilizării de pământuri rare.

Organizare,

astfel cum este definită în Regulamentul (UE) nr. 559/2014

Organele întreprinderii comune FCH 2 sunt următoarele:

1. Consiliul de conducere

Consiliul de conducere este organul decizional principal al întreprinderii comune FCH 2.

2. Directorul executiv

Directorul executiv este responsabil de gestionarea curentă a întreprinderii comune și este reprezentantul legal al acesteia. Directorul executiv răspunde în fața Consiliului de conducere.

3. Comitetul științific

Este format din cel mult nouă membri care asigură o reprezentare echilibrată a competențelor la standarde mondiale din mediul academic, din sectorul industrial și din organismele de reglementare. Sarcinile sale sunt următoarele:

- (a) formulează avize cu privire la prioritățile științifice care trebuie abordate în planurile anuale de activitate;
- (b) acordă consultanță cu privire la realizările științifice descrise în raportul anual de activitate.

Organismele consultative externe ale întreprinderii comune FCH 2 sunt:

4. Grupul de reprezentanți ai statelor FCH

Este format din câte un reprezentant din fiecare stat membru și din fiecare țară asociată la programul Orizont 2020.

Grupul de reprezentanți ai statelor este consultat și, în special, examinează informațiile și furnizează avize cu privire la următoarele aspecte:

- (a) evoluția programelor în cadrul întreprinderii comune FCH 2 și îndeplinirea obiectivelor acesteia;
- (b) actualizarea orientării strategice;
- (c) legăturile cu Orizont 2020;
- (d) planurile de activitate anuale;
- (e) participarea IMM-urilor.

De asemenea, grupul de reprezentanți ai statelor furnizează informații întreprinderii comune FCH 2 și acționează ca interfață pentru aceasta în ceea ce privește următoarele aspecte:

- (a) stadiul programelor relevante de cercetare și inovare naționale sau regionale și identificarea potențialelor zone de cooperare, inclusiv implementarea tehnologiilor FCH, pentru a permite crearea de sinergii și a evita suprapunerile;
- (b) măsuri specifice luate la nivel național sau regional în ceea ce privește evenimentele de diseminare, atelierele tehnice dedicate și activitățile de comunicare.

	5. Forumul părților interesate Forumul părților interesate reprezintă un important canal de comunicare pentru activitățile întreprinderii comune FCH 2 și este deschis participării tuturor părților interesate din sectorul public și cel privat și grupurilor de interese internaționale din statele membre, din țările asociate, precum și din alte țări. Este convocat o dată pe an. Forumul părților interesate este informat cu privire la activitățile întreprinderii comune FCH 2 și este invitat să formuleze observații. Auditorul intern, auditorul extern ai întreprinderii comune FCH 2 și autoritatea responsabilă de descărcarea de gestiune a acestora sunt: 6. Auditorul intern Serviciul de Audit Intern al Comisiei Europene 7. Auditorul extern Curtea de Conturi Europeană 8. Autoritatea responsabilă de descărcarea de gestiune Parlamentul, la recomandarea Consiliului
Resurse puse la dispoziția întreprinderii comune în 2015 <i>Conturile finale ale întreprinderii comune FCH 2 pentru 2015</i>	Buget (credite de angajament) 132,6 milioane de euro Buget (credite de plată) 95,1 milioane de euro Situația personalului la 31 decembrie 2015 Schema de personal pentru 2015 cuprindea 26 de posturi (24 de agenți temporari și 2 agenți contractuali), acestea fiind ocupate în integralitate la sfârșitul exercițiului 2015; posturile erau repartizate pentru sprijinirea activităților operaționale (18 posturi echivalent normă întreagă) și pentru sarcini administrative (8 posturi echivalent normă întreagă).
Activități și servicii furnizate în 2015	A se consulta Raportul anual de activitate pe 2015 al întreprinderii comune FCH 2, disponibil pe site-ul http://www.fch.europa.eu/page/annual-activity-reports

Sursa: informații furnizate de întreprinderea comună FCH 2.

RĂSPUNSUL ÎNTREPRINDERII COMUNE

15-16. În conformitate cu metodologia contribuțiilor în natură pentru activități operaționale din cadrul programului Orizont 2020, aprobată de Consiliul de conducere al întreprinderii comune FCH 2 în noiembrie 2015, și cu poziția CE din iulie 2016, s-au convenit următoarele:

1. contribuțiile în natură pentru activități operaționale constau din costurile eligibile minus contribuția FCH;
2. certificarea se realizează pe bază de certificat privind situația financiară la sfârșitul proiectului;
3. raportarea anuală va include și contribuțiile în natură pentru activități operaționale certificate, bazate pe costurile certificate și validate de întreprinderea comună până la 31.12.

Conform metodologiei, conturile, astfel cum au fost înregistrate la 31.12.2015, includ contribuțiile în natură estimate pentru activități operaționale la rubrica pasive.

Întrucât prima raportare la rubrica proiecte este scadentă în septembrie 2016, întreprinderea comună nu a validat costurile în 2015.

17. CE va emite o notă de orientare privind aspectele care trebuie incluse în rapoartele privind execuția, iar FCH va prezenta în mod corespunzător conturile anuale în 2016.

28. Procedura de selecție și redactare a temelor a fost adoptată de Consiliul de conducere al întreprinderii comune FCH 2 la 29 iunie 2016 și a fost deja pusă în aplicare în 2016 pentru cererea de propuneri care va avea loc în 2017.

30. Sunt în curs de aprobare normele comune pentru personal pe baza modelului CE. De asemenea, vor fi supuse atenției Consiliului de conducere norme pentru alte organisme ale întreprinderii comune, care trebuie adoptate până la sfârșitul anului 2016.

RAPORT

privind conturile anuale ale întreprinderii comune pentru inițiativa privind medicamentele inovatoare pentru exercițiul financiar 2015, însoțit de răspunsul întreprinderii comune

(2016/C 473/07)

CUPRINS

	<i>Puncte</i>	<i>Pagina</i>
INTRODUCERE	1–5	58
INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL DECLARAȚIEI DE ASIGURARE	6	58
DECLARAȚIA DE ASIGURARE	7–14	58
Opinia privind fiabilitatea conturilor	12	60
Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor	13	60
OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA GESTIUNEA BUGETARĂ ȘI FINANCIARĂ	15–21	60
Prezentarea conturilor	15	60
Execuția bugetului pentru exercițiul 2015	16–17	60
Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune pentru inițiativa privind medicamentele inovatoare în cadrul PC7	18–19	60
Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune pentru inițiativa privind medicamentele inovatoare în cadrul programului Orizont 2020	20–21	60
ALTE ASPECTE	22–26	61
Controalele-cheie și sistemele de supraveghere	22	61
Strategia antifraudă	23–25	61
Serviciul de audit intern al Comisiei	26	61
SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTREPRINSE ÎN URMA OBSERVAȚIILOR ANTERIOARE	27–28	61
Monitorizarea și raportarea rezultatelor proiectelor de cercetare	27	61
Conflictele de interese	28	62
ANEXĂ		62

INTRODUCERE

1. Întreprinderea comună pentru punerea în aplicare a inițiativei tehnologice comune privind medicamentele inovatoare (denumită în continuare „întreprinderea comună IMI”), cu sediul la Bruxelles, a fost instituită în decembrie 2007 ⁽¹⁾ pentru o perioadă de 10 ani și funcționează în mod autonom de la 16 noiembrie 2009. În mai 2014 ⁽²⁾, Consiliul a abrogat regulamentul inițial și a încredințat întreprinderii comune, denumită „întreprinderea comună referitoare la inițiativa privind medicamentele inovatoare 2” („întreprinderea comună IMI2”) ⁽³⁾, noi sarcini prin Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020 ⁽⁴⁾, prelungind durata de existență a acesteia până la 31 decembrie 2024.

2. Obiectivul întreprinderii comune IMI în cadrul celui de Al șaptelea program-cadru (PC7) ⁽⁵⁾ este de a îmbunătăți în mod semnificativ eficiența și eficacitatea procesului de dezvoltare a produselor medicamentoase, în scopul, pe termen lung, de a asigura producerea de către sectorul farmaceutic a unor medicamente inovatoare mai eficace și mai sigure. În cadrul programului Orizont 2020, obiectivul întreprinderii comune IMI2 este de a îmbunătăți nivelul de sănătate prin accelerarea dezvoltării de produse medicamentoase inovatoare și prin creșterea accesului pacienților la acestea, în special în domeniile în care există nevoi medicale sau sociale nesatisfăcute. Pentru a atinge acest obiectiv, întreprinderea comună IMI2 urmărește să promoveze colaborarea între actorii principali implicați în cercetarea din domeniul sănătății, inclusiv universități, sectorul farmaceutic și alte sectoare, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile), organizațiile care reprezintă pacienții și autoritățile de reglementare în domeniul produselor medicamentoase ⁽⁶⁾.

3. Membrii fondatori ai întreprinderii comune sunt Uniunea Europeană, reprezentată de Comisia Europeană, și Federația Europeană a Industriei și a Asociațiilor Farmaceutice (*European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations* – EFPIA). La program pot adera și alți membri și parteneri asociați.

4. Contribuția maximă care poate fi acordată de UE pentru acoperirea costurilor administrative ⁽⁷⁾ și a celor legate de activitățile de cercetare ale întreprinderii comune IMI este de 1 miliard de euro, sumă care este finanțată de la bugetul celui de Al șaptelea program-cadru. Contribuțiile de la membrii din sectorul farmaceutic trebuie să fie egale cu contribuția acordată de UE.

5. Contribuția financiară din partea UE la întreprinderea comună IMI2, în cadrul programului Orizont 2020, va fi de maximum 1 638 de milioane de euro, din care o sumă maximă de 1 425 de milioane de euro pentru a echivala contribuția din partea sectorului farmaceutic și o sumă maximă de 213 milioane de euro pentru a echivala contribuțiile din partea altor societăți care decid să devină parteneri asociați ai IMI2. Membrii urmează să contribuie în mod egal la costurile administrative (care nu ar trebui să depășească suma de 85,2 milioane de euro pentru întreprinderea comună IMI2).

INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL DECLARAȚIEI DE ASIGURARE

6. Abordarea de audit adoptată de Curte cuprinde proceduri analitice de audit, testarea operațiunilor la nivelul întreprinderii comune și o evaluare a controalelor-cheie din cadrul sistemelor de supraveghere și de control, inclusiv un control al calității auditurilor *ex post* efectuate de întreprinderea comună la beneficiari. Acestea sunt completate cu probe de audit rezultate din activitatea relevantă a altor auditori, precum și cu o analiză a declarațiilor conducerii.

DECLARAȚIA DE ASIGURARE

7. În temeiul dispozițiilor articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Curtea a auditat:

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 73/2008 al Consiliului din 20 decembrie 2007 privind înființarea întreprinderii comune pentru punerea în aplicare a inițiativei tehnologice comune privind medicamentele inovatoare (JO L 30, 4.2.2008, p. 38).

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 557/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune referitoare la inițiativa privind medicamentele inovatoare 2 (JO L 169, 7.6.2014, p. 54).

⁽³⁾ Prezentul raport se referă la „întreprinderea comună referitoare la inițiativa privind medicamentele inovatoare”, cu excepția cazului în care trebuie să se facă o distincție între cele două programe.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020 și de abrogare a Deciziei nr. 1982/2006/CE (JO L 347, 20.12.2013, p. 104).

⁽⁵⁾ Decizia nr. 1982/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 412, 30.12.2006, p. 1).

⁽⁶⁾ În anexă sunt prezentate în mod sintetic și în scop informativ competențele și activitățile întreprinderii comune, precum și resursele de care dispune aceasta.

⁽⁷⁾ Costurile administrative sunt finanțate de către membrii întreprinderii comune. Pentru activitățile întreprinderii comune din cadrul PC7, membrii fondatori contribuie la un nivel egal, fiecare dintre ei cu o sumă care nu trebuie să depășească 4 % din contribuția financiară totală acordată de UE pentru întreprinderea comună IMI. Orice alt membru contribuie proporțional cu valoarea contribuției sale totale la activitățile de cercetare.

- (a) conturile anuale ale întreprinderii comune pentru inițiativa privind medicamentele inovatoare, care cuprind situațiile financiare ⁽⁸⁾ și rapoartele privind execuția bugetară ⁽⁹⁾ pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2015; și
- (b) legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi.

Responsabilitatea conducerii

8. În conformitate cu articolele 16 și 22 din Regulamentul delegat (UE) nr. 110/2014 al Comisiei ⁽¹⁰⁾, conducerea este responsabilă de întocmirea și de prezentarea fidelă a conturilor anuale ale întreprinderii comune, precum și de legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora.

- (a) Responsabilitățile conducerii în ceea ce privește conturile anuale ale întreprinderii comune includ conceperea, implementarea și menținerea sistemului de control intern necesar pentru întocmirea și pentru prezentarea fidelă a unor situații financiare care să nu fie afectate de denaturări semnificative, fie rezultate din acte de fraudă, fie rezultate din erori; aceste responsabilități includ, de asemenea, alegerea și aplicarea politicilor contabile corespunzătoare, pe baza normelor contabile adoptate de contabilul Comisiei ⁽¹¹⁾, precum și elaborarea unor estimări contabile rezonabile în lumina circumstanțelor existente. Directorul executiv aprobă conturile anuale ale întreprinderii comune după ce contabilul acesteia le-a întocmit pe baza tuturor informațiilor disponibile și după ce acesta a elaborat o notă ce însoțește conturile, în care declară, *inter alia*, că a obținut o asigurare rezonabilă conform căreia aceste conturi prezintă, sub toate aspectele semnificative, o imagine corectă și fidelă a situației financiare a întreprinderii comune.
- (b) Responsabilitățile conducerii în ceea ce privește asigurarea legalității și regularității operațiunilor subiacente și respectarea principiului bunei gestiuni financiare constau în conceperea, implementarea și menținerea unui sistem eficace și eficient de control intern, care să facă apel la o supraveghere adecvată și la măsuri corespunzătoare de prevenire a neregularităților și a fraudei, precum și, dacă se dovedește necesar, la acțiuni în justiție pentru recuperarea fondurilor plătite sau utilizate în mod incorect.

Responsabilitatea auditorului

9. Responsabilitatea Curții este de a furniza Parlamentului European și Consiliului ⁽¹²⁾, pe baza auditului pe care l-a desfășurat, o declarație de asigurare cu privire la fiabilitatea conturilor anuale și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Auditul Curții este efectuat în conformitate cu standardele internaționale de audit și codul deontologic formulate de IFAC și cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit formulate de INTOSAI. Aceste standarde impun Curții să planifice și să efectueze auditul astfel încât să obțină o asigurare rezonabilă referitor la prezența sau la absența unor denaturări semnificative în cadrul conturilor anuale ale întreprinderii comune și la conformitatea operațiunilor subiacente cu legile și reglementările în vigoare.

10. Auditul implică aplicarea unor proceduri în vederea obținerii de probe de audit privind sumele și informațiile prezentate în conturi și privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Procedurile de audit sunt alese pe baza raționamentului auditorului, care se întemeiază pe evaluarea riscului ca în cadrul conturilor să se regăsească denaturări semnificative sau ca la nivelul operațiunilor subiacente să existe neconformități semnificative cu cerințele din legislația Uniunii Europene, fie că aceste denaturări sau neconformități rezultă din acte de fraudă, fie că rezultă din erori. Atunci când evaluează aceste riscuri, auditorul analizează controalele interne referitoare la întocmirea și la prezentarea fidelă a conturilor, precum și sistemele de supraveghere și de control introduse pentru a asigura legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente, și definește proceduri de audit corespunzătoare în raport cu circumstanțele. Auditul include, în egală măsură, aprecierea caracterului adecvat al politicilor contabile și a caracterului rezonabil al estimărilor contabile, precum și evaluarea prezentării globale a conturilor.

11. Curtea consideră că probele de audit obținute sunt suficiente și adecvate pentru a sta la baza declarației sale de asigurare.

⁽⁸⁾ Acestea cuprind bilanțul, situația performanței financiare, tabelul fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, o sinteză a principalelor politici contabile, precum și o serie de alte note explicative.

⁽⁹⁾ Acestea cuprind rapoartele privind execuția bugetară, o sinteză a principiilor bugetare și alte note explicative.

⁽¹⁰⁾ JO L 38, 7.2.2014, p. 2.

⁽¹¹⁾ Normele contabile adoptate de contabilul Comisiei derivă din Standardele internaționale de contabilitate pentru sectorul public (*International Public Sector Accounting Standards – IPSAS*) adoptate de Federația Internațională a Contabililor (*International Federation of Accountants – IFAC*) sau, după caz, din Standardele internaționale de contabilitate (*International Accounting Standards – IAS*)/ Standardele internaționale de raportare financiară (*International Financial Reporting Standards – IFRS*) adoptate de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (*International Accounting Standards Board – IASB*).

⁽¹²⁾ Articolul 47 din Regulamentul delegat (UE) nr. 110/2014.

Opinia privind fiabilitatea conturilor

12. În opinia Curții, conturile anuale ale întreprinderii comune prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acesteia la 31 decembrie 2015, precum și rezultatele operațiunilor sale și fluxurile sale de numerar pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei.

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor

13. În opinia Curții, operațiunile subiacente conturilor anuale aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2015 sunt, sub toate aspectele semnificative, conforme cu legile și reglementările în vigoare.

14. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opiniile exprimate de Curte.

OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA GESTIUNEA BUGETARĂ ȘI FINANCIARĂ**Prezentarea conturilor**

15. Conturile anuale finale prezentate de întreprinderea comună IMI nu includ contul rezultatului bugetar și nici tabelul de reconciliere cu contul de rezultat economic. Aceste două elemente sunt publicate însă în raportul întreprinderii comune privind gestiunea bugetară și financiară pe 2015, dar nivelul informațiilor diferă față de cel oferit de majoritatea întreprinderilor comune; acest lucru demonstrează că este nevoie de orientări clare din partea Comisiei cu privire la raportarea bugetară realizată de întreprinderile comune.

Execuția bugetului pentru exercițiul 2015

16. Bugetul definitiv pentru 2015 disponibil pentru execuție includea credite de angajament în valoare de 315,3 milioane de euro și credite de plată în valoare de 195,4 milioane de euro. Pentru creditele de angajament, rata de utilizare a fost de 91 %, iar pentru creditele de plată, de 73 %. Rata inferioară așteptărilor în ceea ce privește execuția creditelor de plată s-a datorat în principal întârzierilor în cadrul negocierilor legate de mai multe proiecte din cadrul Orizont 2020, pentru care s-au efectuat plăți de prefinanțare la începutul anului 2016 ⁽¹³⁾.

17. Din totalul angajamentelor operaționale realizate în 2015 (420,3 milioane de euro), 50,2 % au fost angajamente individuale bazate pe proceduri de atribuire finalizate pentru granturi și contracte. Restul de 49,8 % au fost angajamente globale pentru care procedura de atribuire nu fusese finalizată. Nivelul angajamentelor individuale în 2015 se explică prin întârzierile în cadrul procedurii de negociere cu privire la cererile de proiecte din 2015 din cadrul programului Orizont 2020.

Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune pentru inițiativa privind medicamentele inovatoare în cadrul PC7

18. Din totalul de un miliard de euro alocat pentru activitățile operaționale și administrative ale întreprinderii comune IMI care urmează să fie finanțat de UE în cadrul PC7, întreprinderea comună a realizat angajamente în valoare de 966 de milioane de euro și a efectuat plăți în valoare de 538,1 milioane de euro (55,7 % din angajamentele operaționale) până la sfârșitul exercițiului 2015. Nivelul ridicat al plăților operaționale restante în valoare de 427,9 milioane de euro (44,3 %) s-a datorat, în principal, începutului lent și întârziat al activităților în primii ani ai întreprinderii comune și va fi utilizat pentru a acoperi plățile viitoare aferente acordurilor de grant semnate care sunt în vigoare până la sfârșitul exercițiului 2021. Contribuția în numerar din partea UE la costurile administrative ale întreprinderii comune s-a ridicat la 27,2 milioane de euro.

19. Din totalul de un miliard de euro corespunzând contribuțiilor în natură și în numerar ale celorlalți membri, până la 31 decembrie 2015 au fost raportate întreprinderii comune IMI contribuții în natură în valoare de 503,1 milioane de euro pentru activități operaționale, din care Consiliul de conducere a validat 321,8 milioane de euro sau 63,9 %. Contribuția în numerar din partea celorlalți membri la costurile administrative ale întreprinderii comune s-a ridicat la 14,2 milioane de euro.

Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune pentru inițiativa privind medicamentele inovatoare în cadrul programului Orizont 2020

20. Din totalul de 1 638 de milioane de euro care era alocat pentru activitățile operaționale și administrative și care urma să fie finanțat de UE în cadrul programului Orizont 2020, întreprinderea comună a realizat angajamente operaționale care se ridicau la suma de 351,7 milioane de euro și a efectuat plăți în valoare de 45,9 de milioane de euro (13 % din angajamentele operaționale). Nivelul scăzut al plăților se datorează în principal întârzierilor în negocierea acordurilor din cadrul programului Orizont 2020 cu partenerii din industrie. Contribuția în numerar din partea UE la costurile administrative ale întreprinderii comune s-a ridicat la 1,2 milioane de euro.

⁽¹³⁾ A se vedea anexa la raportul privind gestiunea bugetară și financiară pe 2015, p. 11.

21. În ceea ce privește contribuțiile în natură și în numerar ale celorlalți membri, dintr-un pachet total de 1 638 de milioane de euro, au fost raportate întreprinderii comune, până la 31 decembrie 2015, contribuții în valoare de 68,6 milioane de euro. Contribuția în numerar din partea celorlalți membri la costurile administrative ale întreprinderii comune s-a ridicat la 2,8 milioane de euro.

ALTE ASPECTE

Controalele-cheie și sistemele de supraveghere

22. Întreprinderea comună pentru inițiativa privind medicamentele inovatoare a instituit proceduri de control *ex ante* bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale și desfășoară audituri *ex post* la beneficiarii granturilor. Aceste controale constituie instrumente-cheie de evaluare a legalității și regularității operațiunilor subiacente, inclusiv a celor legate de contribuțiile în numerar și în natură aduse întreprinderii comune de ceilalți membri ai acesteia în afară de UE. Rata de eroare reziduală pentru auditurile *ex post* prezentată în raportul anual de activitate pe 2015 al întreprinderii comune IMI a fost de 1,5 % ⁽¹⁴⁾.

Strategia antifraudă

23. Conform articolului 12 din regulamentul financiar al întreprinderii comune, bugetul se execută în condițiile unui control intern eficace și eficient, inclusiv prin prevenirea, detectarea, corectarea și urmărirea subsecventă a cazurilor de fraudă și de neregularitate.

24. În urma adoptării de către Comisie, în iunie 2011, a unei strategii antifraudă, a fost adoptată în iulie 2012 prima strategie comună antifraudă în domeniul cercetării, aceasta fiind actualizată în martie 2015 pentru a ține seama de modificările introduse prin Orizont 2020 ⁽¹⁵⁾. Această strategie include un plan de acțiune care trebuie pus în aplicare de întreprinderile comune care activează în domeniul cercetării.

25. Întreprinderea comună pentru inițiativa privind medicamentele inovatoare are deja instituite proceduri de control intern pentru a obține o asigurare rezonabilă că fraudele și neregulile sunt prevenite și detectate (verificări *ex ante* ale plăților, politica privind conflictele de interese și audituri *ex post* la beneficiarii granturilor). Întreprinderea comună este în curs de implementare a măsurilor prevăzute în planul de acțiune, cum ar fi utilizarea bazelor de date ale Comisiei pentru a identifica organizațiile excluse sau posibilele cazuri de dublă finanțare ⁽¹⁶⁾, în conformitate cu calendarul convenit.

Serviciul de Audit Intern al Comisiei

26. În februarie 2015, Serviciul de Audit Intern a încheiat un audit privind controalele *ex ante* legate de gestionarea granturilor în cadrul întreprinderii comune IMI2. Serviciul de Audit Intern a recomandat ca întreprinderea comună să crească eficacitatea controalelor sale *ex ante* prin utilizarea unei abordări mai echilibrate și bazate într-o măsură mai mare pe riscuri, precum și să consolideze procedurile de control pentru certificatele privind situațiile financiare ⁽¹⁷⁾. Întreprinderea comună IMI2 pune în aplicare în prezent recomandările Serviciului de Audit Intern și ia în considerare observațiile Curții în această privință.

SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTREPRINSE ÎN URMA OBSERVAȚIILOR ANTERIOARE

Monitorizarea și raportarea rezultatelor proiectelor de cercetare

27. În conformitate cu normele programului Orizont 2020 ⁽¹⁸⁾, întreprinderea comună IMI2 a prezentat indicatori specifici privind rezultatele din domeniul cercetării în raportul său anual de activitate (indicatori de performanță și indicatori pentru monitorizarea aspectelor transversale) ⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁴⁾ O descriere detaliată a metodologiei de la baza auditurilor *ex post*, numărul de audituri *ex post* și sumele acoperite sunt prezentate în Raportul anual de activitate al IMI pe 2015, p. 107-110. Auditurile *ex post* efectuate în 2015 au acoperit proiecte finanțate de întreprinderea comună în cadrul PC7. Abordarea de audit pentru proiectele din cadrul Orizont 2020 este prezentată în strategia comună de audit *ex post* în domeniul cercetării stabilită pentru acest program. Auditurile *ex post* ale proiectelor finanțate de întreprinderea comună în cadrul Orizont 2020 vor fi demarate în 2016.

⁽¹⁵⁾ De exemplu, crearea unui centru de sprijin comun, cu un serviciu de audit centralizat și procese operaționale armonizate la nivelul organismelor de cercetare din cadrul UE.

⁽¹⁶⁾ În ceea ce privește prevenirea situațiilor de dublă finanțare, acest plan de acțiune include și verificarea recurgerii la alte surse de finanțare decât cele furnizate de UE.

⁽¹⁷⁾ Modelul de acord de grant al IMI (anexa II, secțiunea 2 – Raportare și plăți, p. 7) prevede că: „[...] 4. Fiecare participant depune un certificat privind situațiile financiare în cazul în care valoarea costurilor declarate, cumulate cu toate costurile figurând în declarațiile de costuri anterioare pentru care nu a fost prezentat un certificat privind situațiile financiare, este egală cu sau superioară sumei de 375 000 de euro și, în orice caz, la finalul proiectului pentru orice sumă care nu a fost certificată anterior.”

⁽¹⁸⁾ Articolul 31 din Regulamentul (UE) nr. 1291/2013.

⁽¹⁹⁾ A se vedea Raportul anual de activitate al IMI pe 2015, anexele 5, 6 și 7, p. 118-132.

Conflictele de interese

28. În iulie 2015, Comisia a emis orientări în atenția întreprinderilor comune cu privire la normele în materie de conflicte de interese; aceste orientări includ un model comun de declarație privind absența conflictelor de interese, care ar trebui să fie încorporat de către întreprinderea comună în procedurile sale.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera IV, condusă de domnul Baudilio TOMÉ MUGURUZA, membru al Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 18 octombrie 2016.

Pentru Curtea de Conturi

Klaus-Heiner LEHNE

Președinte

ANEXĂ

Întreprinderea comună privind medicamentele inovatoare (Bruxelles)**Competențe și activități**

Domenii de competență a Uniunii conform tratatului (extras din articolele 187 și 188 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene)	Uniunea poate constitui întreprinderi comune sau orice altă structură necesară bunei desfășurări a programelor de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative ale Uniunii. Consiliul, la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și a Comitetului Economic și Social, adoptă dispozițiile prevăzute la articolul 187. Parlamentul European și Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară și după consultarea Comitetului Economic și Social, adoptă dispozițiile prevăzute la articolele 183, 184 și 185. Adoptarea programelor complementare necesită acordul statelor membre în cauză.
Competențele întreprinderii comune Regulamentul (UE) nr. 557/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune referitoare la inițiativa privind medicamentele inovatoare 2 (JO L 169, 7.6.2014, p. 54).	Obiective Conform articolului 2 din Regulamentul (UE) nr. 557/2014 al Consiliului, întreprinderea comună IMI2 va avea următoarele obiective: (a) să sprijine, în conformitate cu articolul 25 din Regulamentul (UE) nr. 1291/2013, dezvoltarea și punerea în aplicare a activităților de cercetare și inovare preconcurționale de importanță strategică pentru competitivitatea și poziția de lider industrial a Uniunii sau să abordeze provocări societale specifice, în special potrivit descrierii din părțile II și III din anexa I la Decizia 2013/743/UE și, mai ales, provocarea legată de îmbunătățirea sănătății și bunăstării cetățenilor Europei; (b) să contribuie la obiectivele inițiativei tehnologice comune pentru medicamente inovative, în special pentru: (i) sporirea ratei de succes a studiilor clinice intervenționale efectuate cu medicamente prioritare identificate de Organizația Mondială a Sănătății; (ii) în cazurile în care este posibil, reducerea timpului necesar pentru a dovedi validitatea clinică a unui concept în procesul de dezvoltare a medicamentelor pentru boli cum ar fi cancerul, bolile imunologice, respiratorii, neurologice și neurodegenerative; (iii) dezvoltarea unor noi terapii pentru boli în cazul cărora există o necesitate stringentă nesatisfăcută, cum ar fi boala Alzheimer, precum și pentru fenomene în cazul cărora atractivitatea pieței este limitată, cum ar fi rezistența la antimicrobiene; (iv) dezvoltarea de biomarkeri cu rol diagnostic și terapeutic pentru boli, care au în mod clar relevanță clinică și care sunt aprobați de autoritățile de reglementare; (v) reducerea ratei de eșec în studiile clinice intervenționale de fază III cu vaccinuri experimentale, prin intermediul unor noi biomarkeri pentru controalele inițiale ale eficacității și siguranței; (vi) îmbunătățirea actualului proces de dezvoltare a medicamentelor, prin furnizarea de sprijin pentru dezvoltarea de instrumente, standarde și metode pentru evaluarea eficacității, siguranței și calității produselor reglementate care sunt destinate sectorului sănătății.

Organizare	Organismele de conducere din cadrul întreprinderii comune IMI2 sunt (i) Consiliul de conducere; (ii) directorul executiv; (iii) comitetul științific; (iv) grupul de reprezentanți ai statelor și (v) forumul părților interesate. Consiliul de conducere poate constitui alte grupuri consultative. Consiliul de conducere este constituit din 10 membri reprezentând în mod egal cei doi membri ai întreprinderii comune: Uniunea Europeană (reprezentată de Comisia Europeană) și Federația Europeană a Industriilor și Asociațiilor Farmaceutice (EFPIA). Consiliul de conducere deține responsabilitatea globală pentru orientarea strategică și operațiunile întreprinderii comune IMI2 și supraveghează punerea în aplicare a activităților acesteia. Directorul executiv este responsabilul principal cu gestionarea cotidiană a întreprinderii comune IMI2 în conformitate cu deciziile Consiliului de conducere și este asistat de un birou de programe. Directorul executiv este reprezentantul legal al întreprinderii comune IMI2 și execută bugetul acesteia. Comitetul științific, grupul de reprezentanți ai statelor și forumul părților interesate sunt organisme consultative ale întreprinderii comune IMI2. Grupul de conducere strategică înființat de Consiliul de conducere asigură coordonarea activității întreprinderii comune IMI2 în anumite domenii strategice, pentru a conferi un nivel mai mare de transparență și de eficacitate dezvoltării unor noi produse.
Resurse puse la dispoziția întreprinderii comune în 2015	Bugetul 315 255 931 de euro pentru angajamente 195 397 810 euro pentru plăți Aceste sume includ creditele reportate din 2014 și exclud sumele recuperate în cursul exercițiului. Situația personalului la 31 decembrie 2015 Schema de personal pentru 2015 prevedea 35 de agenți temporari și 9 poziții de agenți contractuali. Au fost ocupate 31 de posturi de agenți temporari și 4 posturi de agenți contractuali. 80 % din aceste resurse sunt repartizate direct pentru a sprijini activitățile operaționale.
Activități și servicii furnizate în 2015	Raportul anual de activitate a întreprinderii comune IMI2 pe 2015 va fi disponibil online la adresa: www.imi.europa.eu.

Sursa: informații furnizate de întreprinderea comună IMI2.

RĂSPUNSUL ÎNTREPRINDERII COMUNE

12 și 13. Întreprinderea comună IMI salută concluzia pozitivă a Curții cu privire la fiabilitatea conturilor sale, precum și la legalitatea și regularitatea tuturor operațiunilor subiacente conturilor anuale din 2015.

Întreprinderea comună IMI își păstrează angajamentul de a-și gestiona finanțarea în conformitate cu principiul bunei gestiuni financiare printr-o abordare bazată pe încredere în colaborarea cu participanții la proiecte, asigurând în același timp suficient control și suficientă răspundere.

15. Raportul final pentru 2015 privind gestiunea bugetară și financiară a fost trimis tuturor părților interesate la 30 martie 2016. Între timp, corecturile metodologice solicitate de auditori pot fi introduse doar în raportul pentru 2016.

Începând cu luna septembrie 2015, întreprinderea comună IMI a externalizat funcția de contabil contabilului Comisiei Europene. Gradul diferit de detaliere se bazează pe practicile de raportare ale Comisiei. Întreprinderea comună IMI sprijină cu fermitate recomandarea Curții referitoare la întocmirea de ghiduri de raportare bugetară.

20. În cadrul întreprinderii comune IMI2 (programul Orizont 2020) s-au efectuat plăți de prefinanțare în valoare de 45,9 milioane EUR pentru acordurile de grant semnate. Primele declarații de cheltuieli au avut scadența în primul trimestru al anului 2016.

21. Regulamentul Consiliului privind întreprinderea comună IMI2 prevede că suma de 1,425 miliarde EUR este angajată pentru program de către companiile din cadrul Federației Europene a Industriilor și Asociațiilor Farmaceutice (EFPIA) drept contribuție în natură. 11 acorduri de grant semnate în cadrul programului IMI2 conțin un angajament de 123,5 milioane drept contribuție în natură. IMI2 a validat suma de 47,2 milioane EUR în urma verificării *ex ante* a certificatului de audit primit.

23. Strategia antifraudă a întreprinderii comune IMI2 a fost adoptată de Consiliul de conducere la 22 iulie 2015. Strategia este aliniată cu strategia antifraudă comună în domeniul cercetării aprobată la 7 februarie 2015.

Strategia antifraudă a întreprinderii comune IMI2 adoptă principii și identifică acțiuni de abordare a riscurilor comune partajate cu strategia antifraudă comună în domeniul cercetării, precum și obiective concrete legate de statutul său specific de organism de parteneriat public-privat și de aspectele specifice ale sarcinilor sale operaționale.

26. IMI a înregistrat progrese în punerea în aplicare a măsurilor convenite cu Serviciul de Audit Intern, astfel cum s-a precizat în planul de acțiune aprobat la 13 martie 2015.

IMI a pus în aplicare o recomandare referitoare la consolidarea procedurilor de control pentru certificatele privind situațiile financiare, fapt confirmat de Serviciul de Audit Intern. În această privință, IMI a stabilit o procedură standard de operare, orientări interne de verificare a certificatelor privind situațiile financiare și mai multe orientări detaliate pentru beneficiarii și auditorii certificatelor privind situațiile financiare. S-au elaborat orientări separate pentru companiile din cadrul EFPIA care activează pe baza metodologiei certificate și care pregătesc certificatele privind situațiile financiare la sfârșitul proiectului.

Serviciul de Audit Intern a confirmat faptul că a fost pusă în aplicare de către conducerea întreprinderii comune o recomandare cu privire la abordarea bazată pe riscuri a verificărilor *ex ante* prin intermediul unei evaluări a riscurilor aferente sistemului în vigoare și prin simplificarea procedurilor interne.

RAPORTUL

privind conturile anuale ale întreprinderii comune de cercetare în domeniul managementului traficului aerian în contextul cerului unic european pentru exercițiul financiar 2015, însoțit de răspunsul întreprinderii comune

(2016/C 473/08)

CUPRINS

	<i>Puncte</i>	<i>Pagina</i>
INTRODUCERE	1–5	67
INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL DECLARAȚIEI DE ASIGURARE	6	67
DECLARAȚIA DE ASIGURARE	7–14	68
Opinia privind fiabilitatea conturilor	12	69
Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor	13–14	69
OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA GESTIUNEA BUGETARĂ ȘI FINANCIARĂ	15–20	69
Execuția bugetului pentru exercițiul 2015	15–16	69
Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune SESAR în cadrul PC7 și al TEN-T	17–19	69
Execuția multianuală bugetului întreprinderii comune SESAR în cadrul Orizont 2020	20	70
ALTE ASPECTE	21–25	70
Controalele-cheie și sistemele de supraveghere	21	70
Strategia antifraudă	22–24	70
Serviciul de Audit Intern al Comisiei	25	70
SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTREPRINSE ÎN URMA OBSERVAȚIILOR ANTERIOARE	26–27	70
Monitorizarea și raportarea rezultatelor proiectelor de cercetare	26	70
Conflictele de interese	27	70
ANEXĂ		72

INTRODUCERE

1. Întreprinderea comună de cercetare în domeniul managementului traficului aerian în contextul cerului unic european (SESAR), cu sediul la Bruxelles, a fost înființată în februarie 2007 ⁽¹⁾ cu scopul de a gestiona componenta tehnologică a proiectului SESAR și a început să își desfășoare activitatea în mod autonom la 10 august 2007. În luna iunie 2014 ⁽²⁾, Consiliul a modificat regulamentul inițial și a prelungit durata de existență a întreprinderii comune până la data de 31 decembrie 2024.
2. Obiectivul proiectului SESAR este de a moderniza sistemul european de management al traficului aerian (*air traffic management* – ATM). Proiectul cuprinde trei faze:
 - „Faza de concepție” (2004-2007), coordonată de Organizația Europeană pentru Siguranța Navigației Aeriene (Eurocontrol) și cofinanțată de la bugetul Uniunii Europene prin intermediul Programului privind rețelele transeuropene de transport (TEN-T). Această fază a condus la elaborarea Planului general european de management al traficului aerian (Planul general european ATM), în care este specificat conținutul și sunt descrise dezvoltarea și implementarea generației viitoare de sisteme ATM.
 - „Faza de dezvoltare”, împărțită în două intervale (intervalul 2008-2013 și prelungirea până în 2015), gestionată de întreprinderea comună SESAR. Această fază trebuie să conducă la crearea unor sisteme tehnologice, componente și proceduri operaționale noi, astfel cum este prevăzut în Planul general european ATM.
 - „Faza de desfășurare” (implementare) (2014-2024), care urmează să fie derulată de către partenerii industriali și de către părțile interesate și care va consta în producția și instalarea, pe scară largă, a noii infrastructuri ATM.
3. În contextul Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020 ⁽³⁾, Consiliul a încredințat întreprinderii comune SESAR sarcina de a continua activitatea de cercetare și inovare în domeniul managementului traficului aerian și, în special, activitatea referitoare la abordarea coordonată, în contextul cerului unic european, cu scopul de a atinge țintele de performanță definite. Programul SESAR II din cadrul Orizont 2020 („SESAR 2020”) a fost lansat în 2015 ⁽⁴⁾.
4. Întreprinderea comună SESAR a fost organizată sub forma unui parteneriat public-privat. Membrii fondatori sunt Uniunea Europeană (UE), reprezentată de Comisie, și organizația Eurocontrol, reprezentată de agenția sa. În urma unei cereri de exprimare a interesului, 15 întreprinderi publice și private din sectorul navigației aeriene au devenit membri ai întreprinderii comune. Printre aceste întreprinderi se numără constructori de aeronave, producători de echipamente de sol și de echipamente de bord, furnizori de servicii de navigație aeriană și autorități aeroportuare.
5. Bugetul pentru faza de dezvoltare a programului SESAR I (2008-2015) se ridică la 2,1 miliarde de euro, la acest buget contribuind în mod egal Uniunea Europeană, Eurocontrol și partenerii publici și privați din industria aeronautică ⁽⁵⁾. Contribuția UE este finanțată prin intermediul celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare (PC7) și prin TEN-T. Bugetul UE pentru faza de desfășurare a programului SESAR II (2014-2020), finanțată prin intermediul programului Orizont 2020, este de 585 de milioane de euro. În temeiul noilor acorduri de aderare din cadrul programului Orizont 2020, contribuția Eurocontrol este estimată să se ridice la aproximativ 500 de milioane de euro, iar contribuția celorlalți parteneri din industria aeronautică este preconizată a fi de circa 720,7 milioane de euro. Aproximativ 90 % din finanțarea din partea Eurocontrol și a celorlalte părți interesate constă în contribuții în natură.

INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL DECLARAȚIEI DE ASIGURARE

6. Abordarea de audit adoptată de Curte cuprinde proceduri analitice de audit, testarea operațiunilor la nivelul întreprinderii comune și o evaluare a controalelor-cheie din cadrul sistemelor de supraveghere și de control, inclusiv un control al calității auditurilor *ex post* efectuate de întreprinderea comună (sau de către firme private de audit în contul acesteia) la beneficiari. Acestea sunt completate cu probe de audit rezultate din activitatea relevantă a altor auditori, precum și cu o analiză a declarațiilor conducerii.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 219/2007 al Consiliului din 27 februarie 2007 privind înființarea unei întreprinderi comune pentru realizarea sistemului european de nouă generație pentru gestionarea traficului aerian (SESAR) (JO L 64, 2.3.2007, p. 1), modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1361/2008 al Consiliului (JO L 352, 31.12.2008, p. 12).

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 721/2014 al Consiliului din 16 iunie 2014 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 219/2007 privind înființarea unei întreprinderi comune pentru realizarea sistemului european de nouă generație pentru gestionarea traficului aerian (SESAR) în ceea ce privește prelungirea datei de existență a întreprinderii comune până în 2024 (JO L 192, 1.7.2014, p. 1).

⁽³⁾ Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020, adoptat prin Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020 și de abrogare a Deciziei nr. 1982/2006/CE (JO L 347, 20.12.2013, p. 104).

⁽⁴⁾ În anexă sunt prezentate în mod sintetic și în scop informativ competențele și activitățile întreprinderii comune, precum și resursele de care dispune aceasta.

⁽⁵⁾ În ceea ce privește contribuțiile financiare la costurile administrative ale întreprinderii comune, Consiliul de administrație decide cu privire la sumele care trebuie vărsate de fiecare membru proporțional cu contribuția pe care acesta a acceptat să o plătească și stabilește termenul până la care membrii trebuie să își plătească contribuțiile.

DECLARAȚIA DE ASIGURARE

7. În temeiul dispozițiilor articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Curtea a auditat:

- (a) conturile anuale ale întreprinderii comune SESAR, care cuprind situațiile financiare ⁽⁶⁾ și rapoartele privind execuția bugetară ⁽⁷⁾ pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2015; și
- (b) legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi.

Responsabilitatea conducerii

8. În conformitate cu articolele 16 și 22 din Regulamentul delegat (UE) nr. 110/2014 al Comisiei ⁽⁸⁾, conducerea este responsabilă de întocmirea și de prezentarea fidelă a conturilor anuale ale întreprinderii comune, precum și de legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora.

- (a) Responsabilitățile conducerii în ceea ce privește conturile anuale ale întreprinderii comune includ conceperea, implementarea și menținerea sistemului de control intern necesar pentru întocmirea și pentru prezentarea fidelă a unor situații financiare care să nu fie afectate de denaturări semnificative, fie rezultate din acte de fraudă, fie rezultate din erori; aceste responsabilități includ, de asemenea, alegerea și aplicarea politicilor contabile corespunzătoare, pe baza normelor contabile adoptate de contabilul Comisiei ⁽⁹⁾, precum și elaborarea unor estimări contabile rezonabile în lumina circumstanțelor existente. Directorul executiv aprobă conturile anuale ale întreprinderii comune după ce contabilul acesteia le-a întocmit pe baza tuturor informațiilor disponibile și după ce acesta a elaborat o notă ce însoțește conturile, în care declară, *inter alia*, că a obținut o asigurare rezonabilă conform căreia aceste conturi prezintă, sub toate aspectele semnificative, o imagine corectă și fidelă a situației financiare a întreprinderii comune.
- (b) Responsabilitățile conducerii în ceea ce privește asigurarea legalității și regularității operațiunilor subiacente și respectarea principiului bunei gestiuni financiare constau în conceperea, implementarea și menținerea unui sistem eficace și eficient de control intern, care să facă apel la o supraveghere adecvată și la măsuri corespunzătoare de prevenire a neregularităților și a fraudei, precum și, dacă se dovedește necesar, la acțiuni în justiție pentru recuperarea fondurilor plătite sau utilizate în mod incorect.

Responsabilitatea auditorului

9. Responsabilitatea Curții este de a furniza Parlamentului European și Consiliului ⁽¹⁰⁾, pe baza auditului pe care l-a desfășurat, o declarație de asigurare cu privire la fiabilitatea conturilor anuale și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Auditul Curții este efectuat în conformitate cu standardele internaționale de audit și codul deontologic formulate de IFAC și cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit formulate de INTOSAI. Aceste standarde impun Curții să planifice și să efectueze auditul astfel încât să obțină o asigurare rezonabilă referitor la prezența sau la absența unor denaturări semnificative în cadrul conturilor anuale ale întreprinderii comune și la conformitatea operațiunilor subiacente cu legile și reglementările în vigoare.

10. Auditul implică aplicarea unor proceduri în vederea obținerii de probe de audit privind sumele și informațiile prezentate în conturi și privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Procedurile de audit sunt alese pe baza raționamentului auditorului, care se întemeiază pe evaluarea riscului ca în cadrul conturilor să se regăsească denaturări semnificative sau ca la nivelul operațiunilor subiacente să existe neconformități semnificative cu cerințele din legislația Uniunii Europene, fie că aceste denaturări sau neconformități rezultă din acte de fraudă, fie că rezultă din erori. Atunci când evaluează aceste riscuri, auditorul analizează controalele interne referitoare la întocmirea și la prezentarea fidelă a conturilor, precum și sistemele de supraveghere și de control introduse pentru a asigura legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente, și definește proceduri de audit corespunzătoare în raport cu circumstanțele. Auditul include, în egală măsură, aprecierea caracterului adecvat al politicilor contabile și a caracterului rezonabil al estimărilor contabile, precum și evaluarea prezentării globale a conturilor. La întocmirea prezentului raport și a declarației de asigurare, Curtea a luat în considerare activitatea de audit desfășurată de auditorul extern independent cu privire la conturile întreprinderii comune, în conformitate cu prevederile articolului 208 alineatul (4) din Regulamentul financiar al UE ⁽¹¹⁾.

⁽⁶⁾ Acestea cuprind bilanțul, situația performanței financiare, tabelul fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, o sinteză a principalelor politici contabile, precum și o serie de alte note explicative.

⁽⁷⁾ Acestea cuprind rapoartele privind execuția bugetară, o sinteză a principiilor bugetare și alte note explicative.

⁽⁸⁾ JO L 38, 7.2.2014, p. 2.

⁽⁹⁾ Normele contabile adoptate de contabilul Comisiei derivă din Standardele internaționale de contabilitate pentru sectorul public (*International Public Sector Accounting Standards – IPSAS*) adoptate de Federația Internațională a Contabililor (*International Federation of Accountants – IFAC*) sau, după caz, din Standardele internaționale de contabilitate (*International Accounting Standards – IAS*)/Standardele internaționale de raportare financiară (*International Financial Reporting Standards – IFRS*) adoptate de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (*International Accounting Standards Board – IASB*).

⁽¹⁰⁾ Articolul 47 din Regulamentul delegat (UE) nr. 110/2014.

⁽¹¹⁾ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 298, 26.10.2012, p. 1).

11. Curtea consideră că probele de audit obținute sunt suficiente și adecvate pentru a sta la baza declarației sale de asigurare.

Opinia privind fiabilitatea conturilor

12. În opinia Curții, conturile anuale ale întreprinderii comune prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acestora la 31 decembrie 2015, precum și rezultatele operațiunilor sale și fluxurile sale de numerar pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei.

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor

13. În opinia Curții, operațiunile subiacente conturilor anuale aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2015 sunt, sub toate aspectele semnificative, conforme cu legile și reglementările în vigoare.

14. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opinia exprimată de Curte.

OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA GESTIUNEA BUGETARĂ ȘI FINANCIARĂ

Execuția bugetului pentru exercițiul 2015

15. Bugetul definitiv pe 2015 disponibil pentru execuție includea credite de angajament în valoare de 81,7 milioane de euro și credite de plată în valoare de 136,9 milioane de euro. Pentru creditele de angajament, rata de utilizare a fost de 100 %, iar pentru creditele de plată, de 82,3 %. Rata de execuție pentru creditele de plată a fost mai scăzută decât se preconizase din cauza faptului că lansarea primelor cereri din cadrul Orizont 2020 a fost amânată, iar acordurile de grant aferente nu au putut fi semnate decât în prima parte a anului 2016.

16. Din totalul angajamentelor operaționale realizate în 2015 (74,5 milioane de euro), 29 % au fost angajamente individuale bazate pe proceduri de atribuire finalizate pentru granturi și contracte. Restul de 71 % au fost angajamente globale pentru care procedura de atribuire nu fusese finalizată. Nivelul ridicat al angajamentelor globale înregistrat în 2015 se explică prin faptul că primele cereri de propuneri din cadrul Orizont 2020, pentru granturi în valoare de 51,5 milioane de euro, au fost lansate în a doua jumătate a anului 2015, iar acordurile aferente vor fi semnate în 2016.

Execuția multianuală a bugetului întreprinderii comune SESAR în cadrul PC7 și al TEN-T

17. Din bugetul total de 892,8 milioane de euro alocat pentru activitățile operaționale și administrative în cadrul programelor PC7 și TEN-T ⁽¹²⁾, întreprinderea comună SESAR a realizat angajamente în valoare de 827,4 milioane de euro și a efectuat plăți în valoare de 651,1 milioane de euro (78,7 % din angajamente). Angajamentele restante, în valoare de 176,3 milioane de euro (27,1 %), vor fi utilizate pentru acoperirea unor plăți viitoare în cadrul acordurilor de grant aferente PC7 și TEN-T aflate în curs și care se preconizează că vor fi încheiate până la sfârșitul exercițiului 2016 ⁽¹³⁾.

18. Dintr-un pachet total de 1 254,5 milioane de euro reprezentând contribuțiile în natură și în numerar ale celorlalți membri la activitățile operaționale și administrative (670,2 milioane de euro din partea Eurocontrol și 584,3 milioane de euro din partea membrilor din industria aeronautică), au fost raportate întreprinderii comune, până la 31 decembrie 2015, contribuții în valoare de 986 de milioane de euro (500,9 milioane de euro de către Eurocontrol și 485,1 milioane de euro de către membrii din industria aeronautică). Din contribuțiile raportate, 742,7 milioane de euro sau 75,3 % au fost validate de Consiliul de administrație (348,5 milioane de euro pentru Eurocontrol și 394,2 milioane de euro pentru industria aeronautică). Quantumul relativ ridicat al contribuțiilor în natură din partea Eurocontrol care s-au acumulat și care nu au fost validate (152,4 milioane de euro) reflectă întârzieri în prezentarea către întreprinderea comună a situațiilor financiare referitoare la exercițiul 2014.

19. La sfârșitul exercițiului 2015, costurile administrative ale întreprinderii comune, în valoare de 64,5 milioane de euro, erau distribuite după cum urmează: 21,9 milioane de euro sau 33,9 % erau acoperiți de UE, 21,4 milioane de euro sau 33,9 %, de către Eurocontrol, iar 21,2 milioane de euro sau 32,9 % erau acoperiți de industria aeronautică.

⁽¹²⁾ Bugetul total al întreprinderii comune SESAR pentru programele PC7 și TEN-T, în cuantum de 892,8 milioane de euro, este compus din 700 de milioane de euro reprezentând contribuția în numerar din partea UE, finanțată din programele PC7 și TEN-T, din 165 de milioane de euro reprezentând contribuția în numerar din partea Eurocontrol și din 27,8 milioane de euro reprezentând contribuția în numerar din partea membrilor din industria aeronautică.

⁽¹³⁾ A se vedea Raportul anual de activitate pentru 2015, p. 20.

Execuția multianuală bugetului întreprinderii comune SESAR în cadrul Orizont 2020

20. După cum s-a arătat mai sus (punctele 5 și 16), acordurile de grant aferente Orizont 2020 și acordurile bilaterale cu Eurocontrol și cu partenerii din sectorul aeronautic nu erau încheiate la sfârșitul exercițiului 2015.

ALTE ASPECTE**Controalele-cheie și sistemele de supraveghere**

21. Întreprinderea comună SESAR a instituit proceduri de control *ex ante* bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale și desfășoară audituri *ex post* la beneficiarii granturilor. Aceste controale constituie instrumente-cheie de evaluare a legalității și regularității operațiunilor subiacente, inclusiv a celor legate de contribuțiile în numerar și în natură aduse întreprinderii comune de ceilalți membri ai acesteia în afară de UE. Rata de eroare reziduală pentru auditurile *ex post* prezentată în raportul anual de activitate pentru 2015 al întreprinderii comune SESAR a fost de 0,7 % ⁽¹⁴⁾.

Strategia antifraudă

22. Conform regulamentului financiar al întreprinderii comune SESAR, bugetul se execută în condițiile unui control intern eficace și eficient, inclusiv prin prevenirea, detectarea, corectarea și urmărirea subsecventă a cazurilor de fraudă și de neregularitate ⁽¹⁵⁾.

23. În urma adoptării de către Comisia Europeană, în iunie 2011, a unei strategii antifraudă, a fost adoptată în iulie 2012 prima strategie comună antifraudă în domeniul cercetării, aceasta fiind actualizată în martie 2015 pentru a ține seama de modificările introduse prin Orizont 2020 ⁽¹⁶⁾. În 2015, întreprinderea comună SESAR și-a elaborat propria strategie antifraudă, în conformitate cu metodologia pusă la dispoziție de Comisia Europeană, precum și un plan de acțiune care ține seama de rezultatele evaluării realizate de SESAR în 2015 cu privire la riscurile specifice în materie de fraudă.

24. Întreprinderea comună SESAR are deja instituite proceduri de control intern pentru a obține o asigurare rezonabilă că fraudele și neregulile sunt prevenite și detectate (verificări *ex ante* ale plăților, politica privind conflictele de interese și audituri *ex post* la beneficiarii granturilor). Întreprinderea comună este în curs de implementare a măsurilor prevăzute în planul de acțiune, cum ar fi utilizarea bazelor de date ale Comisiei pentru a identifica organizațiile excluse sau posibilele cazuri de dublă finanțare ⁽¹⁷⁾, în conformitate cu calendarul convenit.

Serviciul de audit intern al Comisiei

25. În 2015, Serviciul de audit intern a realizat un audit cu privire la guvernanța operațională și la actualizarea Planului general în cadrul întreprinderii comune SESAR. Serviciul de audit intern a recomandat întreprinderii comune SESAR să consolideze actualizarea Planului general și raportarea anuală, să amelioreze coordonarea cu persoana responsabilă de desfășurarea programului SESAR în ceea ce privește monitorizarea și raportarea și să numească noile grupuri de lucru ale întreprinderii comune SESAR. SESAR a elaborat un plan de acțiune detaliat pentru punerea în aplicare a acestor recomandări.

SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTEPRINSE ÎN URMA OBSERVAȚIILOR ANTERIOARE**Monitorizarea și raportarea rezultatelor proiectelor de cercetare**

26. În conformitate cu normele programului Orizont 2020 ⁽¹⁸⁾, întreprinderea comună SESAR a prezentat indicatori specifici privind rezultatele din domeniul cercetării în raportul său anual de activitate (indicatori de performanță și indicatori pentru monitorizarea aspectelor transversale) ⁽¹⁹⁾.

Conflictele de interese

27. În iulie 2015, Comisia a emis orientări în atenția întreprinderilor comune cu privire la normele în materie de conflicte de interese; aceste orientări includ un model comun de declarație privind absența conflictelor de interese, care ar trebui să fie încorporat de către întreprinderea comună în procedurile sale.

⁽¹⁴⁾ A se vedea Raportul anual de activitate pentru 2015 al întreprinderii comune SESAR, p. 68.

⁽¹⁵⁾ Articolul 25^a.

⁽¹⁶⁾ De exemplu, crearea unui centru de sprijin comun, cu un serviciu de audit centralizat și procese operaționale armonizate la nivelul organismelor de cercetare din cadrul UE.

⁽¹⁷⁾ În ceea ce privește prevenirea situațiilor de dublă finanțare, acest plan de acțiune include și verificarea recurgerii la alte surse de finanțare decât cele furnizate de UE.

⁽¹⁸⁾ Articolul 31 din Regulamentul (UE) nr. 1291/2013.

⁽¹⁹⁾ A se vedea proiectul de raport anual de activitate din 21 aprilie 2016: anexele 8-10, p. 112-116.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera IV, condusă de domnul Baudilio TOMÉ MUGURUZA, membru al Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 18 octombrie 2016.

Pentru Curtea de Conturi

Klaus-Heiner LEHNE

Președinte

ANEXĂ

Întreprinderea comună SESAR (Bruxelles)**Competențe și activități**

Domenii de competență a Uniunii conform tratatului (articolele 187 și 188 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene)	Decizia nr. 1982/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind Al șaptelea program-cadru prevede posibilitatea acordării unor contribuții din partea Uniunii pentru crearea unor parteneriate de tip public-privat pe termen lung sub forma unor inițiative tehnologice comune, care pot fi implementate prin intermediul unor întreprinderi comune în înțelesul articolului 187 din tratat. Regulamentul (CE) nr. 219/2007 al Consiliului de înființare a întreprinderii comune SESAR, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1361/2008 (JO L 352, 31.12.2008). Regulamentul (UE) nr. 721/2014 al Consiliului din 16 iunie 2014 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 219/2007 privind înființarea unei întreprinderi comune pentru realizarea sistemului european de nouă generație pentru gestionarea traficului aerian (SESAR), în ceea ce privește prelungirea datei de existență a întreprinderii comune până în 2024.
Competențele întreprinderii comune [Regulamentul (CE) nr. 219/2007 al Consiliului, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) nr. 721/2014]	Obiective Obiectivul întreprinderii comune este să asigure modernizarea sistemului european de management al traficului aerian, prin coordonarea și concentrarea tuturor eforturilor de cercetare și dezvoltare relevante din Uniune. Întreprinderea comună este responsabilă de aplicarea Planului general ATM și în special de executarea următoarelor sarcini: — organizarea și coordonarea activităților din faza de dezvoltare a proiectului SESAR, în conformitate cu Planul general ATM, rezultat din faza de concepție a proiectului gestionată de Eurocontrol, prin combinarea și gestionarea într-o structură unică a finanțării din sectoarele public și privat; — asigurarea finanțării necesare pentru activitățile din faza de dezvoltare a proiectului SESAR, în conformitate cu Planul general ATM; — asigurarea implicării factorilor interesați din sectorul gestionării traficului aerian din Europa, în special prestatorii de servicii de navigație aeriană, utilizatorii spațiului aerian, asociațiile profesionale, aeroporturile și industria producătoare, precum și instituțiile științifice sau comunitatea științifică de interes; — organizarea activității tehnice de cercetare și dezvoltare, de validare și de studiu, care se desfășoară sub autoritatea sa, evitându-se fragmentarea acestor activități; — supervizarea activităților legate de dezvoltarea unor produse comune identificate în mod corespunzător în Planul general ATM și, dacă este necesar, lansarea unor invitații de participare la licitație.
Organizare [Regulamentul (CE) nr. 219/2007 al Consiliului, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) nr. 721/2014]	Consiliul de administrație Consiliul de administrație are următoarele responsabilități: (a) adoptarea Planului general ATM aprobat de Consiliu, menționat la articolul 1 alineatul (2) din regulament, și aprobarea oricărei propuneri de modificare a acestuia; (b) elaborarea unor orientări și adoptarea deciziilor necesare pentru punerea în aplicare a fazei de dezvoltare a proiectului SESAR și exercitarea controlului general asupra punerii sale în aplicare;

- (c) aprobarea programului de activitate al întreprinderii comune și a programului anual de activitate menționat la articolul 16 alineatul (1), precum și aprobarea bugetului anual, inclusiv a necesarului de personal;
- (d) autorizarea negocierilor și luarea deciziilor cu privire la aderarea unor noi membri și la acordurile menționate la articolul 1 alineatul (3);
- (e) supravegherea executării acordurilor dintre membri și întreprinderea comună;
- (f) numirea și demiterea directorului executiv, aprobarea organigramei și monitorizarea activității directorului executiv;
- (g) deciziile privind sumele și procedurile de plată aferente contribuțiilor financiare ale membrilor și evaluarea contribuțiilor în natură;
- (h) adoptarea regulamentului financiar al întreprinderii comune;
- (i) aprobarea conturilor anuale și a bilanțului;
- (j) adoptarea raportului anual cu privire la evoluția fazei de dezvoltare a proiectului SESAR și la situația sa financiară, menționat la articolul 16 alineatul (2);
- (k) luarea deciziilor privind propunerile adresate Comisiei privind prelungirea duratei de existență sau dizolvarea întreprinderii comune;
- (l) elaborarea procedurilor de acordare a drepturilor de acces la toate activele corporale și necorporale aflate în proprietatea întreprinderii comune și transferul acestora;
- (m) elaborarea normelor și a procedurilor de atribuire a contractelor necesare aplicării Planului general ATM, inclusiv a procedurilor care reglementează conflictele de interese;
- (n) luarea deciziilor privind propunerile adresate Comisiei de modificare a statutului în conformitate cu articolul 24;
- (o) exercitarea oricăror alte prerogative și competențe și exercitarea oricăror alte funcții, inclusiv înființarea de filiale, dacă acest lucru se dovedește a fi necesar pentru faza de dezvoltare a proiectului SESAR;
- (p) adoptarea măsurilor pentru punerea în aplicare a articolului 8.

Directorul executiv

Directorul executiv își îndeplinește atribuțiile total independent, în limita prerogativelor acordate.

Auditul intern

Auditorul intern al Comisiei Europene

Auditul extern

Curtea de Conturi Europeană și un auditor extern independent pentru auditul conturilor anuale (în conformitate cu articolul 106 din regulamentul financiar al întreprinderii comune SESAR)

Autoritatea responsabilă de descărcarea de gestiune

Parlamentul European și Consiliul European

Resurse puse la dispoziția întreprinderii comune în 2015	Bugetul 30 229 774 de euro pentru angajamente („SESAR 1” PC7/TEN-T) 126 733 842 de euro pentru plăți („SESAR 1” PC7/TEN-T) și 51 470 000 de euro pentru angajamente („SESAR2020” Orizont 2020) 10 300 000 de euro pentru plăți („SESAR2020” Orizont 2020) Situația personalului la 31 decembrie 2015 Bugetul de funcționare pentru 2015 prevede în schema de personal 39 de agenți temporari și trei experți naționali detașați. Schema de personal însumează astfel 42 de posturi, dintre care 41 erau ocupate la sfârșitul exercițiului 2015: — 35 de agenți temporari, angajați în urma unor recrutări externe; — 1 angajat detașat de membrii întreprinderii comune SESAR, în conformitate cu articolul 8 din Regulamentul (CE) nr. 219/2007; — 2 agenți contractuali; — 3 experți naționali detașați. Repartizarea pe sarcini sarcini operaționale: 22 sarcini de sprijin pentru operațiuni: 6 sarcini administrative: 12 director executiv: 1
Activități și servicii furnizate în 2015	A se consulta Raportul anual de activitate al întreprinderii comune pentru 2015, disponibil pe site-ul http://www.sesarju.eu/ (publicarea versiunii finale a Raportului anual de activitate pentru 2015 este prevăzută pentru începutul lunii iulie; proiectul de raport este disponibil la cerere)

Sursa: informații furnizate de întreprinderea comună SESAR.

RĂSPUNSUL ÎNTREPRINDERII COMUNE

15. Întreprinderea comună SESAR ar dori să sublinieze că întârzierea de două luni în cazul primelor cereri din cadrul Orizont 2020 nu a putut fi controlată de întreprinderea comună. Principala cauză au reprezentat-o modificările semnificative aduse instrumentului informatic utilizat pentru pregătirea și evaluarea granturilor. Din acest motiv, urmând strict procedurile de acordare a granturilor în cadrul Orizont 2020, primele acorduri de grant au putut fi semnate abia în ianuarie 2016. Creditele de plată aferente neutilizate din bugetul pe 2015 au fost reintroduse integral în bugetul pe 2016.

16. Întreprinderea comună SESAR ar dori să sublinieze faptul că rata angajamentelor individuale este de 92 % în ceea ce privește bugetul întreprinderii comune pentru cel de Al șaptelea program cadru și TEN-T.

18. Întreprinderea comună SESAR ar dori să atragă atenția asupra faptului că Eurocontrol prezentase în 2015 situațiile financiare pentru exercițiul 2014. Cu toate acestea, fiindcă lipseau câteva elemente-cheie, Întreprinderea comună SESAR nu a fost în măsură să valideze pe deplin situațiile financiare ale Eurocontrol. Părțile lipsă au fost primite între timp, iar evaluarea este în stadiu de finalizare.

ISSN 1977-1029 (ediție electronică)
ISSN 1830-3668 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

RO